

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2016

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2016

פרק א': דוח הדירקטוריון

פרק ב': דוחות כספיים

מספר חברה: 520042540

משרד ראשי: רח' אלנבי 115, תל אביב, 6581708

מוקד שירות לקוחות ארצי: 03-7107777

פקס: 03-7107788

www.menoramivt.co.il

פרק א': דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1.....	1. תיאור החברה	1.
1.....	1.1 בעלי מניותיה של החברה	
1.....	1.2 תחומי פעילותה של החברה	
1.....	2. אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון	2.
1.....	2.1 מערכת מחשב ביטוח כללי	
2.....	2.2 מדיניות תגמול	
2.....	2.3 גמול בכירים	
2.....	2.4 סיווג דירקטורים כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית	
2.....	2.5 הלוואה לחברה קשורה	
2.....	2.6 אסיפות כלליות	
3.....	2.7 חילופי תפקידים	
3.....	2.8 זכיה במכרז - פורשי רשות השידור	
3.....	2.9 התארגנות עובדי החברה	
3.....	2.10 הליכים משפטיים	
4.....	2.11 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד	
10.....	2.12 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית	
13.....	3. המצב הכספי	3.
13.....	3.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים	
14.....	4. תוצאות הפעילות	4.
14.....	4.1 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים	
15.....	4.2 פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו	
18.....	4.3 תוצאות הפעילות בתקופת הדוח	
20.....	4.4 מידע כספי לפי תחומי הפעילות	
28.....	5. תזרים מזומנים	5.
28.....	6. מקורות מימון	6.
28.....	7. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה	7.
29.....	8. בקורות ונהלים לגבי הגילוי (SOX 302)	8.
29.....	בקורות ונהלים לגבי הגילוי	
29.....	בקרה פנימית על דיווח כספי	
29.....	9. גילוי בדבר היערכות ליישום דירקטיבת Solvency II	9.
30.....	10. אירועים לאחר תאריך מאזן	10.
30.....	10.1 נזקי שריפה	
30.....	10.2 גיוס הון משני בחברה	
30.....	10.3 אסיפה כללית מיוחדת	

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון ליום 30 בספטמבר 2016

דוח הדירקטוריון שלהלן סוקר את פעילותה של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לתשעת החודשים שנסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "תקופת הדוח"). הדוח נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, ומתוך הנחה שבפני המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2015 (להלן: "הדוח התקופתי").

החברה כפופה להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח") ולתקנות וצווים שהוצאו מכוחו, וכן להנחיות המפקח על הביטוח. התקנות כוללות הוראות בדבר ניהול עסקים של חברות ביטוח וביניהן תקנות ההון העצמי המינימאלי הנדרש מחברות ביטוח, תקנות ההשקעה, תקנות בדבר החזקת עתודות ביטוח ותביעות תלויות ודרכי חישובן, תקנות בדבר תוכנם, פרטיהם והעקרונות החשבונאיים לעריכתם של הדוחות הכספיים השנתיים והביניים והוראות שהוצאו מכח התקנות הנ"ל.

1. תיאור החברה

1.1 בעלי מניותיה של החברה

החברה הינה חברה פרטית בשליטה מלאה של מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן: "מנורה מבטחים החזקות"), שהינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בעלי השליטה במנורה מבטחים החזקות הינם פלמס אסטבלישמנט וניידן אסטבלישמנט (תאגידים זרים) המוחזקים עבור ה"ה טלי גריפל וניבה גורביץ, בהתאמה, והמחזיקים ביחד בכ- 61.86% ממניות החברה. יו"ר דירקטוריון החברה, מר ארי קלמן, המכהן גם כמנכ"ל מנורה מבטחים החזקות מחזיק, באמצעות החברה לנאמנות עובדים, נכון למועד הדוח, בכ- 2.72% ממניות מנורה מבטחים החזקות. יתרת מניות מנורה מבטחים החזקות, מוחזקת בידי הציבור.

1.2 תחומי פעילותה של החברה

נכון למועד הדוח, החברה עוסקת, בכל ענפי הביטוח העיקריים, ובכלל זה ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח, ביטוח כללי (הכולל ביטוח רכב (חובה ורכוש) וביטוח כללי אחר) וביטוח בריאות. בנוסף, מחזיקה החברה בסוכנות הביטוח אורות סוכנות לביטוח חיים (2005) בע"מ.

לתיאור תחומי הפעילות של החברה ראה סעיף 1.3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2015.

2. אירועים והתפתחויות מאז הדוח השנתי האחרון

2.1 מערכת מחשב ביטוח כללי

בחודש ספטמבר 2016, נחתם בין החברה לבין סאפיינס פתרונות תוכנה (עידית) בע"מ (להלן: "עידית") הסכם לאספקת מערכת לניהול ביטוח אלמנטרי, שנועדה להחליף את מערכת המחשב הקיימת בחברה בתחום זה. ההסכם שנחתם כולל פרויקט של התאמת המערכת לצרכי החברה לרבות תכנון, פיתוח, הטמעה, התאמה, בדיקות מסירה, אחריות ותמיכה ותחזוקה (אופציונאלי) של המערכת. מעבר לתקופת ביצוע הפרויקט, תקופת ההסכם כוללת תקופת אחריות שמסתיימת 36 חודשים לאחר מועד הקבלה הסופי של המערכת בשלמותה ובכללותה. לאחר תום תקופת האחריות, החברה רשאית להזמין מעידית שירותי תחזוקה לתקופה של 10 שנים לפחות מתום תקופת האחריות. עלות הפרויקט, הכוללת את עלויות הרישוי, השירותים והאחריות למערכת הינה כ- 46 מיליוני ש"ח. בנוסף, סוכמה עלות שירותי תחזוקה שנתית, אם וככל ויתבקשו. כן הוסכמו תעריפים ומחירים עבור ממשקים נוספים, דו"חות נוספים, מוצרים נוספים, ימי הדרכה נוספים ושירותים נוספים שיסופקו על בסיס T&M (כל העלויות הנ"ל הינן ללא מע"מ). יצוין, כי עידית שייכת לקבוצת סאפיינס המספקת כבר כיום מערכות ליבה בתחומי פעילותה השונים של החברה. ראה גם סעיף 7.8 לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

2.2 מדיניות תגמול

בחודש יולי 2016, אישרו וועדת הביקורת ודירקטוריון החברה, ובהמשך לאישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה מחודש מאי 2016, שינויים במדיניות התגמול של החברה שעיקרם התאמות לחזור הפיקוח מחודש אוקטובר 2015 לרבות לענין השבה, התאמת תנאי סף למענק שעניינו תשואה להון, ביטול סל המענקים המהווה סך הכל התקציב למענקים לנושאי משרה ושינוי אופן חישוב המענק האישי של נושאי המשרה, פריסת תשלום המענק והפחתת מענק בשיקול דעת, וכן שינויים שעיקרם התאמת מדיניות התגמול בחברה לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 ("חוק התגמול").

2.3 גמול בכירים

כאמור בסעיף 2.2 לעיל, מדיניות התגמול העדכנית של החברה מתחשבת, בין היתר, במגבלות קוגנטיות הקבועות בחוק התגמול, כפי שיהיה מעת לעת. יצוין, כי יו"ר דירקטוריון החברה, המכהן גם כמנכ"ל מנורה מבטחים החזקות, יהא זכאי לתנאי הכהונה שנקבעו בהסכם העסקתו מיום 27 באוגוסט 2003, בכפוף למגבלות הקבועות בחוק התגמול, וזאת כל עוד לא יובא עדכון תנאי ההסכם לאישור בהתאם ובכפוף להוראות חוק התגמול. לענין זה, "מגבלות קוגנטיות" - מגבלות ותקרות תגמול שלא ניתן לאשרן כדין בהתאם להוראות חוק התגמול. כן הובהר במסגרת מדיניות התגמול, כי אם וככל שסך התגמול הכולל (בהתאם למדיניות התגמול ותכנית המענקים כפי שתהיה מעת לעת), ובכלל זה בהתאם להסכמים קיימים, יעלה על המגבלות הקוגנטיות, יופעל מנגנון "קטימה" של מרכיבי תגמול עודף ו/או משתנה תחילה, אם וככל שקיימים. בהתאם, נשלחה הודעה ליו"ר דירקטוריון החברה, כמו גם למנהלים נוספים בחברה, כי לאור העובדה שהסכם ההעסקה הקיים עימם שבתוקף יכול שיחרוג, בנסיבות מסוימות, מהתקרה האפקטיבית של התגמול הכולל הקבועה בסעיף 2(א) לחוק התגמול, יופעל, בנסיבות כאמור, מנגנון "קטימה" כך שהתגמול המשתלם להם, החל ממועד כניסת חוק התגמול לתוקף ("המועד הקובע"), לא יעלה על התקרה האמורה. בנוסף, ולאור תחולת חוזר גופים מוסדיים 2-9-2014, "מדיניות תגמול בגופים מוסדיים", לפיו החל מחודש ינואר 2017, לא יוכל מבטח להתקשר עם חברת ניהול בבעלות נושא משרה בו, אלא בהסכם העסקה ישיר, אישרו, בחודש נובמבר 2016, ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה הסכם התקשרות ישיר עם מנכ"ל החברה (להלן: "הסכם ההעסקה החדש"). הסכם ההעסקה החדש הינו התקשרות עם המנכ"ל המכהן בתוקף מהמועד הקובע, כאשר תנאי הסכם ההעסקה החדש דומים בעיקרם לתנאי הסכם הניהול שהיה בתוקף עובר להתקשרות בהסכם ההעסקה החדש, תוך החלת המגבלות הקבועות בחוק התגמול, ובהתאם למדיניות התגמול של החברה, ולאחר ביצוע "סגירת חשבון" על-פי הסכם הניהול, עד למועד הקובע. יצוין, כי החברה ביצעה בדיקה לגבי התחייבויותיה בגין הסכמי העסקה שלה עובר לכניסת חוק התגמול לתוקף, ובהתאם הפרישה, ככל שהדבר נדרש.

בחודש יולי 2016, אושרו למנכ"ל ולמספר נושאי משרה בחברה הפרשים למענק בגין שנת 2015, זאת בהתאם למדיניות התגמול ובהתבסס על פרמטרים השוואתיים לתוצאות קבוצות הביטוח הגדולות האחרות, תוצאות אשר פורסמו, במסגרת הדוחות הכספיים של אותן חברות, לרבעון הראשון של שנת 2016. לא חלו שינויים מהותיים בין הסכומים שנכללו כאומדן בדוח התקופתי לבין הסכומים הסופיים כאמור.

2.4 סיווג דירקטורים כבעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

ביום 6 ביולי 2016, החליט דירקטוריון החברה, למען הסדר הטוב, לקבוע כי ה"ה מילוא שלמה, ערן גריפל, אורלי ירקוני, חזי (יחזקאל) צאיג, יוכבד (יוכי) דביר, וארי קלמן, הינם דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בהתאם להוראות סעיף 41 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, לתקנות החברות (תנאים ומבחנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), תשס"ו-2005.

2.5 הלוואה לחברה קשורה

לפרטים בדבר העמדת הלוואה לחברה קשורה ראה באור 8 לדוחות הכספיים.

2.6 אסיפות כלליות

בחודש אוגוסט 2016, אישרו דירקטוריון החברה והאסיפה הכללית, התקשרות בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה, לרבות עבור בעל השליטה בחברה, בגבול אחריות מצטבר לקבוצת מנורה מבטחים כולה בגובה של 110 מיליון דולר, המורכב מפוליסת בסיס בסך 15 מיליון דולר לחברה

ולחברות הבנות שלה, וכיסוי משותף בפוליסת מטריה, לכלל החטיבות בקבוצת מנורה מבטחים בגבול אחריות כולל של 95 מיליון דולר נוספים, חלקה של חטיבת מנורה מבטחים ביטוח בפרמיה נקבע בהתאם לחלקה היחסי בקבוצה. הפוליסה הינה בהתאם לתנאי מדיניות התגמול בחברה.

בחודש יולי 2016, התקיימה אסיפה כללית שנתית ומיוחדת בה נדונו ואושרו הנושאים הבאים: דיון בדוח התקופתי לשנת 2015; מינוי מחדש של רואה החשבון המבקר; מינוי מחדש של ה"ה ערן גריפל, ארי קלמן, שלמה מילוא ואורלי ירקוני לדירקטוריון החברה; אישור גמול לדירקטורים האמורים, בהתאם לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, באופן זהה למשולם לדח"צים, קרי - גמול שנתי וגמול השתתפות בשיבות בסכום המרבי, לחברה מדרגה ה', כשהסכומים צמודים למדד המחירים לצרכן, כאמור בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000. לסכומים אלה יתווסף מע"מ כחוק.

בחודש יוני 2016, אישרה האסיפה הכללית של החברה הענקת כתבי פטור ושיפוי לנושאי המשרה בחברה, וכן חידוש מינויו של ה"ה יחזקאל (חזי) צאיג, כדירקטור חיצוני (דח"צ) בחברה, לתקופת כהונה שניה של שלוש שנים, שתחילתה במועד אישור מינויו על ידי האסיפה. יצוין, כי דירקטוריון החברה סיווג את ה"ה צאיג, כדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

2.7 חילופי תפקידים

בחודש אוקטובר 2016, סיים ה"ה דורון צור את כהונתו כחבר ועדת השקעות. בחודש נובמבר 2016, אישר דירקטוריון החברה את מינויו של ה"ה דן טהורי.

בחודש יולי 2016, סיימה ה"ה אלה רובינק את כהונתה כדירקטורית בלתי תלויה.

בחודש יוני 2016, סיים ה"ה ד"ר אברהם לוונגליק את כהונתו כאקטואר ראשי בחברה, ובמקומו מונה ה"ה דן בר און.

בחודש אפריל 2016, סיים ה"ה אמיר גבע את כהונתו כחבר ועדת השקעות. בחודש מאי 2016, מונה במקומו ה"ה רמי ששון.

בחודש אפריל 2016, מונתה ה"ה קטי רזניק כאקטוארית ממונה בתחום הבריאות.

2.8 זכיה במכרז - פורשי רשות השידור

בחודש פברואר 2016, קיבלה החברה הודעה מרשות השידור, בדבר זכיה במכרז לרכישת פוליסות ושירותים לתוכנית פרישה מוקדמת של עובדיה. בהתאם לתנאי המכרז, רשות השידור תעביר לחברה סכום חד-פעמי עבור כל פורש. החברה תשלם לפורשים סכומים חודשיים במסגרת פוליסת ביטוח, כמוסכם בין הצדדים. אומדן הסכומים שיופקדו בחברה, בתקופת המכרז, בהנחת מיצוי מלא של כמות הפורשים הפוטנציאלית, עומד על כ- 350 מיליון ש"ח, ותלוי, בין היתר, במספר הפורשים בפועל. הרווח הצפוי מהעסקה איננו מהותי.

2.9 התארגנות עובדי החברה

בהמשך לאמור בסעיף 7.6.9 לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי בדבר התארגנות עובדי החברה באמצעות ההסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן: "ההסתדרות"), ובהמשך להליכים משפטיים שונים שהתקיימו בנדון, הודיעה החברה להסתדרות וזאת, במענה למכתב ההסתדרות אליה מיום 2 בפברואר 2016, הכולל הודעה בדבר היות ההסתדרות ארגון עובדים יציג בחברה, כי היא נכונה לפתוח עמה במשא ומתן לגיבוש הסכם קיבוצי. נכון למועד זה, טרם התגבשו הסכמות מחייבות בין החברה ובין ההסתדרות. ראה באור 39 בדוחות הכספיים בדוח התקופתי.

2.10 הליכים משפטיים

לעניין התפתחויות בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות ולאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות שלה, כייצוגיות ותביעות תלויות נוספות, ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

2.11 מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

2.11.1 הוראות דין החלות על פעילות הקבוצה באופן כללי

2.11.1.1 חוקים ותקנות

• בחודש אוגוסט 2016, פורסם ברשומות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016. במסגרת החוק מוצע להקים רשות עצמאית שתקרא: רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן: "הרשות"). תפקידה של הרשות יהיו, בין היתר, הגנה ושמירה על עניינם של המבוטחים, העמיתים ולקוחות הגופים המפוקחים; הבטחת יציבותם וניהולם התקין של הגופים המפוקחים; קידום התחרות במערכת הפיננסית ובמיוחד בשוק ההון הביטוח והחסכון; ועידוד חדשנות טכנולוגית ועסקית בפעילותם של הגופים המפוקחים ותוך הרחבת סמכויות הממונה בעניינים שונים, כראש הרשות, תוך היועצות, לפי העניין, בוועדה המייעצת בה יהיו חברים, בין היתר, נציגי הפיקוח על הבנקים ורשות ניירות ערך. בביצוע תפקידה תביא הרשות בחשבון את המדיניות הכלכלית של הממשלה ובתחום החיסכון הפנסיוני, ביטוח הבריאות והסיעוד תפעל בהתאם למדיניות הממשלה בהחלטותיה.

• בחודש אפריל 2016, פורסם ברשומות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן, לצורך פסקה זו: "החוק"). בחוק נקבע, כי התקשרות של גוף פיננסי (גוף מוסדי, חברה שייעודה הנפקת מוצרי מדדים, מנהל קרן להשקעות משותפות בנאמנות, מנהל תיקים, תאגיד בנקאי או גוף אחר המספק שירותים פיננסיים שקבע שר האוצר) או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי ("תאגיד פיננסי") עם נושא משרה בכירה או עובד, בתאגיד הפיננסי, במישרין או בעקיפין, באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללת מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה ("תקרה לתשלום"), טעונה אישור של אלה, בסדר זה: ועדת התגמול, הדירקטוריון (ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים, ככל שקמה חובה למנותם) וככל שמדובר בחברה ציבורית גם אישור האסיפה הכללית (בהתאם להוראות סעיף 267א(ב) לחוק החברות), וכי ההתקשרות כאמור תאושר כאשר היחס שבין ההוצאה החזויה בשל התגמול, לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד התאגיד, לרבות עובד קבלן שהגוף הפיננסי הוא המעסיק בפועל שלו, בשנה שקדמה למועד ההתקשרות, קטן מ-35. במסגרת החוק, תוקנה פקודת מס הכנסה תוך קביעה, כי ככל ששולם על-ידי תאגיד פיננסי, לנושא משרה בכירה או לעובד, שכר שעלותו עולה על התקרה לתשלום, לא תותר בניכוי, לצורך חישוב הכנסתו החייבת של התאגיד הפיננסי, עלות שכר בסכום השווה לפעמיים ההפרש בין עלות השכר של העובד התקרה לתשלום. הוראות החוק, חלות על התקשרות מיום פרסום החוק או לאחריו, ולעניין התקשרות שאושרה לפני יום הפרסום, יחולו הוראות חוק זה בתום שישה חודשים מיום הפרסום, והתקרה לתשלום תחושב באופן יחסי למספר חודשי העבודה של נושא המשרה הבכירה או עובד התאגיד הפיננסי. בחודש יולי 2016, ובהמשך לבג"צ שהוגש על ידי איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח, הוציא בית המשפט העליון צו ביניים וצו על תנאי המורה למשיבים ליתן טעם במספר עניינים הנוגעים להוראות החוק כמפורט לעיל. ביום 29 בספטמבר 2016, דחה בג"צ את העתירות ואת הסעדים המבוקשים בעתירות בעניין חוקתיות סעיפים 2(ב), 4(1) ו-6(א) לחוק וכן את הבקשה להאריך את משך תקופת ההתארגנות הקבועה בו, תוך הארכת תוקפו של צו הביניים שניתן כאמור עד ליום 1 בינואר 2017.

2.11.1.2 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

• בחודש אוקטובר 2016, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "ממשק אינטרנטי לאיתור מוצרי ביטוח". אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר מקים ממשק אינטרנטי מרכזי, שיאפשר לציבור המבוטחים לאתר את מוצרי הביטוח שברשותם אצל כל חברות הביטוח בקלות ובמהירות ולבחון את תנאיהם. החוזר מפרט את הדרישות מחברות הביטוח לצורך הפעלת הממשק.

• בחודש ספטמבר 2016, פורסם תיקון לחוזר גופים מוסדיים שעניינו "כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים", אשר מרחיב את אפשרויות ההשקעה על דרך של רכישת תיקי הלוואות לדיר.

- בחודש אוגוסט 2016, פורסם חוזר שעניינו "ניהול סיכונים סייבר בגופים מוסדיים" ("החוזר"). החוזר כולל התייחסות להיבטים שונים של נושא הסייבר, כאשר אבטחת מידע הינו רק רובד אחד מתוך המכלול, לרבות הגדרת תפקידי ואחריות הדירקטוריון, המנכ"ל, ועדת היגוי לניהול סיכונים סייבר ומנהל אבטחת סייבר, קביעת מדיניות ניהול סיכונים סייבר, נהלים ותכנית עבודה, אופן הערכת וניהול סיכונים סייבר, אמצעי הגנת סייבר שעל גוף מוסדי ליישם ובכלל זה, ניטור ובקרה, סקרי אבטחת מידע ומבחני חדירה, אופן אבטחת מערכות המידע של הגוף המוסדי, התקשורת ותפעול המערכות, ניהול משתמשים והרשאות, מיקור חוץ בנוגע להגנת סייבר לרבות שימוש בשירותי מחשוב ענן, אבטחה פיסית וסביבתית של סביבת העבודה של הגוף המוסדי, הגנת סייבר במשאבי אנוש וגיוס עובדים (לרבות בסיום העסקתם), אבטחת ערוצי הקשר עם הלקוחות ועם גורמים חיצוניים לגוף המוסדי ועוד.
- בחודש אוגוסט 2016, פורסם נייר עמדה בנושא "חזון דיגיטלי", אשר מטרתו להתוות את חזון אגף שוק ההון, ביטוח וחשכון ("האגף") בנושא הדיגיטציה בגופים המוסדיים, ולתאר שורה של צעדים, פנימיים וחיצוניים, שיינקטו על ידי האגף במטרה לקדם את התשתית הטכנולוגית ואת הדיגיטציה בענף. נייר העמדה מגדיר "דיגיטל" כמורכב מארבעה רכיבים עיקריים: (1) מובייל- היכולת להיות מקושר בכל זמן ובכל מקום לכל שירות. (2) האינטרנט של הדברים/מכשור לביש- היכולת לקיים ניטור וחיתום רציף אחר הלקוחות, להתאים את תנאי הפוליסה והמחיר לדרישות הלקוחות, אורח חייהם והשינויים במהלכם. (3) ביג דאטה/כריית מידע/ניתוחים סטטיסטיים- היכולת להכיר את הלקוח טוב יותר, להתאים ללקוחות מוצרים באופן טוב יותר, ולשווק אותם בצורה מתאימה ואפקטיבית יותר. (4) ענן- וירטואליזציה של משאבי אנוש והיכולת לשעבד יכולות עיבוד רבות בצורה נקודתית. נייר העמדה מפרט שלושה רבדים עיקריים בהם משתקפת הדיגיטציה כאמצעי להשגת יעדים: (1) בממשק בין גופים מוסדיים ללקוחות. (2) במערכות מידע בגופים המוסדיים. (3) בתוך אגף שוק ההון, בממשק בינו לבין המבוטחים ובינו לבין הגופים המפוקחים. בין היתר, נקבע בנייר העמדה, כי הן גופים מוסדיים שיציגו תכנית אסטרטגית להיערכות לעידן הדיגיטלי, ולשיפורים טכנולוגיים; והן גופים מוסדיים שיבנו תכניות עבודה רב שנתיות למיכון ודיגיטציה של תהליכים עסקיים הרלוונטיים למוצרים ובתהליכים עסקיים רוחביים- יזכו להקלות בדרישות ההון. כמו כן, נקבע בנייר העמדה כי בכדי לעודד כניסת שחקנים חדשים לשוק הביטוח והחיסכון, ישקול האגף מתן הקלות בדרישות רגולטוריות לגוף, שיתעתד לפעול במתכונת דיגיטלית לחלוטין.
- בחודש יולי 2016, פורסם נספח לחוזר בירור ויישוב תביעות טיפול בפניות ציבור (להלן: "הנספח" ו- "חוזר יישוב תביעות", בהתאמה). הנספח, אשר מהווה חלק בלתי נפרד מחוזר יישוב תביעות, כולל הוראות ספציפיות שיש לנהוג על פיהן בעת יישוב תביעות. בין היתר, קובע הנספח הוראות לעניין ניסוח ואופן משלוח ההודעות במהלך בירור תביעה ותוצאותיה. בהקשר זה נקבע, בין היתר, כי על גוף מוסדי לאפשר לתובע לבחור האם לקבל או לשלוח הודעות כאמור בדרך של דואר, דואר אלקטרוני או פקס, או בדרך אחרת או בכל אמצעי תקשורת מאובטח אחר המקובל באותו מועד באותו ענף. בנוסף, נקבעו בנספח הוראות לעניין הסברים ונימוקים שיש למסור למבוטחים במסגרת הודעת דחיה ובכללן הודעת דחיה המבוססת על דוחות חקירה, הוטלו מגבלות על יכולתו של מבטח להעלות טענה בקשר עם אי גילוי בנסיבות מסוימות, נקבעו תנאים לקיזוז כספים מתשלום לצד ג' על בסיס טענה ל'רשלנות תורמת', נאסר קיזוז של יתרת אגרת הרישוי לרכב (ביחס לתקופה שממועד קרות מקרה הביטוח ועד לתום תקופת הרישוי), מתגמולי הביטוח המשולמים למבוטח או לצד ג', במקרה של רכב באובדן. במסגרת הנספח נקבעו גם הוראות בקשר עם יישוב תביעות סיעוד לרבות, הוראות ומגבלות לעניין אופן בדיקת מצבו התפקודי של מבוטח בעת יישוב תביעת סיעוד. מועד התחילה של רוב הוראות הנספח הנו מיום 1 בספטמבר 2016. להערכת החברה, לנספח יכול ותהיה השפעה על היבטים תפעוליים של ניהול התביעות ועל עלות התביעות, מחד גיסא, ועל דמי הביטוח, מאידך גיסא. הערכת החברה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור אי הודאות לעניין התנהגות הלקוחות והמתחרים.
- בחודש מאי 2016, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "אחזור מידע אישי". על פי החוזר, חברת ביטוח נדרשת לאפשר למבוטח קיום חשבון פרטי נגיש באמצעים טכנולוגיים, באמצעותו יוכל לאחזר מידע אישי, ובכלל זה: פרטיו האישיים, נתונים אודות פוליסות

שברשותו או שהיו ברשותו ותביעות הביטוח שהגיש בשלוש שנים האחרונות. כמו כן, קובע החוזר כי חברת ביטוח תציע למבוטח אפשרות משלוח מסמכים והודעות הנדרשים על פי דין בכלים טכנולוגיים ותאפשר למבוטח למסור מסמכים באותו אופן. מועד תחילתו של החוזר הינו 30 במרס 2017.

- בחודש אפריל 2016, פורסם חוזר שעניינו "הנחייה לביצוע IQIS לשנת 2015". לפרטים ראה סעיף 9 להלן.

2.11.1.3 הצעות חוק וטיטות חוזרי ממונה

- בחודש ספטמבר 2016, פורסמה טיטת חוזר בדבר "הוראות להתנהלות מבטח במהלך חיי הפוליסה". הטיטת מבקשת ליצור הסדרה רוחבית ולרכז במסמך אחד הוראות - קיימות וחדשות - הנוגעות לאופן התנהלות המבטח בממשקים שבינו לבין המבוטח, ובכלל אלו: צירוף לביטוח, חיתום רפואי, ניסוח תכניות ביטוח ויישוב תביעות. חלק מהוראות החוזר אמורות להחליף למעשה הוראות הקיימות כיום בחוזרים אחרים - חוזר הוראות לניסוח תכניות ביטוח, נספח לחוזר עקרונות לעריכת חיתום רפואי ונספח ב' לחוזר יישוב תביעות - אשר יבוטלו, אם הטיטת תהפוך לחוזר מחייב. החברה לומדת את הוראות הטיטת. להערכת החברה, הטיטת בנוסחה הנוכחית, אם וככל שתהפוך לחוזר מחייב, עלולה להחמיר את החובות החלות על חברת ביטוח. הערכת החברה לעניין השלכות הטיטת הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. ההשלכות בפועל עשויות להיות שונות מאלה שהוערכו, כתלות בנוסח הסופי של החוזר וביישום ההסדרה בפועל.

- בחודש אוגוסט 2016, פרסמה המפקחת טיטת תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות גמל), התשע"ו-2016 (להלן - "התקנות"), במסגרתה הוצע, בין היתר, לתקן את התקנות ולקבוע כי הן יחולו גם על מקבלי קצבאות, כך שמי שהחל לקבל קצבת זקנה יוכל לפעול להעברת יתרת הצבירה שלו לגוף מוסדי אחר, למוצר פנסיוני הדומה למוצר הפנסיוני שממנו העמית החל לקבל קצבת זקנה. כמו כן, מוצע לאפשר נידוד גם לכספים במוצר "קופת גמל להשקעה" מקופת גמל השקעה אחת לאחרת, על מנת שהחוסכים בקופה זו יוכלו להנות מהיתרונות שבנייד הכספים כאמור. כן מוצע להרחיב את אפשרויות הנייד בין מוצרים פנסיוניים שונים, על פי התקנות. בנוסף, מוצע לקצר את הזמן הקבוע לביצוע בקשת הנייד וכן לבטל את האפשרות לבטל את העברת הכספים לאחר שהועברה בקשה לקופה המקבלת, למעט אם לא ניתן לבצע את הבקשה. להערכת החברה הרחבת אפשרות הנייד ובפרט למקבלי קצבת זקנה, קיצור הזמן לביצוע תוך ביטול האפשרות לבטל את העברת הכספים כאמור, תביא להגברת התחרות גם לאחר הפרישה, תוך חיזוק כח המיקוח של מקבלי הקצבאות להוזלת דמי הניהול. הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות בין היתר, בנוסח הסופי של התקנות ובהתנהגות המתחרים והעמיתים בפועל.

- בחודש מרס 2016, פורסמה טיטת שנייה של עמדת ממונה - הבהרה בעניין בדיקה מחודשת של זכאות, המתייחסת להוראות מסוימות בנושא זה, לרבות הבהרה לעניין הגדרת "בדיקה מחודשת של זכאות" שנקבעו בחוזר יישוב תביעות. בשלב זה, החברה אינה יכולה להעריך את מלוא ההשפעה של הטיטת אם וככל שתהפוך לדין מחייב. להערכת החברה, לטיטת האמורה יכול ותהיה השפעה על היבטים תפעוליים של ניהול התביעות ועלות התביעות, מחד גיסא ועל דמי הביטוח, מאידך גיסא. הערכת החברה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור אי הודאות לעניין נוסח סופי של טיטת הבהרה ותחולתה, וכן לעניין התנהגות הלקוחות והמתחרים.

- בחודש ינואר 2016, פורסמה טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הגבלות על מינוי וכהונה של בעלי תפקיד מרכזי בגוף מוסדי), התשע"ו - 2016. במסגרת הטיטת מוצע לקבוע, כי בעל שליטה בגוף מוסדי, או קרובו (על פי הגדרה מרחיבה המוצעת בטיטת), קרוב של דירקטור בגוף מוסדי וכן מי שהורשע בעבירה מהמנויות בטיטת, לא ישמש כנושא משרה (למעט דירקטור) בגוף מוסדי או כבעל תפקיד אחר

מהסוג שעליו הורה הממונה שלפעילותו עשויה להיות השפעה משמעותית על פרופיל הסיכון של הגוף המוסדי או על כספי החוסכים באמצעותו בגוף המוסדי ("בעל תפקיד מרכזי"). עוד מוצע לקבוע, כי לא ימלא אדם תפקיד מתפקידיו של בעל תפקיד מרכזי בגוף המוסדי אלא אם מונה לתפקיד כדן, ולא יפגע אדם בשיקול הדעת העצמאי של בעל תפקיד מרכזי.

2.11.2 ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

2.11.2.1 חוקים ותקנות

- בחודש ספטמבר 2016, אושרו **תקנות הביטוח לאומי (חיסכון ארוך טווח לילד), התשע"ו-2016**, שעל פיהן יפקיד המוסד לביטוח לאומי מדי חודש סך של 50 ש"ח מקצבת הילדים בגין כל ילד זכאי בקופת גמל להשקעה או בחשבון בנק, בהתאם לבחירת ההורה, וככל שלא בחר – בקופות גמל להשקעה שיפורטו ברשימה שיפרסם המוסד לביטוח לאומי בסבב קבוע ביניהן. הורה יוכל להגדיל את סכום ההפקדה ב- 50 ש"ח נוספים מתוך קצבת הילדים. בעקבות אישור התקנות פרסם החשב הכללי במשרד האוצר מכרז לבחירת הבנקים והחברות המנהלות שינהלו את החיסכון ארוך הטווח לילדים. מנורה מבטחים פנסיה וגמל השתתפה במכרז זה והוכרזה כאחת החברות הזוכות. מנורה מבטחים פנסיה וגמל הגישה בקשה לאישור תקנון בהתאם להוראות הנ"ל – נכון למועד דוח זה טרם התקבל האישור. הקופה החדשה אמורה להתחיל לפעול בתחילת שנת 2017.
- בחודש יולי 2016, ובהמשך לאמור בסעיף 7.1.3.2(ג) לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי, בדבר מסמך הבהרות אותו פרסמה המפקחת בחודש אוקטובר 2015, לעניין ההסכם הבין מדינתי בין ישראל וארה"ב ליישום חוק ה-FATCA, ולצורך יישום ההסכם, פורסמו ברשומות **חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו-2016, ותקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016**, אשר מגדירים, בין היתר, את זהות הגופים המחויבים ביישום, איסוף מידע אודות פעילות לקוחות, לרבות קביעת קריטריונים לקבלת לקוחות חדשים ודיווח אודות עסקאות ותנועות בהתאם ל-FATCA. החברה פועלת ליישום הוראות החוק והתקנות, לרבות ביצוע בדיקות נאותות וזיהוי למצטרפים חדשים בחשבונות הרלוונטיים.
- בחודש יוני 2016, פורסם תיקון **לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופת גמל), התשע"ד-2014**, אשר מסדירות את אופן התשלום והדיווח לגופים המוסדיים והיזון חוזר למעסיקים, לרבות באמצעות המסלקה (להלן: "**התקנות**") לפיו, בין היתר, על מנת להקל על הליך יישום התקנות, תחול דחיה של כשנה במועדי היישום ביחס למעסיקים של פחות מ- 50 עובדים ודחיה של חצי שנה ביחס למעסיקים שלהם לפחות 50 עובדים אך לא יותר מ- 100 עובדים.
- בחודש אוגוסט 2015, חוקק **תיקון מס' 12 לחוק קופות הגמל**, ובמסגרתו ניתנה לשר האוצר הסמכה לקבוע את התנאים שבהם ניתן יהיה לבצע משיכה חד פעמית של כספים קטנים (עד 8,000 ש"ח) מקופת גמל לתגמולים ו/או מקופת גמל לא משלמת לקצבה ו/או מקרן פנסיה ותיקה, וניתנה לממונה סמכות לקבוע הוראות לעניין זה בתקנוני קופות גמל (תקנון אחיד). כמו כן, במסגרת התיקון תוקן סעיף 20 לחוק קופות גמל ונקבע כי שיעורי ההפקדה של מעסיק בגין עובדיו יהיו אחידים לכל סוגי המוצרים והיצרנים. בחודש פברואר 2016, נערך הסכם קיבוצי כללי (מסגרת) להגדלת ההפקדות לביטוח פנסיוני במשק. ההסכם הקיבוצי קובע הגדלה מקבילה של דמי הגמולים המשולמים על ידי העובד והמעסיק בשתי פעימות כשב - 1.1.2017 שיעור ההפקדה של תגמולי המעסיק יעמוד על 6.5% ושיעור ההפקדה לתגמולי עובד יעמוד על 6%. כן נקבע כי בקופת ביטוח או בקופת גמל שאינה קרן פנסיה תשלום המעסיק לדמי הגמולים יכלול את התשלום לרכיב אובדן כושר עבודה. בחודש מאי 2016, הוצא צו הרחבה להסכם קיבוצי כללי (מסגרת) להגדלת ההפקדות לביטוח פנסיוני במשק. צו ההרחבה קובע הגדלה מקבילה של דמי הגמולים המשולמים על ידי העובד והמעסיק בשתי פעימות, כשמום 1 בינואר, 2017 שיעור ההפקדה של תגמולי המעסיק יעמוד על 6.5% ושיעור ההפקדה לתגמולי עובד יעמוד על 6%. כן נקבע, כי בקופת ביטוח או בקופת גמל שאינה קרן פנסיה תשלום המעסיק לדמי הגמולים יכלול גם את התשלום לרכיב אובדן כושר עבודה. בנוסף, לאור ההסכם חוקק, בחודש יוני 2016, **תיקון מס' 16 לחוק קופות הגמל**, במסגרתו נקבע, בין היתר, כי אם נקבעו בדין או בהסכם שיעורי הפקדה שונים למרכיב תגמולי המעסיק

הכוללים את הכיסוי לביטוח אובדן כושר עבודה של עד 2.5% משכרו של העובד להבטחת עד 75% משכרו של העובד, בסוגים שונים של קופות לא יראו בהוראות הדין או ההסכם התניה של המעסיק לגבי שיעור ההפקדה בעד העובד בהפקדה לסוג מסוים של קופה ובלבד ששיעור ההפקדה לא יפחת עד ה- 30 ביוני 2016 משיעור ההפקדה למרכיב תגמולי המעסיק שנקבע בדין או בהסכם לאותה קופת גמל ולאחר מועד זה לא יפחת מהשיעורים שצויינו בהסכם לעיל.

2.11.2.2 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש ספטמבר 2016, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "קווים מנחים לעניין תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה", הקובע מבנה אחד ומודולרי לתכנית לביטוח אובדן כושר עבודה, אשר יאפשר למועמדים לביטוח לערוך השוואה בין תוכניות הבסיס השונות וההרחבות השונות לתוכנית הבסיסית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה. החוזר קובע הגדרה אחידה לאובדן כושר עבודה וכן הוראות שונות לתכנית הבסיסית לרבות בכל הנוגע לתקופת הביטוח, תקופת ההמתנה, היקף הכיסוי, תגמולי הביטוח ואופן חישובם, חריגים לכיסוי, כיסוי בתקופת העדר עבודה ואפשרות קיזוז תגמולי הביטוח במקרה של תשלום מגורמים ממשלתיים או ממבטחים אחרים. החוזר חל על כל התכניות לביטוח אובדן כושר עבודה, אישיות או קבוצתיות שישווקו, יוארכו או יחודשו החל מיום 1 במאי 2017. כמו כן, נקבעה בחוזר הוראת מעבר, לפיה, תקופת הביטוח בפוליסות אובדן כושר עבודה קבוצתיות שישווקו החל ממועד הפרסום ועד מועד התחילה לא תעלה על שנה אחת (להלן: "תקופת המעבר"), וכי בתקופת המעבר לא תשווקנה תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה, הקובעת בהגדרת מקרה הביטוח כי מבוטח ייחשב כמי שנמצא באובדן כושר עבודה אם נשלל כושר העבודה שלו לעסוק בשיעור של לפחות 75% בכל עיסוק שהוא (הגדרת "כל עיסוק").

- בחודש אוגוסט 2016, פרסמה המפקחת חוזר שעניינו "כללים לתפעול מוצר פנסיוני", במסגרתו נקבעו כללים לעניין אופן ביצוע ההוראות שנקבעו במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2015 ו-2016), התשע"ו-2015, לרבות מתכונת הדיווח של סוכן הביטוח הפנסיוני לגוף המוסדי אודות תשלום דמי הסליקה, הוראות לעניין ביצוע ההפחתה של עמלות הסוכן מחד גיסא והוראות לביצוע ההפחתה של דמי הניהול למבוטח מאידך גיסא, וכן הוראות בדבר אופן הצגת המידע אודות ההפחתה בדמי הניהול למבוטח. תחילתו של חוזר זה ביום 1 בינואר 2017.

- בחודש יולי 2016, פורסם חוזר שעניינו "הוראות לעניין בחירת קופת גמל" (להלן – "החוזר"), אשר החליף חוזר באותו ענין מחודש מרס 2016. במסגרת החוזר קובעת הממונה כי היא תבחר לפחות שתי קרנות פנסיה מקיפות שתשמשנה כקופות ברירת מחדל של כלל העובדים במשק שלא בחרו באופן אקטיבי בקופת גמל אחרת, ושמעסיקים לא ערך מכרז עצמאי מטעמו בענין זה, וזאת בהליך תחרותי שיתקיים אחת ל- 3 שנים (ושהחברות המנהלות שיזכו בהליך יהיו מחויבות לו למשך 10 שנים ממועד הצטרפות עמית). במכרז תינתן העדפה מתקנת לחברות מנהלות שנתח השוק שלהן מסך ההפקדות לקרנות הפנסיה החדשות אינו עולה על 5%. בנוסף, קובעת הממונה את התנאים והקריטריונים שבהם יכולים מעסיק וארגון עובדים לקיים הליך תחרותי משל עצמם לצורך בחירת קרן פנסיה, קופת גמל לחסכון או קרן השתלמות שתהווה קופת ברירת המחדל של עובדיהם. בהתאם להוראת המעבר שנקבעה בחוזר, מעסיקים רשאים להמשיך ולצרף עד 31 במרס, 2019 לקרן ברירת מחדל שהוגדרה בהסכמים קיימים שנערכו לפני מועד פרסום החוזר. החוזר עשוי לשנות באופן מהותי את תנאי התחרות בשוק הפנסיה, תוך הגברת התחרות החריפה גם כך בשוק זה. בהמשך לחוזר האמור, ובהמשך להליך מכרזי שקימה, פרסמה הממונה בחודש אוגוסט 2016, את שמות קרנות פנסיה ברירת המחדל הנבחרות (מיטב-דש והלמן אלדובי), שהחלו לפעול ככאלה בחודש נובמבר 2016, למשך השנתיים שלאחר מכן. הליך זה עשוי להאיץ עוד יותר את התחרות הערה בשוק החיסכון ארוך הטווח, ולגרום לירידה נוספת בדמי הניהול, אך בשלב זה, לא ניתן להעריך את עוצמת הירידה ומידת השפעתה על הקבוצה ורווחיותה, כמו גם על שיעורי הנטישה של העמיתים הקיימים ועל מספר המצטרפים החדשים בקרנות הפנסיה שבניהול הקבוצה. הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח ואשר עשויה להשתנות בהתאם להתנהגות הלקוחות והמתחרים.

- בחודש יולי 2016, התפרסם חוזר שעניינו **"העברת כספים בין קופות גמל"**, שהחליף חוזר קיים באותו עניין, ובמסגרת זאת קוצר משך הזמן שבו עמית, שביקש להעביר את כספיו מקופה אלמונית לקופה פלמונית, יוכל להתחרט ולבטל את בקשת הניוד שהגיש. קיצור משך הזמן שניתן לקופה המעבירה לנסות ולשמר את הלקוחות עשוי להשפיע לרעה על היקף הניוד היוצא מהחברה, אך מאידך גיסא ישפיע לטובה על היקף הניוד הנכנס לחברה. **הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח ואשר עשויה שלא להתממש בשל התנהגות המתחרים, המפיצים והלקוחות.**

2.11.3 ביטוח אלמנטרי – כללי

ביטוח רכב חובה

2.11.3.1 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש ספטמבר 2016, פורסם חוזר שעניינו **"תיקון החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה"**, המבקש לבצע עדכון נוסף של תעריפי "הפול" לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, החל מיום 1 בינואר, 2017. חוזר זה מחליף את החוזר שפורסם בינואר 2016 בהקשר זה וכן את התעריף הקיים "בפול" (שהונהג מיום 1 במרץ, 2017). ככלל, החוזר מביא לידי ביטוי את התוספת הנדרשת לתעריף בעקבות המלצות ועדת וינוגרד באשר לריבית ההיוון, ומשקף ייקור בתעריף הפול בהשוואה לתעריף הקיים. להערכת החברה, לתיקון האמור יכול ותהיה השפעה על רווחיות הענף, ואולם, בשלב זה, אין ביכולתה להעריך את היקף השפעה כאמור, התלוי בין היתר, בהתנהגות 'הפול', הלקוחות והמתחרים בענף. **הערכת החברה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור אי הודאות לעניין התנהגות הלקוחות והמתחרים.**

- בחודש אוגוסט 2016, פורסמו שני חוזרים שעניינם **"תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף רכב חובה"**. האחד, עדכן את דמי הביטוח השיווי לאופנועים (באמצעות ה"פול") בעלי מערכות בטיחות ולאופנועים עם שלושה גלגלים (תלת אופנוע); והשני, בהמשך לבג"צ שהגיש איגוד חברות הביטוח כנגד המפקחת ובהתאם לתוצאותיו, ביטל לחלוטין את המגבלה, שלפיה, דמי הביטוח בענף ביטוח רכב חובה לא יחרגו משיעור של 90% מדמי הביטוח נטו עבור אותו מבוטח במסגרת תעריפי "הפול".

2.11.4 ביטוח כללי אחר

2.11.4.1 חוקים ותקנות

- בחודש יוני 2016, עודכנו **תקנות הביטוח הלאומי (היוון) התשל"ח-1978 (תקנות ההיוון)**, וזאת בהמשך להמלצות ועדה בין משרדית בראשות השופט (בדימוס) ד"ר אליהו וינוגרד, לבחינת תיקון טבלאות תוחלת החיים ושיעור הריבית המשמשת להיוון גמלאות בגין פגיעה בעבודה על פי תקנות ההיוון. במסגרת התיקון, עודכנו תוחלת החיים ושיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית אשר נקבע על שיעור של 2% במקום 3% עובר לתיקון וכן מנגנון עתידי לעדכון שיעור ריבית ההיוון כאמור. הוראות התקנות משפיעות באופן ישיר על תביעות שיבוב של המוסד לביטוח לאומי בענפי החבויות לרבות בענף רכב חובה. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.3'א' להלן וכן באור 8 לדוחות הכספיים. בחודש ספטמבר 2016, תוקנו התקנות תוך דחיית תחילתן בשנה.

2.11.4.2 הצעות חוק וטיוטות חוזרי ממונה

- בחודש ינואר 2016, פורסמה טיוטת חוזר שעניינה **"תיקון הוראות החוזר המאוחד שער 6 חלק 2 - הוראות בענף ביטוח דירה"** הנוגעות לכיסוי ל"נזקי מים" על פי הפוליסה התקנית. ככלל, חברת ביטוח רשאית, לפי שיקול דעתה, לבחור באחת או יותר מדרכי הפיצוי הבאות: תשלום ערך האובדן או הנזק; תיקון; ו/או החלפה. במסגרת חוזר משנת 1999 הוגבלה זכות הבחירה בפיצוי בדרך של תיקון, כך שבשלב הצעת הביטוח המבוטח רשאי לבחור בפוליסה שלפיה תיקון יבוצע על ידי כל שרברב שייבחר על ידו או בפוליסה שלפיה התיקון יבוצע על ידי חברת שרברבים מטעם חברת הביטוח או על ידי שרברב שייבחר מתוך רשימה שרברבים שתפרסם חברת הביטוח. במסגרת התיקון המוצע, מבקש

הפיקוח, להגביל את אפשרות הבחירה של המבטח בפיצוי בדרך של תיקון, לשתי האופציות הבאות בלבד: (1) תיקון באמצעות כל שרברב שייבחר על ידי המבטח בקרות מקרה ביטוח; (2) תיקון באמצעות 'שרברב שבהסדר' עם חברת הביטוח, שייבחר על ידי המבטח בקרות מקרה ביטוח. התיקון המוצע כולל הוראות נוספות לגבי 'שרברב שבהסדר', ובכללן, הוראות לעניין ניהול רשימת השרברבים שבהסדר ופרסומה, פריסה גיאוגרפית נאותה של מספר השרברבים, דירוג השרברבים שבהסדר, זמני הגעה של שרברב שבהסדר, מנגנון פיצוי בגין אי עמידה בזמני טיפול, ועוד. להערכת החברה, לתיקון לחוזר המאוחד הנזכרת לעיל, עשויה להיות השפעה על היבטים תפעוליים של הפוליסות כמו גם על גידול בסכומי התביעות ובגובה התביעה הממוצעת מחד ועל דמי הביטוח בענף זה מאידך. הערכת החברה בעניין זה, הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על המידע המצוי בידיה במועד פרסום הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, בין היתר, לאור הנוסח הסופי של החוזר בעניין נזקי מים כפי שיפורסם, וכן התנהגות המתחרים והלקוחות בענף.

2.11.5 ביטוח בריאות

2.11.5.1 חוזרי ממונה, הנחיות, ניירות עמדה והכרעות עקרוניות

- בחודש פברואר 2016, הושק על ידי המפקחת "מחשבון ביטוח בריאות". המחשבון מוצג באתר האינטרנט של הפיקוח, ונועד, בין היתר, לאפשר לציבור להשוות בין דמי הביטוח המוצעים על ידי החברות השונות בפוליסות מסוג ניתוחים, תרופות והשתלות, וזאת בהתבסס על מחיר הביטוח, ציון חברת הביטוח במדד השירות ומאפיינים נוספים של הפוליסה. להערכת החברה המחשבון עלול להגביר את התחרות בסוגי הפוליסות שיוצגו במחשבון, להשפיע על גובה הפרמיה ורווחיות החברות. הערכת החברה הינה בגדר מידע צופה פני עתיד המבוססת על מידע המצוי בידי החברה במועד הדוח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מן התוצאות המוערכות, התלויות, בין היתר, בהתנהגות המתחרים והלקוחות בפועל.

2.12 התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

2.12.1 שוק ההון - התפתחויות בסביבה המאקרו כלכלית

פעילות הקבוצה, שעיקרה בתחום הפיננסי, מושפעת מרמת הפעילות הכלכלית במשק בכלל ובשוק ההון בפרט, וכן מהשפעות מאקרו כלכליות עולמיות כמפורט להלן.

2.12.2 סביבה כלכלית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות התאגיד

האינדיקטורים לפעילות הריאלית שנוספו במהלך החודשים האחרונים מעידים כי המשק מוסיף לצמוח בקצב נאה כאשר במחצית הראשונה של שנת 2016 צמח המשק הישראלי בשיעור של כ- 3.2% (בחישוב שנתי, במחירים קבועים ולאחר השפעות עונתיות), תוך שהצמיחה נסמכת על גידול ברוב מרכיבי התוצר. בלט לחיוב בעיקר הגידול בצריכה הפרטית, שעלתה במחצית הראשונה של שנת 2016 בשיעור שנתי של כ- 7.2%, בין היתר, על רקע הריבית הנמוכה, העליה בשכר הממוצע במשק והקיטון בשיעור האבטלה, אולם גם שימושים אחרים עלו באופן משמעותי. התמ"ג העסקי עלה בשיעור שנתי של כ- 2.5%, הצריכה הציבורית בכ- 3.7%, היצוא (למעט סטארט אפים ויהלומים) עלה בכ- 4.1%, ההשקעות בנכסים קבועים בכ- 13.4% והיבוא בשיעור של כ- 12.5%.

על רקע הגידול כאמור בקצב הצמיחה של המשק במהלך המחצית הראשונה של שנת 2016, הועלתה תחזית צמיחת התוצר לשנת 2016 של בנק ישראל ל- 2.8% ולשנת 2017 ל- 3.1%.

בשוק העבודה נמשכת תמונה חיובית מאוד של גידול בתעסוקה ובשכר. מספר משרות השכיר עלה ב- 12 החודשים האחרונים, שהסתיימו ביולי 2016, בכ- 2.8% כאשר האבטלה במשק הישראלי עמדה על שיעור מנוכה עונתי, של כ- 4.9% בסוף חודש ספטמבר 2016. תקבולי מס הבריאות שמהווים אומדן לגידול השכר במשק, היו גבוהים נומינלית ביולי-ספטמבר 2016, בכ- 6.3% לעומת החודשים המקבילים אשתקד.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 נרשמה אינפלציה אפסית במשק הישראלי, כאשר ב- 12 החודשים האחרונים, שהסתיימו בספטמבר 2016, נרשמה אף

אינפלציה שלילית בשיעור של 0.4% כאשר מדד המחירים לצרכן ללא דיור ירד בשיעור של כ- 1.2%. התרומה העיקרית לעליית המדד ב- 12 החודשים האחרונים באה מסעיף הדיור כאשר סעיפי האנרגיה והפחתות המחירים שיזמה הממשלה תרמו לירידה החדה במדד. האינפלציה הושפעה גם מהאינפלציה הנמוכה בחו"ל, מהירידה במחירי הסחורות העולמיים (לרבות הירידה החדה במחירי האנרגיה), ומהייסוף האפקטיבי בשקל.

קצב העלייה במחירי הדירות ממשיך להיות גבוה. ב- 12 החודשים שהסתיימו בחודש אוגוסט 2016, עלו מחירי הדירות בכ- 6.8%, כאשר הפעילות בשוק הדיור מוסיפה להיות ערה, הן מבחינת מספר עסקאות והתחלות בניה חדשות והן מבחינת היקפי המשכנתאות שנלקחו. לצד זאת נמשכה העלייה במלאי הדירות הלא מכורות כאשר חלה עלייה ניכרת במהלך התקופה בריבית המשכנתאות.

ציפיות האינפלציה לשנה הקרובה נותרו נמוכות מהגבול התחתון של יעד האינפלציה של בנק ישראל. רמת הריבית הנומיןלית, אשר נקבעת על ידי בנק ישראל, ממשיכה להיות ברמת שפל היסטורי של 0.1%, כאשר הצפי הוא שבנק ישראל לא יעלה את הריבית במהלך השנה הקרובה. בשילוב עם פעילות בנק ישראל בשוק המט"ח, הרי שהמדיניות המוניטרית ממשיכה להיות מרחיבה מאוד.

המשק העולמי ממשיך לצמוח בקצב איטי, ועל פי התחזית שקרן המטבע פרסמה במהלך חודש אוקטובר 2016, שיעורי הצמיחה הצפויים ל- 2016 יעמדו על 3.1% ול- 2017 על 3.4%. קצב הגידול החזוי של הסחר העולמי ממשיך לרדת - התחזית ל- 2016 עודכנה מ- 2.7% ל- 2.3%, והתחזית ל- 2017 עודכנה מ- 3.9% ל- 3.8%.

הבנקים המרכזיים ממשיכים להנהיג מדיניות מוניטרית מרחיבה מאוד והאינפלציה במרבית המדינות המפותחות נותרה נמוכה יחסית, אך היא נמצאת במגמת עלייה הדרגתית על רקע עליית מחירי האנרגיה והסחורות.

בארה"ב אינפלציית הליבה נעה סביב 2%. בנוסף, קצב הצמיחה הצפוי ברבעון השלישי לפי מדד ה- GDP Now עודכן כלפי מטה, והוא עומד כעת על 2.0% - שיעור צמיחה שלא יספיק כדי לפצות על הצמיחה הנמוכה בשני הרבעונים הקודמים. הצריכה הפרטית מוסיפה להוביל את הכלכלה, בשעה שההשקעה שלא למגורים המשיכה להתכווץ במחצית הראשונה. בחודש ספטמבר, התווספו למגזר הלא-חקלאי 156 אלף משרות, ואף שנרשם גידול קל (0.1 נקודת האחוז) בשיעור האבטלה (5.0%) על רקע עלייה בשיעור ההשתתפות, ההערכות הן ששוק העבודה מתקרב לתעסוקה מלאה. על פי ההערכות בשווקים, ישנה הסתברות גבוהה יחסית לכך שהריבית תעלה ב- 0.25 נקודות האחוז עוד השנה, אך קצב ההעלאות לאחר מכן צפוי להיות איטי.

הנתונים שנוספו באירופה ממשיכים להצביע גם הן על קצב צמיחה מתון, וקרן המטבע עודכנה מעט כלפי מעלה את קצב הצמיחה הצפוי ב- 2016, ל- 1.7%. אי-הוודאות הפוליטית בגוש האירו נותרה גבוהה. האינפלציה בגוש האירו נותרה נמוכה, אך הקצב השנתי שלה עלה בספטמבר ב- 0.2 נקודות האחוז, ל- 0.4%, והאינפלציה בארבע הכלכלות המובילות כבר איננה שלילית.

בבריטניה, ובהמשך למשאל העם בנושא הברקזיט לפרישה מהאיחוד האירופי, חל פיחות משמעותי בלירה שטרלינג. בנתונים הריאליים עדיין לא ניכרת השפעה מהותית של החלטת הברקזיט, אולם לפי מרבית ההערכות צפויה האטה משמעותית בפעילות בשנת 2017.

הלחצים הדפלציוניים ביפן המשיכו להתגבר חרף צעדי המדיניות המרחיבים שנקט הבנק המרכזי. הנתונים שפורסמו עד כה לרבעון השלישי ממשיכים לשקף רמת פעילות נמוכה יחסית, בהתאם לפוטנציאל הצמיחה הנמוך.

במרבית המשקים המתעוררים חל שיפור מסוים בהערכות לגבי הפעילות. הנתונים הכלכליים שפורסמו החודש בסין הצביעו על יציבות בקצב הפעילות והפחיתו את רמת החששות מ"נחיתה קשה". הצמיחה ברבעון השלישי עמדה על 6.7% לעומת הרבעון המקביל בשנה הקודמת. מדד עלויות הייצור (PPI) בסין עלה בספטמבר מ- 0.8% ל- 0.1%, אחרי 5 שנים שבהן הוא היה שלילי, והמשך התייצבותו יתרום לירידת הלחצים הדפלציוניים בעולם. מחירה של חבית נפט מסוג "ברנט" עלה במהלך התקופה הנסקרת והוא עומד על כ- 50 דולר ארה"ב. מדד הסחורות ללא אנרגיה הציג ירידה קלה.

2.12.3 שוקי האג"ח והמניות

שוקי ההון בישראל ובעולם התאפיינו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 בתנודתיות גבוהה. השילוב של צניחה במחירי הנפט לצד דיווחים על האטה כלכלית בסין היוו מקור לתנודתיות שחוונו בשווקים ברבעון הראשון בעוד שלקראת סוף הרבעון השני תוצאות משאל העם בבריטניה בדבר הברקזיט התקבלו בהפתעה בשווקים הפיננסיים והובילו לתנודתיות גבוהה כאשר בעקבותם נחלשה הליש"ט באופן משמעותי לעומת הדולר, במקביל לירידות חדות במחירי המניות (ובעיקר מניות הבנקים באירופה). הרבעון השלישי, לעומת זאת, היה חזק למדי ברוב בורסות העולם, הודות לנתוני מאקרו גלובאליים שהקטינו את העצבנות בשווקים. הזינוק המרשים ביותר נרשם דווקא במדינות השווקים המתעוררים כאשר במקביל חלה, במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, ירידה חדה בתשואות של האג"ח הממשלתיות ברחבי העולם, הנחשבות ל"בטוחות", וחלקן ירדו לשפל היסטורי ואף לריביות שליליות.

בסיכום תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, ירד מדד ת"א 25 בשיעור של כ- 5.6%, לעומת עליה בשיעור של כ- 10.9% במדד ת"א 75 ולעומת עליה בשיעור של כ- 23.7% במדד מניות היתר 50.

גם בבורסות העולם היתה שונות גבוהה ביחס לתשואות שוקי המניות. כך, למשל, מדדי המניות האמריקאיים העיקריים (הדאו ג'ונס, הנאסד"ק וה- S&P 500 עלו בשיעור של 5.1-5.7% ומדד הפוטסי האנגלי עלה בכ- 10.5%, בעוד שמדד הדאקס הגרמני ירד בכ- 2.2% ומדד הקאק הצרפתי ירד בכ- 4.1%. גם השווקים המתעוררים הציגו שונות גבוהה, כאשר שוק המניות הסיני בלט לשלילה וירד בשיעור של כ- 10.5% בעוד שמדד המניות הברזילאי עלה בשיעור של כ- 34.6% ומדד המניות הרוסי עלה בשיעור של כ- 31.9%.

מדד האג"ח הממשלתי השקלי עלה בשיעור של כ- 2.1% בעוד שמדד האג"ח הממשלתי הצמוד עלה בשיעור של כ- 2.5%. מדד התל בונד 20 עלה בשיעור של כ- 2.5% בעוד שמדד התל בונד 40 עלה בשיעור של כ- 1.6%.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, יוסף שערן הציג של השקל מול הדולר בכ- 3.7%, על אף רכישות אגרסיביות של מט"ח מצד בנק ישראל, כאשר מול האירו יוסף השקל בכ- 1%.

2.12.4 התפתחויות לאחר תאריך המאזן

בבחירות לנשיאות בארצות-הברית, שנערכו בתחילת חודש נובמבר 2016, זכה דונלד טראמפ כשהמפלגה הרפובליקנית זכתה במקביל לרוב בשני בתי הקונגרס, וזאת בניגוד לסקרים מוקדמים שפורסמו טרם הבחירות. על-פי הצהרותיו של טראמפ במהלך הבחירות צפוי שינוי מהותי במדיניות הכלכלית, ובכלל זה, מהלכים להפחתת מסים, להגנה על ייצור מקומי ולהקטנת ההגירה. בשלב זה, לא ניתן לאמוד את השפעת תוצאות הבחירות על הכלכלה האמריקאית וכפועל יוצא על הכלכלה העולמית, אף כי מיד לאחר היוודע תוצאות הבחירות, שווקי האג"ח במרבית מדינות העולם ירדו תוך עלייה בתשואות.

3. המצב הכספי

3.1 נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים

3.1.1 נתונים מתוך המאזנים המאוחדים

ליום			באלפי ש"ח
31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
21,670,828	21,016,882	22,703,327	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
9,821,902	9,634,356	9,804,030	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
4,931,727	4,910,355	5,591,649	נכסים אחרים
36,424,457	35,561,593	38,099,006	סך כל הנכסים
1,475,972	1,558,769	1,458,394	הון
			התחייבויות:
10,559,500	10,451,928	11,544,946	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
21,361,189	20,612,622	22,405,081	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה (תלויי תשואה*)
1,345,871	1,357,268	1,281,789	התחייבויות פיננסיות
1,681,925	1,581,006	1,408,796	התחייבויות אחרות
36,424,457	35,561,593	38,099,006	סך כל ההון וההתחייבויות

(* חלק מההתחייבויות בגין חוזי ביטוח תלויי תשואה מוצגות בסעיפי התחייבויות אחרות והתחייבויות פיננסיות).

סך הנכסים של החברה נכון ליום 30 בספטמבר, 2016 עומד על סך של 38,099 מיליוני ש"ח לעומת סך של 36,424 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2015. הגידול בסך הנכסים בתקופת הדוח נבע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו.

סך ההתחייבויות של החברה נכון ליום 30 בספטמבר, 2016 עומד על סך של 36,641 מיליוני ש"ח לעומת סך של 34,948 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2015. הגידול בסך ההתחייבויות נובע בעיקר מדמי ביטוח שנתקבלו בגין חסכון ארוך טווח.

3.1.2 ההון העצמי

ההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של החברה, נכון ליום 30 בספטמבר 2016, הסתכם בכ- 1,457 מיליוני ש"ח לעומת סך של 1,475 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2015. הירידה בהון נובעת בעיקר מהפסד כולל בסך של 18 מיליוני ש"ח, המורכב מהפסד בסך של כ- 123 מיליוני ש"ח, ומנגד מגידול בקרן ההון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה וקרנות הון אחרות בסך של כ- 105 מיליוני ש"ח.

בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות ההון") החלות על החברה, קיים נכון לתאריך הדוח, עודף הון בסך של כ- 245 מיליוני ש"ח. לפרטים בדבר מכתב המפקחת שעניינו חלוקת דיבידנד על ידי חברת ביטוח, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

4. תוצאות הפעילות

4.1 נתונים מדוחות רווח והפסד המאוחדים

1-12/2015	% שינוי	7-9/2015	7-9/2016	% שינוי	1-9/2015	1-9/2016	באלפי ש"ח
5,078,599	21.8%	1,267,048	1,543,886	18.0%	3,703,454	4,370,682	פרמיות שהורווחו ברוטו
4,363,125	25.1%	1,087,094	1,360,443	20.4%	3,170,200	3,817,333	פרמיות שהורווחו בשייר
912,544		(278,430)	465,269	26.2%	530,789	670,087	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
219,571		(330)	65,211	8.1%	140,387	151,740	הכנסות מדמי ניהול
118,122	3.3%	30,597	31,613	7.8%	87,967	94,830	הכנסות מעמלות
7,945	(11.6%)	716	633	(86.4%)	7,822	1,065	הכנסות אחרות
4,182,169	175.3%	536,787	1,477,558	36.7%	2,807,093	3,837,728	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
946,725	7.2%	235,939	253,040	5.7%	707,561	747,549	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
395,929	2.6%	95,005	97,468	(5.2%)	286,486	271,608	הוצאות הנהלה וכלליות
52,946	1.1%	19,471	19,683	13.2%	41,942	47,498	הוצאות מימון
13,499		(1,622)	1,606	(89.4%)	3,538	376	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
57,037		(49,177)	77,026		97,621	(168,952)	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
11,049		(18,756)	21,082		33,587	(47,593)	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
45,988		(30,421)	55,944		64,034	(121,359)	רווח נקי (הפסד)
(13,447)		(53,309)	44,127		11,994	(16,583)	רווח (הפסד) כולל

4.2 פרמיות ביטוח שהורווחו, ברוטו

באלפי ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	% שינוי	7-9/2016	7-9/2015	% שינוי	1-12/2015
רכב רכוש	765,309	657,835	16.3%	265,966	227,615	16.8%	892,649
רכב חובה	361,718	353,823	2.2%	123,102	117,910	4.4%	472,273
ענפי רכוש ואחרים	399,343	395,265	1.0%	134,543	131,780	2.1%	527,772
ענפי חבויות אחרים	232,695	224,645	3.6%	76,775	76,792	(0.0%)	302,051
סך תחום ביטוח כללי	1,759,065	1,631,568	7.8%	600,386	554,097	8.4%	2,194,745
פרמיות שוטפות בגין חוזי ביטוח חיים	1,463,777	1,408,813	3.9%	513,253	473,868	8.3%	1,897,116
פרמיות חד-פעמיות בגין חוזי ביטוח חיים	684,386	243,276	181.3%	270,851	95,902	182.4%	421,127
סך פרמיות בגין חוזי ביטוח חיים	2,148,163	1,652,089	30.0%	784,104	569,770	37.6%	2,318,243
פרמיות בגין חוזי השקעה (*)	807,261	1,417,402	(43.0%)	262,614	369,519	(28.9%)	1,818,997
סך פרמיות בתחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח	2,955,424	3,069,491	(3.7%)	1,046,718	939,289	11.4%	4,137,240
תחום בריאות	463,453	419,797	10.4%	159,395	143,181	11.3%	565,611
סה"כ פרמיות שהורווחו ברוטו	5,177,942	5,120,856	1.1%	1,806,499	1,636,567	10.4%	6,897,596
סה"כ פרמיות בדוח רווח או הפסד (*)	4,370,682	3,703,454	18.0%	1,543,886	1,267,048	21.8%	5,078,599

(*) פרמיות בגין חוזי השקעה נזקפות ישירות להתחייבויות הביטוחיות ואינן נרשמות כפרמיות בדוחות הכספיים.

להלן התפלגות הפרמיות בדוח רווח או הפסד לפי תחומי הפעילות:

% מסך הפרמיה					
1-12/2015	7-9/2015	7-9/2016	1-9/2015	1-9/2016	
43.2%	43.7%	38.9%	44.1%	40.2%	תחום ביטוח כללי
45.7%	45.0%	50.8%	44.6%	49.1%	תחום ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח
11.1%	11.3%	10.3%	11.3%	10.6%	תחום בריאות
100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	סך הכל

ביטוח חיים וחשכון ארוך טווח

(מיליוני ש"ח)	פרמיות שוטפות	פרמיות חד-פעמיות	סה"כ
1-9/2016			
סה"כ פרמיות ברוטו	1,464	684	2,148
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	68%	32%	100%
1-9/2015			
סה"כ פרמיות ברוטו	1,409	243	1,652
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	85%	15%	100%
7-9/2016			
סה"כ פרמיות ברוטו	513	271	784
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	65%	35%	100%
7-9/2015			
סה"כ פרמיות ברוטו	474	96	570
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	83%	17%	100%
1-12/2015			
סה"כ פרמיות ברוטו	1,897	421	2,318
שיעור מסך דמי ביטוח חיים	82%	18%	100%

ביטוח כללי

(מיליוני ש"ח)	רכב רכוש	רכב חובה	רכוש	חבויות	סה"כ
1-9/2016					
סה"כ פרמיות ברוטו	858	389	418	250	1,915
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	45%	20%	22%	13%	100%
1-9/2015					
סה"כ פרמיות ברוטו	729	367	423	259	1,778
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	41%	21%	24%	14%	100%
7-9/2016					
סה"כ פרמיות ברוטו	262	116	141	74	594
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	44%	20%	24%	12%	100%
7-9/2015					
סה"כ פרמיות ברוטו	226	109	145	91	571
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	40%	19%	25%	16%	100%
1-12/2015					
סה"כ פרמיות ברוטו	946	472	529	318	2,265
שיעור מסך דמי ביטוח כללי	42%	21%	23%	14%	100%

ביטוח בריאות

(מיליוני ש"ח)	פרמיות ברוטו	פרמיות בשייר
1-9/2016		
סה"כ פרמיות ברוטו	463	372
1-9/2015		
סה"כ פרמיות ברוטו	420	332
7-9/2016		
סה"כ פרמיות ברוטו	159	129
7-9/2015		
סה"כ פרמיות ברוטו	143	114
1-12/2015		
סה"כ פרמיות ברוטו	566	449

4.3 תוצאות הפעילות בתקופת הדוח

רווח כולל מתחומי פעילות

באלפי ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	% שינוי	7-9/2016	7-9/2015	% שינוי	1-12/2015
רווח (הפסד) כולל מתחומי הפעילות לפני מס:							
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	2,578	(33,180)		15,796	(49,577)		(47,947)
בריאות	(7,114)	(3,822)	86.1%	24,302	8,696	179.5%	19,848
ביטוח כללי	(144,588)	67,565		968	15,179	(93.6%)	(801)
סך רווח (הפסד) כולל לפני מס מתחומי פעילות ברי דיווח	(149,124)	30,563		41,066	(25,702)		(28,900)
רווח (הפסד) כולל לפני מס מאחרים (שלא נכללו בתחומים)*	118,317	(16,756)		17,524	(60,219)		(11,398)
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס	(30,807)	13,807		58,590	(85,921)		(40,298)
מיסים על הכנסה (הטבת מס)	(14,224)	1,813		14,463	(32,612)		(26,851)
רווח (הפסד) כולל	(16,583)	11,994		44,127	(53,309)		(13,447)
מיוחס ל:							
בעלי מניות בחברה	(17,887)	11,281		43,754	(53,522)		(14,478)
זכויות שאינן מקנות שליטה	1,304	713	82.9%	373	213	75.1%	1,031
רווח (הפסד) כולל	(16,583)	11,994		44,127	(53,309)		(13,447)

(* כולל בעיקר, תוצאות פעילות שאיננה מוגדרת כמגזר פעילות, הכנסות מהשקעות והוצאות מימון שאינן משויכות לתחום פעילות מוגדר.

ההפסד הכולל הסתכם בתקופת הדוח בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל של כ- 12 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל הסתכם ברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 44 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ- 53 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. ההפסד הכולל בשנת 2015 הסתכם בכ- 13 מיליוני ש"ח.

השינויים העיקריים שהשפיעו על התוצאות בתקופת הדוח:

א. **ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי:** בחודש יוני 2016, עודכנו תקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978, וזאת בהמשך להמלצות ועדה בין משרדית בראשות השופט (בדימוס) וינוגרד. במסגרת התיקון עודכנו תוחלת החיים ושיעור הריבית לצורך היוון הקצבה השנתית אשר נקבע על שיעור של 2% במקום 3% עובר לתיקון. מאחר ולביטוח הלאומי קיימת זכות להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם בהתאם לחוק הביטוח הלאומי, החברה מעריכה כי התשלומים שיהיה עליה לשלם במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המוסד לביטוח לאומי יגדלו, ויכול שהדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה עליה לשלם לנפגעים בתביעות אחרות. בחודש ספטמבר 2016, תוקנו התקנות תוך דחיית תחילתן בשנה. לפרטים נוספים ראה באור 8 בדוחות הכספיים.

כתוצאה מהעדכון האמור, ואף בהתחשב בדחיית התחילה של התקנות כאמור, הגדילה החברה את ההפרשות להתחייבויות ביטוחיות בביטוח כללי, בענפי ביטוח רכב חובה וענפי חבויות אחרים בסך של כ- 146 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 94 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי), וברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח (כ- 6 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי).

ב. **ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות:** החברה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה, את נאותות העתודה בביטוח חיים ובריאות ואת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי, בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. כתוצאה מירידה בריבית חסרת סיכון בתקופת הדוח החברה הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 112 מיליוני ש"ח (כ- 72 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי), (סך של כ- 78 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, סך של כ- 20 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות וסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בביטוח כללי). בתקופה המקבילה אשתקד, החברה הפרישה לעתודות לתשלום קצבה (לגמלאות בתשלום

ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם), סך של כ- 10 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 6 מיליוני ש"ח לאחר מס). ברבעון השלישי של השנה חלה עלייה בריבית חסרת הסיכון והחברה הקטינה את ההפרשה לעתודות בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 29 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי) (כ- 8 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, 26 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות וקיטון של כ- 11 מיליוני ש"ח בביטוח כללי) לעומת הקטנת הפרשה בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח בביטוח חיים (כ- 3 מיליוני ש"ח לאחר מס) ברבעון המקביל אשתקד. בשנת 2015 הגדילה החברה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בביטוח חיים (סך של כ- 9 מיליוני ש"ח לאחר מס).

ג. שינוי בהכנסות מהשקעות והכנסות מדמי ניהול: בתקופת הדוח חלה עלייה במרווח הפיננסי ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, אשר באה לידי ביטוי בעלייה ברווח בסך של כ- 44 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 28 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי). בתקופת הדוח חלה עלייה בהכנסות מדמי ניהול לעומת התקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח. העלייה בדמי הניהול נובעת כתוצאה מהעלייה בהיקף הנכסים במנוהלים בביטוח חיים. הגידול במרווח הפיננסי ברבעון השלישי של השנה, לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הינו בסך של כ- 68 מיליוני ש"ח (כ- 44 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי). ברבעון השלישי של השנה חלה עלייה בהכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 66 מיליוני ש"ח (מתוכם כ- 61 מיליוני ש"ח בגין דמי ניהול משתנים); לעומת הרבעון המקביל אשתקד. העלייה בדמי הניהול ברבעון השלישי נובעת בעיקרה מזיכוי בדמי ניהול משתנים בסך של כ- 42 מיליוני ש"ח, עקב תשואות ריאליות שליליות שנזקפו למבטחים ברבעון המקביל אשתקד.

ד. שערון נדל"ן לשימוש עצמי: בתקופת הדוח אימצה החברה מדיניות חשבונאית בנושא מדידת נדל"ן לשימוש עצמי, אשר לפיה כל נכסי הנדל"ן לשימוש עצמי יוצגו על בסיס שווי הוגן. עובר להחלטה זו, הוצגו נכסי הנדל"ן לשימוש עצמי על בסיס עלות. כתוצאה משינוי המדיניות כאמור, גדל הרווח הכולל לפני מס בסך של כ- 126 מיליוני ש"ח (כ- 95 מיליוני ש"ח לאחר מס).

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 3 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ- 33 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם ברבעון השלישי של השנה בכ- 16 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ- 50 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.4.1 להלן.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 145 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 68 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל מעסקי ביטוח כללי, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם ברבעון השלישי של השנה בכמיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.4.3 להלן.

ההפסד הכולל מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 7 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל מעסקי ביטוח בריאות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם ברבעון השלישי של השנה בכ- 24 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. לפרטים נוספים ראה סעיף 4.4.4 להלן.

הרווח הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם בתקופת הדוח בכ- 118 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי בתוצאות הפעילות האחרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר מעליית ערך נדל"ן לשימוש עצמי בסך של כ- 126 מיליוני ש"ח (ראה 4.3 ד'), (לעיל), ומעלייה בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 19 מיליוני ש"ח. מנגד חלה ירידה ברווח כתוצאה מעלייה בהוצאות מימון בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, בעיקר בשל העלייה במדד ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הכולל מפעילות אחרת שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, לפני מיסים על ההכנסה, הסתכם ברבעון השלישי בסך של כ- 18 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל כאמור בסך של כ- 60 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. השינוי בתוצאות הפעילות האחרת ברבעון השלישי לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 77 מיליוני ש"ח.

4.4 מידע כספי לפי תחומי הפעילות

4.4.1 תוצאות פעילות ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

באלפי ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	% שינוי	7-9/2016	7-9/2015	% שינוי	1-12/2015
פרמיות שהורווחו ברוטו	2,148,163	1,652,089	30.0%	784,104	569,770	37.6%	2,318,243
רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון	560,694	387,313	44.8%	406,467	(310,918)		740,870
הכנסות מדמי ניהול	151,740	140,387	8.1%	65,211	(330)		219,571
הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר	14,173	10,310	37.5%	4,005	2,189	83.0%	14,578
עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	255,494	248,048	3.0%	85,503	81,126	5.4%	325,351
הוצאות הנהלה וכלליות	166,432	162,732	2.3%	59,721	55,029	8.5%	230,455
רווח (הפסד) לפני מס	8,909	6,315	41.1%	25,302	(54,690)		(4,946)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	2,578	(33,180)		15,796	(49,577)		(47,947)

הפרמיות שהורווחו בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ- 2,148 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 1,652 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 30%. הפרמיות השוטפות בביטוח חיים הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 1,464 מיליוני ש"ח, לעומת פרמיות שוטפות בסך של כ- 1,409 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 4%. הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 684 מיליוני ש"ח למול פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 243 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 181%.

הפרמיות שהורווחו בביטוח חיים הסתכמו ברבעון השלישי של השנה לסך של כ- 784 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 570 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 38%. ברבעון השלישי של השנה הסתכמו הפרמיות השוטפות בביטוח חיים בסך של כ- 513 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 474 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 8%. הפרמיות החד-פעמיות הסתכמו ברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 271 מיליוני ש"ח, לעומת פרמיות חד-פעמיות בסך של כ- 96 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 182%. הגידול בפרמיות החד פעמיות נובע מעלייה במכירת פוליסות ללקוחות הגיל השלישי ופוליסות המיועדות להסדרי פרישה ופרישה מוקדמת.

בנוסף, התקבלו בתקופת הדוח תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 807 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 1,417 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 43%. ברבעון השלישי של השנה התקבלו תקבולים שנזקפו ישירות להתחייבויות בגין חוזי השקעה (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) בסך של כ- 263 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 370 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד, ירידה של כ- 29%.

הפוליסות שנפדו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 437 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 385 מיליוני ש"ח, בתקופה מקבילה אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת בתקופת הדוח הינו כ- 2.6% לעומת שיעור של כ- 2.4%, בתקופה המקבילה אשתקד. הפדיונות ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בסך של כ- 160 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 114 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת ברבעון השלישי הינו כ- 2.8% לעומת כ- 2.1%, ברבעון המקביל אשתקד.

פדיונות בגין פוליסות שהפרמיות בגינן נזקפו ישירות להתחייבויות ביטוח (ללא מרכיב סיכון ביטוחי משמעותי) הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 819 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 504 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, וברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 306 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 176 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל מעסקי ביטוח חיים, לפני מס, בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס של כ- 33 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד.

השינוי ברווח הכולל מפעילות ביטוח חיים נובע בעיקרו מירידה ברווח כתוצאה מהשפעת השינוי בריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי הנזילות, אשר הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בגין גמלאות בתשלום וגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם בתקופת הדוח ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 69 מיליוני ש"ח, מגידול בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח, ומנגד חל גידול בהכנסות מהשקעות ובדמי ניהול, בסך כולל של כ- 27 מיליוני ש"ח. בנוסף, חל שיפור בהפרשות ובאומדנים האקטואריים ביחס לתקופה המקבילה אשתקד בסך של כ- 87 מיליוני ש"ח, הנובע מעדכוני הנחות אשר בוצעו בעיקר בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הסתכם בכ- 16 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס בסך של כ- 50 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. השינוי בהפסד הכולל מפעילות ביטוח חיים ברבעון השלישי של השנה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקרו מעלייה בהכנסות מדמי ניהול בסך של כ- 66 מיליוני ש"ח, בעיקר עקב זיכוי דמי ניהול משתנים בסך של כ- 42 מיליוני ש"ח בגין הפסדי השקעות ריאליים שנזקפו למבוטחים בתקופה המקבילה אשתקד.

פוליסות תלויות תשואה

כספי עתודות הביטוח הנצברים בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה מושקעים לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) ותקנותיו. רווחי השקעות אלו נזקפים לזכות המבוטחים בניכוי דמי ניהול.

התחייבויות הנובעות מפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ליום 30 בספטמבר, 2016 הסתכמו בסך של כ- 22,342 מיליוני ש"ח בהשוואה לסך של כ- 20,560 מיליוני ש"ח ליום 30 בספטמבר 2015, עלייה של כ- 1,782 מיליוני ש"ח המהווה גידול של כ- 9%. הגידול נובע בעיקר מהכנסות מפרמיות בניכוי פדיונות ופירעונות של אותן פוליסות.

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים:

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קן י')

1-12/2015	7-9/2015	7-9/2016	1-9/2015	1-9/2016	
3.83%	(2.16%)	1.25%	1.59%	1.62%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
2.73%	(1.97%)	0.93%	0.96%	0.99%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
2.90%	(1.86%)	1.65%	1.38%	1.62%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
1.81%	(1.67%)	1.34%	0.76%	0.99%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קן י' החדשה):

1-12/2015	7-9/2015	7-9/2016	1-9/2015	1-9/2016	
3.83%	(2.16%)	1.25%	1.59%	1.62%	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
2.72%	(2.41%)	0.96%	0.75%	0.83%	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
2.90%	(1.86%)	1.65%	1.38%	1.62%	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
1.79%	(2.12%)	1.36%	0.54%	0.83%	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול (במיליוני ש"ח):

1-12/2015	7-9/2015	7-9/2016	1-9/2015	1-9/2016	במיליוני ש"ח
					רווחי (הפסדי) ההשקעה
226.1	(354.9)	250.1	29.3	204.1	הנומינליים שנזקפו למבוטחים
					לאחר דמי הניהול
166.9	41.8	46.5	124.7	131.6	דמי ניהול קבועים
52.1	(42.1)	18.6	15.7	19.6	דמי ניהול משתנים
219.0	(0.3)	65.1	140.4	151.2	סך-הכל דמי ניהול

בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה שהונפקו בשנים 1991 עד 2003 רשאי מבטח לגבות דמי ניהול קבועים ודמי ניהול משתנים בשיעורים הקבועים בתקנות והנגזרים מהתשואה הריאלית של תיק ההשקעות. דמי הניהול המשתנים נגבים רק בגין תשואה ריאלית חיובית. במידה והתשואה תשואה ריאלית שלילית, המבטח מנוע מגביית דמי הניהול המשתנים עד אשר התשואה שתושג תכסה את ההפסד הריאלי המצטבר. יצוין, כי בכל הנוגע לפוליסות תלויות תשואה שהונפקו החל משנת 2004, דמי הניהול הנגבים הינם דמי ניהול קבועים בלבד ואשר על כן, להפסדים או לרווחים הריאליים מהשקעות אין השלכה ישירה כאמור על גביית דמי ניהול אלה.

ההכנסות מדמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 151 מיליוני ש"ח לעומת כ- 140 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 11 מיליוני ש"ח. העלייה בדמי הניהול נובעת בעיקר מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים בתקופת הדוח לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מדמי הניהול בפוליסות ביטוח חיים תלויות תשואה ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בסך של כ- 65 מיליוני ש"ח לעומת זיכוי בסך של כ- 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בדמי הניהול נובעת מהתשואה הריאלית החיובית שהושגה ברבעון השלישי של השנה לעומת תשואה ריאלית שלילית שהושגה ברבעון המקביל אשתקד אשר בגינה בוצע זיכוי בדמי ניהול משתנים. כמו כן, חל גידול ברבעון בדמי הניהול הקבועים, הנובע מהעלייה בהיקף הנכסים המנוהלים.

4.4.2 תוצאות פעילות מגזר ביטוח כללי

באלפי ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	% שינוי	7-9/2016	7-9/2015	% שינוי	1-12/2015
פרמיות ברוטו	1,914,652	1,777,597	7.7%	593,817	570,680	4.1%	2,264,732
רווחים מהשקעות, נטו	61,944	85,483	(27.5%)	21,241	45,680	(53.5%)	88,715
והכנסות מימון	65,226	66,449	(1.8%)	22,215	19,679	12.9%	87,061
הכנסות מעמלות							
תשלומים ושינוי							
בהתחייבויות בגין חוזי							
ביטוח בשייר	1,263,078	949,902	33.0%	369,276	331,966	11.2%	1,326,843
עמלות, הוצאות שיווק	344,665	328,585	4.9%	117,171	110,928	5.6%	445,794
והוצאות רכישה אחרות	70,092	75,383	(7.0%)	24,939	23,985	4.0%	104,255
הוצאות הנהלה וכלליות							
רווח (הפסד) לפני מס	(161,926)	81,113		11,459	31,792	(64.0%)	15,830
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(144,588)	67,565		968	15,179	(93.6%)	(801)

עסקי הביטוח הכללי נחלקים לשלושה תחומי פעילות: רכב רכוש, רכב חובה ויתרת עסקי ביטוח כללי (חבויות אחרות וענפי רכוש אחרים).

הכנסות מפרמיה ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 1,915 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות מפרמיה ברוטו בסך של כ- 1,778 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 8%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בתחום רכב רכוש בסך של כ- 129 מיליוני ש"ח, מעלייה בפרמיה בתחום רכב חובה בסך של כ- 22 מיליוני ש"ח, ומנגד מירידה בפרמיות בתחום ביטוח הכללי אחר בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח (ירידה של כ- 9 מיליוני ש"ח בענפי חבויות אחרים וירידה של כ- 5 מיליוני ש"ח בענפי רכוש ואחרים).

הכנסות מפרמיה ברוטו ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בכ- 594 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות בסך של כ- 571 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 4%. הגידול נובע מעלייה בפרמיה בתחום רכב רכוש בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח, ומעלייה בפרמיות בתחום רכב חובה בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח, ומנגד מירידה בתחום הביטוח הכללי האחר של כ- 20 מיליוני ש"ח (ירידה של כ- 17 מיליוני ש"ח בענפי חבויות אחרים וכ- 3 מיליוני ש"ח בענפי רכוש ואחרים).

ההפסד הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי בתקופת הדוח הסתכם בכ- 145 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 68 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת מירידה ברווח הכולל בתחום ביטוח רכב חובה בסך של כ- 154 מיליוני ש"ח, מירידה ברווח בתחום פעילות ביטוח כללי אחר בסך של כ- 47 מיליוני ש"ח (ירידה ברווח הכולל בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 64 מיליוני ש"ח ומעלייה ברווח הכולל בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח) ומירידה ברווח בתחום פעילות רכב רכוש בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל לפני מס מעסקי ביטוח כללי ברבעון השלישי של השנה הסתכם בכמיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. הירידה ברווח נובעת מירידה ברווח הכולל בתחום ביטוח רכב חובה בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח ומירידה בתחום פעילות רכב רכוש בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח. מנגד חלה מעלייה ברווח בתחום פעילות ביטוח כללי אחר בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח (בגין ענפי החבויות האחרים).

לעניין פירוט השינוי ברווח הכולל מענפי הביטוח הכללי ראה להלן.

4.4.3 פרמיות ברוטו והרווח הכולל לפי תחומי פעילות בביטוח כללי

סה"כ	חבויות	רכוש ואחרים	רכב רכוש	רכב חובה	(באלפי ש"ח)
סה"כ פרמיות ברוטו					
1,914,652	249,736	418,200	857,584	389,132	1-9/2016
1,777,597	259,074	423,037	729,072	366,414	1-9/2015
593,817	73,893	141,307	262,359	116,258	7-9/2016
570,680	90,727	144,345	226,337	109,271	7-9/2015
2,264,732	318,100	528,570	946,214	471,848	1-12/2015
רווח (הפסד) כולל					
(144,588)	(64,011)	33,992	(34,270)	(80,299)	1-9/2016
67,565	(283)	17,169	(22,561)	73,240	1-9/2015
968	1,289	11,391	(11,115)	(597)	7-9/2016
15,179	(11,367)	11,577	(8,470)	23,439	7-9/2015
(801)	(23,836)	18,514	(69,146)	73,667	1-12/2015

עיקרי תוצאות הפעילות בענף רכב חובה:

1-12/2015	% שינוי	7-9/2015	7-9/2016	% שינוי	1-9/2015	1-9/2016	באלפי ש"ח
471,848	6.4%	109,271	116,258	6.2%	366,414	389,132	פרמיות ברוטו
39,347	(68.3%)	22,340	7,082	(42.2%)	37,874	21,894	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
356,516	19.3%	90,457	107,880	62.7%	259,238	421,819	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
38,255	5.0%	9,409	9,882	3.2%	28,010	28,914	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
22,866	4.6%	5,198	5,437	(7.0%)	16,534	15,376	הוצאות הנהלה וכלליות
84,450	(84.5%)	32,786	5,088		81,276	(89,751)	רווח (הפסד) לפני מס
73,667		23,439	(597)		73,240	(80,299)	רווח (הפסד) כולל לפני מס

ההכנסות מפרמיות ברוטו בתקופת הדוח הסתכמו בסך של כ- 389 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 366 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות מפרמיות ברוטו ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בסך של כ- 116 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ- 109 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקרו מגידול בהיקף הפעילות.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 80 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ- 73 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח נובעת בעיקר, מהגדלת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מעדכון תקנות ההיוון בסך של כ- 110 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.3' לעיל, מעליה בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מהשפעת ריבית חסרת סיכון בסך של כ- 12 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.3' לעיל, ומגידול בהתחייבויות ביטוחיות כתוצאה מהתפתחות תביעות, עדכוני הנחות ואומדנים אקטואריים אחרים (לרבות מהקטנת הפרשה שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מחתימה על הסכם עם המוסד לביטוח לאומי) ומשינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי בסך כולל של כ- 34 מיליוני ש"ח. מנגד חלה עלייה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כמיליון ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. הירידה ברווח נובעת מהתפתחות תביעות, עדכוני הנחות ואומדנים אקטואריים אחרים (לרבות

מהקטנת הפרשה שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד כתוצאה מחתימה על הסכם עם המוסד לביטוח לאומי) ושינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי, בסך כולל של כ- 11 מיליוני ש"ח, מהגדלת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מעדכון תקנות ההיוון בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.3א' לעיל וכן מירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח. מנגד חלה עלייה ברווח הנובעת מירידה בהתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מהשפעת ריבית חסרת סיכון בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.3ב' לעיל.

עיקרי תוצאות הפעילות בענף רכב רכוש:

1-12/2015	% שינוי	7-9/2015	7-9/2016	% שינוי	1-9/2015	1-9/2016	באלפי ש"ח
946,214	15.9%	226,337	262,359	17.6%	729,072	857,584	פרמיות ברוטו
16,258	(29.4%)	7,490	5,287	(6.1%)	15,722	14,764	ויווחים מהשקעות, נטו
4,375	1.2%	1,040	1,052	(13.0%)	2,722	2,368	הכנסות מימון
							הכנסות מעמלות
							תשלומים ושינוי
678,662	21.4%	164,768	199,972	20.5%	479,011	577,100	בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
							עמלות, הוצאות שיווק
210,552	11.7%	53,356	59,609	10.9%	154,393	171,227	והוצאות רכישה
							אחרות
41,713	(2.4%)	9,682	9,448	(9.7%)	30,161	27,246	הוצאות הנהלה
							וכלליות
(67,649)	54.2%	(6,072)	(9,364)	77.7%	(20,857)	(37,063)	הפסד לפני מס
(69,146)	31.2%	(8,470)	(11,115)	51.9%	(22,561)	(34,270)	הפסד כולל לפני מס

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בסך של כ- 858 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 729 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתדק, גידול של כ- 18%. הפרמיות ברוטו הסתכמו ברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 262 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ- 226 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתדק, גידול של כ- 16%. הגידול נובע בעיקר מגידול בהיקף תיק הלקוחות של הקבוצה ומעליה בתעריפים.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו כ- 34 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ- 23 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נובע ברובו מהרעה חיתומית בסך של כמיליון ש"ח (כולל שינוי בהתפתחות התביעות בגין תקופות קודמות והקטנת הפרמיה בחסר), ומעלייה בהוצאות הנהלה וכלליות ועמלות בסך של כ- 15 מיליוני ש"ח הנובעת מהגידול בהיקף המכירות ומנגד חל גידול בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח.

ההפסד הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כ- 11 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל של כ- 8 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. הגידול בהפסד נובע בעיקר מהרעה חיתומית ביחס לתקופות קודמות, וכן מעלייה בהוצאות עמלות, שיווק ומכירה והוצאות הנהלה וכלליות בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח, עקב הגידול בהיקף המכירות ומירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כמיליון ש"ח.

תחום פעילות ביטוח רכב רכוש

1-12/2015		7-9/2015		7-9/2016		1-9/2015		1-9/2016		
שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	
77%	78%	74%	74%	76%	76%	73%	74%	77%	78%	Loss Ratio
110%	109%	106%	105%	106%	105%	106%	105%	107%	107%	Combined Loss Ratio

עיקרי תוצאות הפעילות בביטוח כללי אחר:

באלפי ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	% שינוי	7-9/2016	7-9/2015	% שינוי	1-12/2015
פרמיות ברוטו	667,936	682,111	(2.1%)	215,200	235,072	(8.5%)	846,670
רווחים מהשקעות, נטו	25,286	31,887	(20.7%)	8,872	15,850	(44.0%)	33,110
והכנסות מימון	62,647	63,727	(1.7%)	21,054	18,639	13.0%	82,686
הכנסות מעמלות							
תשלומים ושינוי							
בהתחייבויות בגין חוזי							
ביטוח בשייר	264,159	211,653	24.8%	61,424	76,741	(20.0%)	291,665
עמלות, הוצאות שיווק	144,524	146,182	(1.1%)	47,680	48,163	(1.0%)	196,987
והוצאות רכישה אחרות	27,470	28,688	(4.2%)	10,054	9,105	10.4%	39,676
הוצאות הנהלה וכלליות							
רווח (הפסד) לפני מס	(35,112)	20,694		15,735	5,078	209.9%	(971)
רווח (הפסד) כולל לפני מס	(30,019)	16,886		12,680	210	5938.1%	(5,322)

הפרמיות ברוטו הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 668 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 682 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 2%. הירידה בפרמיות נובעת מירידה בפרמיות בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 9 מיליוני ש"ח וירידה בפרמיות בענפי רכוש אחרים בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח.

הפרמיות ברוטו הסתכמו ברבעון השלישי של השנה בכ- 215 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 235 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. בענפי חבויות אחרים חלה ירידה בפרמיות בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח ובענפי רכוש אחרים חלה ירידה בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח. הירידה בפרמיות נובעת בעיקרה מהפקה של פוליסה גדולה בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הינו בסך של כ- 30 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 17 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד הכולל לפני מס בענפי חבויות אחרים, בתקופת הדוח, הסתכם בסך של כ- 64 מיליוני ש"ח לעומת הפסד כולל לפני מס של כ- 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 64 מיליוני ש"ח. הירידה ברווח נובעת בעיקר מהגדלת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מעדכון תקנות הביטוח הלאומי בסך של כ- 36 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.3' לעיל, מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים, השפעת ריבית חסרת סיכון כאמור בסעיף 4.3' לעיל) ושינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי בסך של כ- 29 מיליוני ש"ח, ומנגד מעלייה בהכנסות מהשקעות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח. הרווח הכולל בענפי רכוש אחרים, בתקופת הדוח, הסתכם בסך של כ- 34 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל של כ- 17 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 17 מיליוני ש"ח. העלייה ברווח נובעת ברובה מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים ובפרט הקטנה של הפרמיה בחסר) ומשיפור חיתומי ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל לפני מס של כ- 0.2 מיליוני ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. העלייה ברווח ברבעון השלישי נובעת משינוי בענפי חבויות אחרים בסך של כ- 13 מיליוני ש"ח. השינוי בענפי החבויות נובע ברובו מעדכון ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח (לרבות בגין עדכון הערכות, הנחות ואומדנים אקטואריים, השפעת ריבית חסרת סיכון כאמור בסעיף 4.3' לעיל) ושינויים בשיטת מדידת הרווח כתוצאה מיישום שיטת הנוהג המיטבי בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח. מנגד חלה עלייה בהפרשה להתחייבויות בגין חוזי ביטוח כתוצאה מעדכון תקנות הביטוח הלאומי בסך של כ- 3 מיליוני ש"ח, כאמור בסעיף 4.3' לעיל וירידה בהכנסות מהשקעות בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח.

ענפי ביטוח רכוש אחרים

1-12/2015		7-9/2015		7-9/2016		1-9/2015		1-9/2016		
שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	שייר	ברוטו	
48%	61%	34%	49%	36%	69%	49%	61%	38%	55%	Loss Ratio
95%	93%	83%	80%	83%	101%	94%	93%	83%	86%	Combined Loss Ratio

4.4.4 תוצאות פעילות ביטוח בריאות

1-12/2015	% שינוי	7-9/2015	7-9/2016	% שינוי	1-9/2015	1-9/2016	באלפי ש"ח
565,611	11.3%	143,181	159,395	10.4%	419,797	463,453	פרמיות שהורווחו ברוטו
34,460	54.6%	5,249	8,117	(20.1%)	26,972	21,548	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
7,779	(64.5%)	6,759	2,401	54.7%	4,898	7,576	הכנסות מעמלות תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
232,177	(11.9%)	58,670	51,679	23.2%	183,496	226,139	עמלות הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
181,712	14.3%	45,186	51,662	13.7%	135,288	153,877	הוצאות הנהלה וכלליות
49,640	(31.4%)	13,431	9,213	(35.7%)	39,804	25,591	רווח (הפסד) לפני מס
29,054	235.2%	7,854	26,329		4,794	(5,685)	רווח (הפסד) כולל לפני מס
19,848	179.5%	8,696	24,302	86.1%	(3,822)	(7,114)	

ההכנסות מפרמיות שהורווחו בתקופת הדוח הסתכמו בכ- 463 מיליוני ש"ח לעומת כ- 420 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ- 10%. ההכנסות מפרמיה שהורווחה ברבעון השלישי של השנה הסתכמו בכ- 159 מיליוני ש"ח לעומת כ- 143 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול של כ- 11%. העלייה בפרמיות נובעת מגידול בהיקף תיק הלקוחות.

ההפסד הכולל לפני מס בתקופת הדוח הסתכם בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהפסד נובע בעיקר, מהשפעת השינוי בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות (ראה סעיף 4.3' לעיל), אשר השפיע על בדיקת נאותות העתודה בענף ביטוח סיעודי. כתוצאה מכך גדלו ההתחייבויות הביטוחיות, בתקופת הדוח, בסך של כ- 20 מיליוני ש"ח לפני מס ומעלייה בהוצאות עמלות, שיווק והנהלה וכלליות בסך של כ- 4 מיליוני ש"ח. מנגד, כתוצאה מהתחשבנות עם מבטחי המשנה, אשר נערכה בתקופה המקבילה אשתקד הוקטנה עמלת הרווח בסך של כ- 6 מיליוני ש"ח וחל גידול ברווח החיתומי (כולל עדכון אומדנים אקטואריים) לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח.

הרווח הכולל לפני מס ברבעון השלישי של השנה הינו בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח לעומת רווח כולל לפני מס בסך של כ- 9 מיליון ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. השינוי נובע בעיקר משינוי בעקום ריבית חסרת הסיכון בתוספת פרמיית אי נזילות (ראה סעיף 4.3' לעיל) אשר גרם להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות כתוצאה מבדיקת נאותות העתודה בענף ביטוח סיעודי ברבעון השלישי של השנה בסך של כ- 26 מיליוני ש"ח לפני מס. מנגד, חלה הרעה ברווח החיתומי (כולל עדכון אומדנים אקטואריים) לעומת הרבעון המקביל אשתקד, בסך של כ- 7 מיליוני ש"ח, חלה עלייה בהוצאות עמלות, שיווק והנהלה וכלליות בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח וכן חלה ירידה ברווח הפיננסי בסך של כ- 2 מיליוני ש"ח.

5. תזרים מזומנים

באלפי ש"ח	1-9/2016	1-9/2015	% שינוי	7-9/2016	7-9/2015	% שינוי	1-12/2015
תזרימי מזומנים, נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות):							
שוטפת	1,366,387	171,570	696.4%	877,446	(205,551)		19,204
השקעה	(158,239)	(136,214)	16.2%	(50,729)	(44,196)	14.8%	(224,104)
מימון	(46,220)	130,639		(43,793)	(52,465)	(16.5%)	179,443
הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים	(8,043)	(8,116)	(0.9%)	(5,482)	(1,042)	426.1%	(9,915)
גידול (קטון) ביתרת המזומנים	1,153,885	157,879	630.9%	777,442	(303,254)		(35,372)
יתרת מזומנים לתום תקופה	2,672,384	1,711,750	56.1%	2,672,384	1,711,750	56.1%	1,518,499

6. מקורות מימון

יתרת ההתחייבויות הפיננסיות לתאריך הדוח הינה כ- 1,256 מיליוני ש"ח, לעומת 1,301 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015.

היקפן הממוצע של ההתחייבויות הפיננסיות בתקופת הדוח, הסתכם לסך של כ- 1,279 מיליוני ש"ח.

7. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בחברה

האורגנים המופקדים על בקרת העל בנוגע לדיווח הכספי בחברה הינם המנכ"ל ומנהל אגף כספים, ברמת ההנהלה, וכן ועדת המאזן, שמונתה על ידי דירקטוריון החברה, ואשר תפקידה לדון ולהמליץ בפני דירקטוריון החברה בנושאים הנוגעים לדוחות הכספיים של החברה ובכלל זה חוות דעתו של רואה החשבון המבקר, נאותות הדוחות הכספיים, המדיניות החשבונאית, שלמות הגילוי וסקירת הבקורות הפנימיות (להלן: "ועדת המאזן"). יצוין, כי ועדת המאזן אינה ועדת הביקורת של החברה.

בוועדת המאזן מכהנים שלושה חברים כלהלן: יוכבד (יוכי) דביר (יו"ר ודח"צ), אורלי ירקוני ויחזקאל (חזי) צאיג (דח"צ). כל החברים בוועדה הינם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית. בישיבות ועדת המאזן נוכחים גם רואי החשבון המבקרים של החברה.

במסגרת בחינת התוצאות הכספיות וכחלק מתהליך הכנת הדוחות הכספיים, מתקיימים דיונים בהשתתפות המנכ"ל, מנהל אגף כספים ומנהלי האגפים השונים בחברה ובהשתתפות גורמים מקצועיים רלוונטיים נוספים, בהם נבחנות סוגיות מרכזיות אשר להן השלכה על הדיווח הכספי תוך בדיקת סבירות הנתונים ובחינת סוגיות שעניינן מדיניות חשבונאית.

ועדת המאזן מתכנסת מספר ימים לפני מועד אישור הדוחות הכספיים על ידי דירקטוריון החברה, ובישיבתה מוצגים הדוחות הכספיים, נדונים עיקרי המדיניות החשבונאית שיושמה ושינויים שחלו בה, אשר עשויים להיות בעלי השפעה מהותית על הדוחות הכספיים. הדוחות הכספיים נמסרים לחברי הדירקטוריון לעיון מספר ימים לפני מועד אישורם.

לקראת אישור הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016, התכנסה ועדת המאזן של החברה ביום 24 בנובמבר 2016 והעבירה המלצתה לדירקטוריון. כל חברי ועדת המאזן נכחו בישיבה הנ"ל. בנוסף, השתתפו בישיבה נושאי משרה ומנהלים בקבוצה כמפורט להלן - ארי קלמן, יו"ר; מוטי רוזן, מנכ"ל; ערן גריפל, דירקטור; אילן שגב, מנהל אגף כספים; שי קומפל, משנה למנכ"ל; מיכאל קלמן, מנהל אגף ביטוח כללי; אלעד שלף, מנהל אגף עסקים; אתי הירשמן, המבקרת הפנימית; יוני טל, מנהל אגף השקעות, משה מורגנשטרן מנהל אגף ביטוח חיים, רותי יהודיוף כהן, מנהלת הסיכונים; דן בר-און, האקטואר הראשי, נעמה חשמונאי (אקטוארית ממונה - ביטוח כללי), רגינה אדין-חייקין (אקטוארית ממונה - ביטוח חיים), קטי רזניק (אקטוארית ממונה - בריאות), זיו כהן, מנהל תחום חשבות וכספים, גולן סעד מנהל תחום SOX; רואי החשבון המבקרים, שמעון עיר-שי, היועץ המשפטי ונציגת מזכירות החברה.

8. בקורות ונהלים לגבי הגילוי (SOX 302)

הוראות סעיף 302 ל"חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית והמיושמות בהתאם להוראות הממונה, קובעות כי המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים, יחתמו כל אחד בנפרד על הצהרה בנושא בקורות ונהלים לגבי הגילוי. לצורך קיום ההליך הנדרש על פי ההנחיות האמורות, ביצעה החברה, בין היתר, בחינה של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי וקיום דיונים בהשתתפות הגורמים השותפים להכנת הדוחות הכספיים.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל ומנהל אגף הכספים, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחכונות ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2016, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

9. גילוי בדבר היערכות ליישום דירקטיבת Solvency II

בהמשך למפורט בבאור 14 לדוח התקופתי בדבר היערכות ליישום הדירקטיבה האירופאית Solvency II ("הדירקטיבה"), החברה ממשיכה להיערך ליישום הדירקטיבה, תוך שיפור וייעול תהליכי עבודה, בקורות וידע של היחידות השונות בחברה האמונות על יישומה. דירקטוריון החברה מינה את ועדת המאזן, כאחראית על פיקוח ובקרה על תהליך ההיערכות, והיא מקבלת דיווח אודות תהליך ההיערכות והתרגילים הכמותיים הנערכים במסגרת התהליך, כנדרש ע"פ הוראות הדין.

כחלק מההיערכות ליישום הדירקטיבה, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016. כמו כן, פורסמו בחודש ספטמבר 2016, מספר מכתבים למנהלי חברות הביטוח המגדירים, בין היתר, את מועד התחילה של הדירקטיבה שנקבע על יום 1 בינואר, 2017, הוראות מעבר, סף הון מינימלי והנחיות גילוי.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה החברה, המבוסס כאמור על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, ללא התחשבות בהוראות המעבר, לחברה עודף הון בסך של כ- 658 מיליוני ש"ח, המשקף יחס כושר פירעון בשיעור של כ- 120%. לפרטים נוספים ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

10. אירועים לאחר תאריך מאזן

10.1 נזקי שריפה

לאחר תאריך המאזן ובסמוך למועד אישור הדוחות הכספיים, אירעו ברחבי המדינה שריפות חריגות בהיקפם שגרמו לנזקי רכוש מהותיים. ביום 27 בנובמבר 2016, נשלח מכתב מרשות שוק ההון ומרשות המסים (להלן: "המכתב") המבקש מחברות הביטוח לתת מענה מיידי וללא עיכובים למבוטחים. במכתב מצויין כי בכל אירוע של שריפה שלגביו תיקבע רשות המסים כי מדובר באירוע של "נזק מלחמה" או "פגיעת איבה" כהגדרתם בחוק, ואשר מזכים את הניזוק בפיצויים (להלן: "אירוע מוכר"), קרן מס רכוש תהיה מחויבת בתשלום הפיצויים לפי חובתה על פי חוק. אירוע שריפה שלא נקבע לגביו כי הוא אירוע מוכר, יחייב את חברות הביטוח בתשלום תגמולי ביטוח בהתאם לכיסוי הביטוחי שרכש המבוטח. ככל שבשלב מאוחר יותר תקבע רשות המסים כי אירוע שבו שולמו תגמולי ביטוח ע"י חברות הביטוח הינו אירוע מוכר, תשיב קרן מס רכוש לחברות הביטוח את סכום הפיצויים, על פי חוק. במכתב, פורטה תקרת הפיצוי על פי התקנות הרלוונטיות. החברה לומדת את המכתב ומשמעויותיו ובשלב זה, אין ביכולת החברה להעריך את היקף החבות והאחריות של החברה לנזקי השריפות.

10.2 גיוס הון משני בחברה

ביום 28 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון החברה לגייס הון משני בסך של כ- 100 מיליון ש"ח. הגיוס מותנה, בין היתר, בקבלת אישור המפקחת על הביטוח.

10.3 אסיפה כללית מיוחדת

בחודש אוקטובר 2016, התקיימה אסיפה כללית מיוחדת של החברה בה אושר תיקון תקנון החברה. עיקרי השינויים בתקנון הינם תיקונים בהתאם להוראות הרגולציה ולחקיקה הרלבנטית ולשינויים בהם.

הדירקטוריון מביע תודתו להנהלת החברה, למנהליה ועובדיה על עבודתם ותרומתם להישגי החברה.

מוטי רוזן
מנהל כללי

ארי קלמן
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 28 בנובמבר, 2016

הצהרה (certification)

אני, מוטי רוזן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של **מנורה מבטחים ביטוח בע"מ** (להלן: "**חברת הביטוח**") לרבעון שהסתיים ביום 30.09.2016 (להלן: "**הדוח**").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מוטי רוזן
מנהל כללי

28 בנובמבר, 2016

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, **אילן שגב**, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של **מנורה מבטחים ביטוח בע"מ** (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.09.2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי² ולבקרה הפנימית על דיווח כספי² של חברת הביטוח; וכן-
 - (ה) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ו) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ז) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ח) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

 - (ג) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ד) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אילן שגב
משנה למנהל כללי
ומנהל אגף כספים

28 בנובמבר, 2016

² כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

פרק ב': דוחות כספיים

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2016

בלתי מבוקרים

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר, 2016

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

<u>עמוד</u>	
2	סקירת דוחות כספיים ביניים מאוחדים
3 - 4	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
5	דוחות מאוחדים על רווח או הפסד
6	דוחות מאוחדים על הרווח הכולל
7 - 11	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
12 - 15	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
16 - 81	באורים לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים
82 - 86	נספח א' - תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הנפרדים של החברה ("סולר")
87 - 91	נספח ב' - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ וחברות הבנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר, 2016 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על הרווח או הפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל - "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על-ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 6 לדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
28 בנובמבר, 2016

נכסים

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר		
מבוקר	2015	2016	
	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
341,521	334,951	335,452	נכסים בלתי מוחשיים
176	159	162	נכסי מסים נדחים
1,087,732	1,071,184	1,124,881	הוצאות רכישה נדחות
561,384	522,980	745,623	רכוש קבוע
243,261	237,480	218,213	השקעות בחברות כלולות
74,937	74,534	75,965	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
122,156	108,714	122,691	נדל"ן להשקעה אחר
1,568,617	1,503,375	1,771,604	נכסי ביטוח משנה
120,448	88,355	82,488	נכסי מסים שוטפים
159,642	164,270	141,153	חייבים ויתרות חובה
584,350	662,900	686,657	פרמיות לגבייה
20,219,832	19,446,585	20,317,703	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
3,117,997	2,977,102	3,012,415	נכסי חוב סחירים
5,592,615	5,528,444	5,659,384	נכסי חוב שאינם סחירים
179,453	174,509	185,944	מניות
931,837	954,301	946,287	אחרות
9,821,902	9,634,356	9,804,030	סך כל השקעות פיננסיות אחרות
1,245,185	1,361,541	2,189,385	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
273,314	350,209	482,999	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
36,424,457	35,561,593	38,099,006	סך כל הנכסים
21,670,828	21,016,882	22,703,327	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

הון והתחייבויות

ליום	ליום 30 בספטמבר	
31 בדצמבר	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

<u>הון</u>			
291,332	291,332	291,332	הון מניות
333,486	333,486	333,486	פרמיה על מניות
168,730	179,791	274,892	קרנות הון
<u>681,074</u>	<u>753,128</u>	<u>557,025</u>	יתרת עודפים
1,474,622	1,557,737	1,456,735	סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה
<u>1,350</u>	<u>1,032</u>	<u>1,659</u>	זכויות שאינן מקנות שליטה
<u>1,475,972</u>	<u>1,558,769</u>	<u>1,458,394</u>	סך כל ההון
<u>התחייבויות</u>			
10,559,500	10,451,928	11,544,946	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
21,361,189	20,612,622	22,405,081	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
141,152	170,705	123,520	התחייבויות בגין מסים נדחים
113,571	123,183	125,025	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
332	17	694	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,426,870	1,287,101	1,159,557	זכאים ויתרות זכות
<u>1,345,871</u>	<u>1,357,268</u>	<u>1,281,789</u>	התחייבויות פיננסיות
<u>34,948,485</u>	<u>34,002,824</u>	<u>36,640,612</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>36,424,457</u>	<u>35,561,593</u>	<u>38,099,006</u>	סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

28 בנובמבר, 2016			
אילן שגב	מוטי רוזן	ארי קלמן	תאריך אישור הדוחות הכספיים
משנה למנהל כללי	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון	
ומנהל אגף כספים			

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	ל- 3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		ל- 9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח נקי (הפסד) למניה]					
5,078,599	1,267,048	1,543,886	3,703,454	4,370,682	פרמיות שהורווחו ברוטו
715,474	179,954	183,443	533,254	553,349	פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
4,363,125	1,087,094	1,360,443	3,170,200	3,817,333	פרמיות שהורווחו בשייר
912,544	(278,430)	465,269	530,789	670,087	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
219,571	(330)	65,211	140,387	151,740	הכנסות מדמי ניהול (החזר דמי ניהול)
118,122	30,597	31,613	87,967	94,830	הכנסות מעמלות
7,945	716	633	7,822	1,065	הכנסות אחרות
5,621,307	839,647	1,923,169	3,937,165	4,735,055	סך כל ההכנסות
4,675,736	707,042	1,635,945	3,102,280	4,329,054	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(493,567)	(170,255)	(158,387)	(295,187)	(491,326)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,182,169	536,787	1,477,558	2,807,093	3,837,728	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
946,725	235,939	253,040	707,561	747,549	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
395,929	95,005	97,468	286,486	271,608	הוצאות הנהלה וכלליות
52,946	19,471	19,683	41,942	47,498	הוצאות מימון
5,577,769	887,202	1,847,749	3,843,082	4,904,383	סך כל ההוצאות
13,499	(1,622)	1,606	3,538	376	חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
57,037	(49,177)	77,026	97,621	(168,952)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
11,049	(18,756)	21,082	33,587	(47,593)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
45,988	(30,421)	55,944	64,034	(121,359)	רווח נקי (הפסד)
מיוחס ל:					
44,957	(30,634)	55,571	63,321	(122,663)	בעלי המניות של החברה
1,031	213	373	713	1,304	זכויות שאינן מקנות שליטה
45,988	(30,421)	55,944	64,034	(121,359)	רווח נקי (הפסד)
0.19	(0.14)	0.24	0.27	(0.53)	רווח נקי (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה בסיסי ומדולל (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה				
שהסתיימה				
ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו	
31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר
2015	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
אלפי ש"ח				
45,988	(30,421)	55,944	64,034	(121,359)
רווח נקי (הפסד)				
רווח (הפסד) כולל אחר:				
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד				
(3,722)	9,884	(6,173)	(783)	(11,341)
התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ				
(11,675)	(38,119)	(845)	(5,827)	65,760
שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון				
(107,147)	(8,779)	(14,067)	(83,785)	(44,893)
הפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד				
16,539	2,133	1,242	3,781	4,460
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד				
(106,005)	(34,881)	(19,843)	(86,614)	13,986
סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד				
(40,992)	(13,153)	(7,124)	(32,662)	2,566
מסים על ההכנסה (הטבת מס)				
(65,013)	(21,728)	(12,719)	(53,952)	11,420
סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד				
פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד				
-	-	-	-	126,322
הערכה מחדש בגין רכוש קבוע - ראה באור 2א'				
1,495	-	-	1,495	-
הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה				
7,175	(1,863)	1,407	1,305	(2,163)
רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת				
8,670	(1,863)	1,407	2,800	124,159
3,092	(703)	505	888	30,803
סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד				
5,578	(1,160)	902	1,912	93,356
מסים על ההכנסה (הטבת מס)				
(59,435)	(22,888)	(11,817)	(52,040)	104,776
סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד				
(13,447)	(53,309)	44,127	11,994	(16,583)
רווח (הפסד) כולל אחר, נטו				
סך-הכל רווח (הפסד) כולל				
(14,478)	(53,522)	43,754	11,281	(17,887)
מיוחס ל:				
1,031	213	373	713	1,304
בעלי המניות של החברה				
(13,447)	(53,309)	44,127	11,994	(16,583)
זכויות שאינן מקנות שליטה				

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	114,535	5,977	1,099	7,034	681,074	1,474,622	1,350	1,475,972
-	-	-	-	-	-	-	(122,663)	(122,663)	1,304	(121,359)
-	-	-	-	(11,341)	-	-	-	(11,341)	-	(11,341)
-	-	-	65,760	-	-	-	-	65,760	-	65,760
-	-	-	(44,893)	-	-	-	-	(44,893)	-	(44,893)
-	-	-	4,460	-	-	-	-	4,460	-	4,460
-	-	-	-	-	126,322	-	-	126,322	-	126,322
-	-	-	-	-	-	-	(2,163)	(2,163)	-	(2,163)
-	-	-	(6,759)	4,193	(31,580)	-	777	(33,369)	-	(33,369)
-	-	-	18,568	(7,148)	94,742	-	(1,386)	104,776	-	104,776
-	-	-	18,568	(7,148)	94,742	-	(124,049)	(17,887)	1,304	(16,583)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(995)	(995)
291,332	333,486	40,085	133,103	(1,171)	95,841	7,034	557,025	1,456,735	1,659	1,458,394

יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)

רווח נקי (הפסד)

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין רכוש קבוע - ראה באור 2א'

הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2016

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	177,280	8,245	-	7,034	688,994	1,546,456	1,314	1,547,770
-	-	-	-	-	-	-	63,321	63,321	713	64,034
-	-	-	-	(783)	-	-	-	(783)	-	(783)
-	-	-	(5,827)	-	-	-	-	(5,827)	-	(5,827)
-	-	-	(83,785)	-	-	-	-	(83,785)	-	(83,785)
-	-	-	3,781	-	-	-	-	3,781	-	3,781
-	-	-	-	-	1,495	-	-	1,495	-	1,495
-	-	-	-	-	-	-	1,305	1,305	-	1,305
-	-	-	32,367	295	(396)	-	(492)	31,774	-	31,774
-	-	-	(53,464)	(488)	1,099	-	813	(52,040)	-	(52,040)
-	-	-	(53,464)	(488)	1,099	-	64,134	11,281	713	11,994
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(995)	(995)
291,332	333,486	40,085	123,816	7,757	1,099	7,034	753,128	1,557,737	1,032	1,558,769

יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	קרן הון	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	40,085	141,865	2,786	95,841	7,034	500,552	1,412,981	1,286	1,414,267	
-	-	-	-	-	-	55,571	55,571	373	55,944	
-	-	-	(6,173)	-	-	-	(6,173)	-	(6,173)	
-	-	(845)	-	-	-	-	(845)	-	(845)	
-	-	(14,067)	-	-	-	-	(14,067)	-	(14,067)	
-	-	1,242	-	-	-	-	1,242	-	1,242	
-	-	-	-	-	-	1,407	1,407	-	1,407	
-	-	4,908	2,216	-	-	(505)	6,619	-	6,619	
-	-	(8,762)	(3,957)	-	-	902	(11,817)	-	(11,817)	
-	-	(8,762)	(3,957)	-	-	56,473	43,754	373	44,127	
291,332	40,085	133,103	(1,171)	95,841	7,034	557,025	1,456,735	1,659	1,458,394	

יתרה ליום 1 ביולי, 2016

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקק לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2016

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת תשלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
בלתי מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	151,700	1,601	1,099	7,034	784,922	1,611,259	819	1,612,078
-	-	-	-	-	-	-	(30,634)	(30,634)	213	(30,421)
-	-	-	-	9,884	-	-	-	9,884	-	9,884
-	-	-	(38,119)	-	-	-	-	(38,119)	-	(38,119)
-	-	-	(8,779)	-	-	-	-	(8,779)	-	(8,779)
-	-	-	2,133	-	-	-	-	2,133	-	2,133
-	-	-	-	-	-	-	(1,863)	(1,863)	-	(1,863)
-	-	-	16,881	(3,728)	-	-	703	13,856	-	13,856
-	-	-	(27,884)	6,156	-	-	(1,160)	(22,888)	-	(22,888)
-	-	-	(27,884)	6,156	-	-	(31,794)	(53,522)	213	(53,309)
291,332	333,486	40,085	123,816	7,757	1,099	7,034	753,128	1,557,737	1,032	1,558,769

יתרה ליום 1 ביולי, 2015

רווח נקי (הפסד)

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
הון מניות	פרמיה על מניות	קרן הון בגין עסקת משלום מבוסס מניות	קרן הון בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	התאמות הנובעות מתרגום דוחות של פעילויות חוץ	קרן הון מהערכה מחדש	קרנות הון אחרות	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
מבוקר										
אלפי ש"ח										
291,332	333,486	40,085	177,280	8,245	-	7,034	688,994	1,546,456	1,314	1,547,770
-	-	-	-	-	-	-	44,957	44,957	1,031	45,988
-	-	-	-	(3,722)	-	-	-	(3,722)	-	(3,722)
-	-	-	(11,675)	-	-	-	-	(11,675)	-	(11,675)
-	-	-	(107,147)	-	-	-	-	(107,147)	-	(107,147)
-	-	-	16,539	-	-	-	-	16,539	-	16,539
-	-	-	-	-	1,495	-	-	1,495	-	1,495
-	-	-	-	-	-	-	7,175	7,175	-	7,175
-	-	-	39,538	1,454	(396)	-	(2,696)	37,900	-	37,900
-	-	-	(62,745)	(2,268)	1,099	-	4,479	(59,435)	-	(59,435)
-	-	-	(62,745)	(2,268)	1,099	-	49,436	(14,478)	1,031	(13,447)
-	-	-	-	-	-	-	(57,356)	(57,356)	-	(57,356)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	(995)	(995)
291,332	333,486	40,085	114,535	5,977	1,099	7,034	681,074	1,474,622	1,350	1,475,972

יתרה ליום 1 בינואר, 2015

רווח נקי

התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ

שינוי נטו בשווי ההון של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון

רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד

הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד

הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה

רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת

הטבת מס (מסים על ההכנסה) המתייחסים לפריטים של רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר

סה"כ הרווח (ההפסד) הכולל

השפעה מצטברת, נטו ליום 31 בדצמבר, 2015 של שינויים בהערכת נכסים והתחייבויות בביטוח כללי

דיבידנד שחולק

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו		נספח	
ביום 31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר			
2015	2015	2016	2015	2016		
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח						
19,204	(205,551)	877,446	171,570	1,366,387	(א)	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
4,688	-	4,829	3,696	8,921		החזר השקעות מחברות כלולות
10,511	8,278	283	10,261	5,164		דיבידנד שהתקבל מחברות כלולות
(112,437)	(23,894)	(26,056)	(66,229)	(87,336)		השקעה ברכוש קבוע
(127,795)	(28,885)	(32,888)	(84,653)	(88,961)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
929	305	3,103	711	3,973		תמורה ממימוש רכוש קבוע
(224,104)	(44,196)	(50,729)	(136,214)	(158,239)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
						<u>תזרימי מזומנים מפעילות מימון</u>
						קבלת התחייבויות פיננסיות (בניכוי הוצאות הנפקה)
298,642	(328)	-	249,169	(146)		פרעון התחייבויות פיננסיות
(118,204)	(52,137)	(43,793)	(117,535)	(45,079)		דיבידנד ששולם לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(995)	-	-	(995)	(995)		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
179,443	(52,465)	(43,793)	130,639	(46,220)		הפרשי שער בגין יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(9,915)	(1,042)	(5,482)	(8,116)	(8,043)		עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
(35,372)	(303,254)	777,442	157,879	1,153,885		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
1,553,871	2,015,004	1,894,942	1,553,871	1,518,499	(ב)	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
1,518,499	1,711,750	2,672,384	1,711,750	2,672,384	(ג)	

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה		ל- 9 חודשים שהסתיימו		ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
2015	2016	2015	2016	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					

					(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
45,988	(30,421)	55,944	64,034	(121,359)	רווח נקי (הפסד) לתקופה
					התאמות לסעיפי רווח והפסד:
(13,499)	1,622	(1,606)	(3,538)	(376)	חלק בהפסדי (רווחי) חברות כלולות
					הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות
(511,366)	367,802	(324,724)	(193,536)	(381,760)	פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי
					השקעה תלויה תשואה
					הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות
					פיננסיות אחרות:
(92,284)	(42,646)	(15,339)	(97,178)	(56,420)	נכסי חוב סחירים
(217,007)	(73,656)	(60,956)	(151,570)	(151,718)	נכסי חוב שאינם סחירים
(24,656)	223	(7,227)	(23,764)	(6,455)	מניות
(30,305)	37,013	(19,704)	(3,586)	(30,666)	השקעות אחרות
(364,252)	(79,066)	(103,226)	(276,098)	(245,259)	
42,585	17,068	16,887	35,517	42,099	הוצאות מימון בגין התחייבויות
					פיננסיות
(203)	(83)	(629)	(176)	(832)	רווח ממימוש רכוש קבוע
79	33	-	33	-	ירידה בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה
					עבור חוזים תלויה תשואה
(13,481)	17	-	17	-	ירידה (עליה) בשווי ההוגן של נדל"ן
					להשקעה אחר
					פחת והפחתות:
33,821	8,422	8,939	25,295	26,279	רכוש קבוע
139,981	34,488	29,171	103,410	95,030	נכסים בלתי מוחשיים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה		ל- 9 חודשים שהסתיימו		ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
2015	2016	2015	2016	2015	2016
מבוקר		בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					

(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (המשך)

2,292,893	72,456	522,847	1,544,326	1,043,892	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
262,455	173,347	202,007	259,364	985,446	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(66)	-	-	58	-	עסקאות תשלום מבוסס מניות
27,463	(91,558)	(62,381)	83,372	(202,987)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(76,416)	(17,233)	(7,985)	(59,868)	(37,149)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
11,049	(18,756)	21,082	33,587	(47,593)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
					שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
					השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:
(2,864)	(578)	(304)	(2,415)	(1,028)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
(2,549,180)	(484,747)	399,149	(1,903,445)	(168,580)	תמורה ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
					השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה אחר:
(1,433)	(289)	(174)	(1,208)	(535)	רכישות והשבחות נדל"ן להשקעה
(324,625)	(231,398)	(4,096)	(72,444)	54,184	תמורה ממימוש (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
(45,434)	(39,606)	(1,583)	(123,984)	(102,307)	פרמיות לגבייה
21,921	7,864	20,906	17,293	18,489	חייבים ויתרות חובה
134,340	(65,462)	(78,732)	(14,342)	(263,531)	זכאים ויתרות זכות
(1,710)	884	1,327	2,032	9,291	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
(937,942)	(344,773)	636,875	(546,750)	822,773	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:
(54,601)	(15,219)	(19,256)	(39,280)	(45,701)	ריבית ששולמה
773,804	156,108	166,799	544,124	547,511	ריבית שהתקבלה
(43,576)	(11,661)	(1,329)	(42,654)	(25,448)	מסים ששולמו
32,550	695	35	32,549	59,262	מסים שהתקבלו
202,981	39,720	38,378	159,547	129,349	דיבידנד שהתקבל
911,158	169,643	184,627	654,286	664,973	
19,204	(205,551)	877,446	171,570	1,366,387	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

לשנה שהסתיימה		ל- 9 חודשים שהסתיימו		ל- 3 חודשים שהסתיימו	
ביום 31 בדצמבר		ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר	
2015	2016	2015	2016	2015	2016
מבוקר		בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					

					(ב)
					<u>מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה</u>
1,288,445	1,456,438	1,358,526	1,288,445	1,245,185	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
265,426	558,566	536,416	265,426	273,314	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,553,871	2,015,004	1,894,942	1,553,871	1,518,499	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
					(ג)
					<u>מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה</u>
1,245,185	1,361,541	2,189,385	1,361,541	2,189,385	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
273,314	350,209	482,999	350,209	482,999	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
1,518,499	1,711,750	2,672,384	1,711,750	2,672,384	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים המאוחדים.

באור 1: - כללי

תאור החברה

מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - החברה) נשלטת על-ידי מנורה מבטחים החזקות בע"מ (להלן - החברה האם), שהינה חברה ציבורית הנסחרת בבורסה לניירות ערך בתל-אביב יפו, המחזיקה ב- 100% מהון המניות של החברה. החברה פועלת בכל ענפי הביטוח העיקריים ובכללם ביטוח כללי, ביטוח חיים וביטוח בריאות.

החברה הינה תושבת ישראל, אשר נתאגדה בישראל וכתובתה הרשמית הינה אלנבי 115, תל אביב-יפו.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים

דוחות כספיים ביניים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר, 2016 ולתקופות של תשעה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן - דוחות כספיים ביניים מאוחדים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר, 2015 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולבאורים אשר נלוו אליהם (להלן - הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים).

הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים ערוכים בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי 34 - "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, למעט האמור להלן:

ביום 31 במרס, 2016 אימצה החברה מדיניות חשבונאית בנושא מדידת נדל"ן לשימוש עצמי, אשר לפיה כל קבוצת הנדל"ן לשימוש עצמי תוצג על בסיס שוויה ההוגן. עד למועד זה הוצגה קבוצת הנדל"ן לשימוש עצמי על בסיס עלות. המדידה על בסיס שווי הוגן מהווה, להערכת החברה, בסיס מדידה רלוונטי יותר באשר לשווי נכסי החברה וההון העצמי שלה.

השפעת השינוי באופן המדידה נרשם בהון במסגרת סעיף "קרן הערכה מחדש", ונזקף לרווח כולל אחר.

כתוצאה מהאמור לעיל נכללו בדוחות הכספיים ביניים המאוחדים השינויים שלהלן:

(1) יתרת קרן הערכה מחדש, שנוצרה כתוצאה מהיישום לראשונה, ליום 31 במרס, 2016, הסתכמה לסך של כ- 126,322 אלפי ש"ח לפני מס ולסך של כ- 94,742 אלפי ש"ח לאחר מס.

(2) סך ההון העצמי של החברה גדל בסך של כ- 94,742 אלפי ש"ח.

הערכות השווי בוצעו על ידי מעריך שווי חיצוני בלתי תלוי שהינו בעל כישורים מקצועיים מוכרים וניסיון רב בנוגע למיקום וסוג הנדל"ן שהוערך.

השווי ההוגן נקבע בהתאם למספר מתודולוגיות שיערוך, לרבות גישת העלות, גישת ההשוואה והיוון דמי שכירות ראויים מנכסים דומים.

השווי ההוגן מסווג לרמה 3 במדרג השווי ההוגן.

נכס שהוערך מחדש מופחת על בסיס הסכום המשוערך. הערכות מחדש מבוצעות באופן סדיר על מנת לוודא שהיתרה בדוחות הכספיים אינה שונה באופן מהותי מהערך שהיה נקבע לפי השווי ההוגן בתאריך הדיווח. ירידת ערך של נכס שהוערך מחדש נזקפת ישירות לרווח כולל אחר, עד לסכום שבו קיימת יתרת זכות בקרן ההערכה מחדש בגין אותו נכס. ירידת ערך מעבר לכך תיזקף לרווח והפסד.

עלייה בערכו של נכס כתוצאה מהערכה מחדש, מוכרת ברווח או הפסד עד לסכום שבו היא מבטלת ירידה כתוצאה מהערכה מחדש של אותו נכס, שהוכרה קודם לכן ברווח או הפסד. כל עלייה נוספת לאחר מכן נזקפת לקרן הערכה מחדש.

קרן הערכה מחדש מועברת ישירות לעודפים כאשר הנכס נגרע.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים, למעט האמור בבאור 8 ס"ק א' ו-ב' להלן.

ג. בהמשך לאמור בבאור 2.כ.ה.3) בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2015, בדבר מועד יישומו של IFRS 9 החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2018, פורסם בחודש ספטמבר 2016 תיקון לתקן IFRS 4 (להלן - התקן) אשר מתיר לישות שמנפיקה חוץ ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "THE OVERLAY APPROACH") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2021 (להלן: "גישת הדחיה").

לצורך יישום גישת הדחיה על הישות לעמוד בקריטריונים הבאים:

1. הישות לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי של IFRS 9.
2. פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח.

בהתאם לתקן, פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח כאשר:

(א) הערך בספרים של התחייבויות הנובע מחוזי ביטוח, כולל רכיבי פיקדון או נגזרים משובצים אשר הופרדו מחוזי הביטוח, הוא משמעותי ביחס לסך הערך בספרים של כלל התחייבויות; וכן

(ב) שיעור הערך בספרים של ההתחייבויות הקשורות לביטוח ביחס לסך הערך בספרים של כלל ההתחייבויות הינו:

- גדול מ-90% או;
- בין 80% ל-90% כולל, וכן למבטח אין פעילות משמעותית שאיננה קשורה לביטוח.

מבטח אשר בוחר ליישם את גישת הדחיה נדרש לתת גילוי אשר יאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים:

1. להבין כיצד הישות עומדת בקריטריונים לצורך יישום גישת הדחיה;
2. לערוך השוואה בין מבטחים אשר מיישמים את גישת הדחיה לבין ישויות שמיישמות את IFRS 9.

החברה בוחנת את עמידתה בקריטריונים לעיל לצורך דחיית יישום IFRS 9 כפי שמתיר התיקון כאמור.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן	
	מדד ידוע	מדד בגין
%	%	%

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום:

			30 בספטמבר, 2016
(3.7)	-	-	30 בספטמבר, 2015
0.9	(0.2)	(0.6)	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:

			30 בספטמבר, 2016
(2.3)	0.4	-	30 בספטמבר, 2015
4.1	0.3	(0.4)	

0.3	(0.9)	(1.0)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015
-----	-------	-------	------------------------------------

באור 3: - מגזרי פעילות

מגזרי הפעילות נקבעו בהתבסס על המידע הנבחן על ידי מקבל ההחלטות התפעוליות הראשי (CODM) לצורכי קבלת החלטות לגבי הקצאת משאבים והערכת ביצועים. בהתאם לזאת, למטרות ניהול, החברה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, מחלות קשות, ניתוחים והשתלות, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות המפקח מפורט מגזר ביטוח כללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על-ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על-פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שייגרם לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות דירקטורים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר וכן ענפים אחרים כגון כלי שיט, כלי טייס וערבות חוק המכר.

4. הפעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות, כוללת פעילות של תיווך ביטוחי והכנסות מהשקעות והוצאות מימון שלא יוחסו למגזרי הפעילות האחרים.

עונתיות

1. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובביטוח בריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפקדות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בסוף השנה.

2. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי כלי רכב של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בחודש ינואר וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בחודש ינואר או בחודש אפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעלייה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקיטון ברווח המדווח.

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2016					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,370,682	-	-	1,759,066	463,453	2,148,163
553,349	-	-	372,073	91,301	89,975
3,817,333	-	-	1,386,993	372,152	2,058,188
670,087	(13,647)	39,548	61,944	21,548	560,694
151,740	-	-	-	-	151,740
94,830	(6,379)	14,234	65,226	7,576	14,173
1,065	-	1,046	-	-	19
4,735,055	(20,026)	54,828	1,514,163	401,276	2,784,814
4,329,054	-	-	1,557,831	348,599	2,422,624
(491,326)	-	-	(294,753)	(122,460)	(74,113)
3,837,728	-	-	1,263,078	226,139	2,348,511
747,549	(6,487)	-	344,665	153,877	255,494
271,608	(13,539)	23,032	70,092	25,591	166,432
47,498	-	42,046	1,438	873	3,141
4,904,383	(20,026)	65,078	1,679,273	406,480	2,773,578
376	-	-	3,184	(481)	(2,327)
(168,952)	-	(10,250)	(161,926)	(5,685)	8,909
138,145	-	128,567	17,338	(1,429)	(6,331)
(30,807)	-	118,317	(144,588)	(7,114)	2,578
ליום 30 בספטמבר, 2016					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
11,544,946	-	-	4,788,850	1,143,197	5,612,899
22,405,081	-	-	-	63,155	22,341,926

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ברוטו

חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין

חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי

תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
3,703,454	-	-	1,631,568	419,797	1,652,089
533,254	-	-	349,350	87,553	96,351
3,170,200	-	-	1,282,218	332,244	1,555,738
530,789	(13,748)	44,769	85,483	26,972	387,313
140,387	-	-	-	-	140,387
87,967	(4,252)	10,562	66,449	4,898	10,310
7,822	-	7,802	-	-	20
3,937,165	(18,000)	63,133	1,434,150	364,114	2,093,768
3,102,280	-	-	1,185,377	175,432	1,741,471
(295,187)	-	-	(235,475)	8,064	(67,776)
2,807,093	-	-	949,902	183,496	1,673,695
707,561	(4,360)	-	328,585	135,288	248,048
286,486	(13,640)	22,207	75,383	39,804	162,732
41,942	-	35,527	1,827	902	3,686
3,843,082	(18,000)	57,734	1,355,697	359,490	2,088,161
3,538	-	-	2,660	170	708
97,621	-	5,399	81,113	4,794	6,315
(83,814)	-	(22,155)	(13,548)	(8,616)	(39,495)
13,807	-	(16,756)	67,565	(3,822)	(33,180)
ליום 30 בספטמבר, 2015					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
10,451,928	-	-	4,178,566	993,809	5,279,553
20,612,622	-	-	-	52,541	20,560,081

פרמיות שהורווחו ברוטו

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו

חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות כלולות

רווח לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2016					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
1,543,886	-	-	600,387	159,395	784,104
183,443	-	-	122,906	30,381	30,156
1,360,443	-	-	477,481	129,014	753,948
465,269	(4,543)	33,987	21,241	8,117	406,467
65,211	-	-	-	-	65,211
31,613	(1,260)	4,252	22,215	2,401	4,005
633	-	628	-	-	5
1,923,169	(5,803)	38,867	520,937	139,532	1,229,636
1,635,945	-	-	475,198	74,885	1,085,862
(158,387)	-	-	(105,922)	(23,206)	(29,259)
1,477,558	-	-	369,276	51,679	1,056,603
253,040	(1,296)	-	117,171	51,662	85,503
97,468	(4,507)	8,102	24,939	9,213	59,721
19,683	-	16,829	468	519	1,867
1,847,749	(5,803)	24,931	511,854	113,073	1,203,694
1,606	-	-	2,376	(130)	(640)
77,026	-	13,936	11,459	26,329	25,302
(18,436)	-	3,588	(10,491)	(2,027)	(9,506)
58,590	-	17,524	968	24,302	15,796

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר
רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות
סך כל ההכנסות
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
ברוטו
חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין
חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
בשייר
עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות מימון
סך כל ההוצאות
חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
רווח לפני מסים על ההכנסה
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
סך כל הרווח הכולל לפני מסים על ההכנסה

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015					
ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח	ביטוח בריאות	ביטוח כללי	לא מיוחס למגזרי פעילות	התאמות וקיזוזים	סה"כ
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
569,770	143,181	554,097	-	-	1,267,048
29,938	29,280	120,736	-	-	179,954
539,832	113,901	433,361	-	-	1,087,094
(310,918)	5,249	45,680	(13,876)	(4,565)	(278,430)
(330)	-	-	-	-	(330)
2,189	6,759	19,679	3,235	(1,265)	30,597
7	-	-	709	-	716
230,780	125,909	498,720	(9,932)	(5,830)	839,647
166,275	136,942	403,825	-	-	707,042
(20,124)	(78,272)	(71,859)	-	-	(170,255)
146,151	58,670	331,966	-	-	536,787
81,126	45,186	110,928	-	(1,301)	235,939
55,029	13,431	23,985	7,089	(4,529)	95,005
1,403	394	562	17,112	-	19,471
283,709	117,681	467,441	24,201	(5,830)	887,202
(1,761)	(374)	513	-	-	(1,622)
(54,690)	7,854	31,792	(34,133)	-	(49,177)
5,113	842	(16,613)	(26,086)	-	(36,744)
(49,577)	8,696	15,179	(60,219)	-	(85,921)

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
 ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין
 חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
 בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי (הפסדי) חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015					
סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	ביטוח כללי	ביטוח בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר					
אלפי ש"ח					
5,078,599	-	-	2,194,745	565,611	2,318,243
715,474	-	-	477,911	116,417	121,146
4,363,125	-	-	1,716,834	449,194	2,197,097
912,544	(18,322)	66,821	88,715	34,460	740,870
219,571	-	-	-	-	219,571
118,122	(5,988)	14,692	87,061	7,779	14,578
7,945	-	7,918	-	-	27
5,621,307	(24,310)	89,431	1,892,610	491,433	3,172,143
4,675,736	-	-	1,645,867	296,880	2,732,989
(493,567)	-	-	(319,024)	(64,703)	(109,840)
4,182,169	-	-	1,326,843	232,177	2,623,149
946,725	(6,132)	-	445,794	181,712	325,351
395,929	(18,178)	29,757	104,255	49,640	230,455
52,946	-	42,575	2,352	846	7,173
5,577,769	(24,310)	72,332	1,879,244	464,375	3,186,128
13,499	-	-	2,464	1,996	9,039
57,037	-	17,099	15,830	29,054	(4,946)
(97,335)	-	(28,497)	(16,631)	(9,206)	(43,001)
(40,298)	-	(11,398)	(801)	19,848	(47,947)
ליום 31 בדצמבר, 2015					
מבוקר					
אלפי ש"ח					
10,559,500	-	-	4,252,149	1,022,614	5,284,737
21,361,189	-	-	-	62,164	21,299,025

פרמיות שהורווחו ברוטו
 פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
 פרמיות שהורווחו בשייר
 רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
 הכנסות מדמי ניהול
 הכנסות מעמלות
 הכנסות אחרות
 סך כל ההכנסות
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
 ברוטו
 חלקם של מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין
 חוזי ביטוח
 תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
 בשייר
 עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
 הוצאות הנהלה וכלליות
 הוצאות מימון
 סך כל ההוצאות
 חלק ברווחי חברות כלולות
 רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
 הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
 סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
 התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי				
ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2016				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (*)	חבויות אחרים (**)	ענפי סה"כ
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
389,132	857,584	418,200	249,736	1,914,652
10,259	51,228	264,451	72,827	398,765
378,873	806,356	153,749	176,909	1,515,887
(26,037)	(85,293)	(3,580)	(13,984)	(128,894)
352,836	721,063	150,169	162,925	1,386,993
21,894	14,764	8,378	16,908	61,944
211	2,368	56,998	5,649	65,226
374,941	738,195	215,545	185,482	1,514,163
453,753	617,247	227,236	259,595	1,557,831
(31,934)	(40,147)	(162,243)	(60,429)	(294,753)
421,819	577,100	64,993	199,166	1,263,078
28,914	171,227	98,856	45,668	344,665
15,376	27,246	17,758	9,712	70,092
262	230	595	351	1,438
466,371	775,803	182,202	254,897	1,679,273
1,679	545	136	824	3,184
(89,751)	(37,063)	33,479	(68,591)	(161,926)
9,452	2,793	513	4,580	17,338
(80,299)	(34,270)	33,992	(64,011)	(144,588)
1,965,067	795,266	578,853	1,449,664	4,788,850
1,874,279	749,214	145,859	980,933	3,750,285

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 82% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-9 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש	ענפי חבויות	ענפי	
		(ואחרים *)	(אחרים **)	סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
366,414	729,072	423,037	259,074	1,777,597	פרמיות ברוטו
7,822	47,674	265,534	79,854	400,884	פרמיות ביטוח משנה
358,592	681,398	157,503	179,220	1,376,713	פרמיות בשייר
(12,591)	(57,253)	(4,195)	(20,456)	(94,495)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
346,001	624,145	153,308	158,764	1,282,218	פרמיות שהורווחו בשייר
37,874	15,722	9,094	22,793	85,483	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	2,722	58,139	5,588	66,449	הכנסות מעמלות
383,875	642,589	220,541	187,145	1,434,150	סך כל ההכנסות
268,533	505,575	249,653	161,616	1,185,377	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(9,295)	(26,564)	(165,823)	(33,793)	(235,475)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
259,238	479,011	83,830	127,823	949,902	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
28,010	154,393	99,999	46,183	328,585	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
16,534	30,161	18,344	10,344	75,383	הוצאות הנהלה וכלליות
356	239	914	318	1,827	הוצאות מימון
304,138	663,804	203,087	184,668	1,355,697	סך כל ההוצאות
1,539	358	100	663	2,660	חלק ברווחי חברות כלולות
81,276	(20,857)	17,554	3,140	81,113	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(8,036)	(1,704)	(385)	(3,423)	(13,548)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
73,240	(22,561)	17,169	(283)	67,565	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,836,068	601,302	476,899	1,264,297	4,178,566	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר, 2015 (בלתי מבוקר)
1,753,428	559,273	133,341	817,052	3,263,094	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר, 2015 (בלתי מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 73% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2016					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש	ענפי חבויות	סה"כ	
		ואחרים (*)	אחרים (**)		
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
116,258	262,359	141,307	73,893	593,817	פרמיות ברוטו
4,020	13,131	92,829	20,341	130,321	פרמיות ביטוח משנה
112,238	249,228	48,478	53,552	463,496	פרמיות בשייר
7,683	3,771	2,006	525	13,985	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
119,921	252,999	50,484	54,077	477,481	פרמיות שהורווחו בשייר
7,082	5,287	3,250	5,622	21,241	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
109	1,052	19,237	1,817	22,215	הכנסות מעמלות
127,112	259,338	72,971	61,516	520,937	סך כל ההכנסות
116,437	210,003	95,804	52,954	475,198	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(8,557)	(10,031)	(74,351)	(12,983)	(105,922)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
107,880	199,972	21,453	39,971	369,276	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,882	59,609	33,122	14,558	117,171	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
5,437	9,448	6,586	3,468	24,939	הוצאות הנהלה וכלליות
78	78	195	117	468	הוצאות מימון
123,277	269,107	61,356	58,114	511,854	סך כל ההוצאות
1,253	405	102	616	2,376	חלק ברווחי חברות כלולות
5,088	(9,364)	11,717	4,018	11,459	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(5,685)	(1,751)	(326)	(2,729)	(10,491)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(597)	(11,115)	11,391	1,289	968	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 76% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 80% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

ל-3 החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (*)	ענפי חבויות ואחרים (**)	סה"כ	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
109,271	226,337	144,345	90,727	570,680	פרמיות ברוטו
2,582	12,024	96,032	36,303	146,941	פרמיות ביטוח משנה
106,689	214,313	48,313	54,424	423,739	פרמיות בשייר
8,640	(1,111)	2,288	(195)	9,622	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
115,329	213,202	50,601	54,229	433,361	פרמיות שהורווחו בשייר
22,340	7,490	3,847	12,003	45,680	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	1,040	16,625	2,014	19,679	הכנסות מעמלות
137,669	221,732	71,073	68,246	498,720	סך כל ההכנסות
93,586	175,843	67,311	67,085	403,825	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(3,129)	(11,075)	(47,497)	(10,158)	(71,859)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
90,457	164,768	19,814	56,927	331,966	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
9,409	53,356	32,820	15,343	110,928	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
5,198	9,682	5,807	3,298	23,985	הוצאות הנהלה וכלליות
110	71	277	104	562	הוצאות מימון
105,174	227,877	58,718	75,672	467,441	סך כל ההוצאות
291	73	20	129	513	חלק ברווחי חברות כלולות
32,786	(6,072)	12,375	(7,297)	31,792	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(9,347)	(2,398)	(798)	(4,070)	(16,613)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
23,439	(8,470)	11,577	(11,367)	15,179	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 72% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 82% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

א. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (*)	ענפי חבויות ואחרים (**)	סה"כ	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
471,848	946,214	528,570	318,100	2,264,732	פרמיות ברוטו
10,509	57,714	331,583	101,920	501,726	פרמיות ביטוח משנה
461,339	888,500	196,987	216,180	1,763,006	פרמיות בשייר
425	(45,862)	4,328	(5,063)	(46,172)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
461,764	842,638	201,315	211,117	1,716,834	פרמיות שהורווחו בשייר
39,347	16,258	9,408	23,702	88,715	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	4,375	74,764	7,922	87,061	הכנסות מעמלות
501,111	863,271	285,487	242,741	1,892,610	סך כל ההכנסות
357,566	721,339	330,602	236,360	1,645,867	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(1,050)	(42,677)	(223,643)	(51,654)	(319,024)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
356,516	678,662	106,959	184,706	1,326,843	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
38,255	210,552	133,664	63,323	445,794	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
22,866	41,713	25,370	14,306	104,255	הוצאות הנהלה וכלליות
462	313	1,153	424	2,352	הוצאות מימון
418,099	931,240	267,146	262,759	1,879,244	סך כל ההוצאות
1,438	320	88	618	2,464	חלק ברווחי חברות כלולות
84,450	(67,649)	18,429	(19,400)	15,830	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(10,783)	(1,497)	85	(4,436)	(16,631)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
73,667	(69,146)	18,514	(23,836)	(801)	סך הכל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מסים על ההכנסה
1,793,162	659,819	524,137	1,275,031	4,252,149	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 31 בדצמבר, 2015 (מבוקר)
1,723,154	621,689	146,009	853,756	3,344,608	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 31 בדצמבר, 2015 (מבוקר)

(*) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אבדן רכוש, בתי עסק ודירות אשר הפעילות בגינם מהווה 75% מסך הפרמיות בענפים אלו.

(**) ענפי חבויות ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מעבידים, צד ג' ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה 81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות ביטוח חיים

נתונים לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר, 2016

פוליסות ללא מרכיב חסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004			
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			בלתי מבוקר אלפי ש"ח			
2,148,163	20,663	303,479	1,159,966	205,986	406,183	51,886
807,261	-	-	807,186	-	75	-
183,245	-	-	80,897	9,461	70,282	22,605
2,348,950	11,467	143,219	1,238,751	216,460	535,296	203,757
73,674	-	-	73,642	40	(150)	142

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות ביטוח חיים (המשך)

נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר, 2016

פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		משנת 2004		
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת				שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת (1) 1990
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה בלתי מבוקר אלפי ש"ח	תשואה		
784,104	6,302	105,431	426,713	90,721	137,646	17,291
262,614	-	-	262,609	-	5	-
61,233	-	-	29,265	3,231	35,752	(7,015)
1,043,080	6,884	55,910	524,967	88,108	301,224	65,987
42,782	-	-	42,585	(36)	190	43

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ב. נתונים נוספים אודות ביטוח חיים (המשך)

נתונים לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר, 2015

פוליסות ללא מרכיב חסכון			פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
סיכון הנמכר כפוליסה בודדת			משנת 2004			
סה"כ	קבוצתי	פרט	תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990 (1)
			מבוקר			
			אלפי ש"ח			
2,318,243	28,254	376,587	1,281,237	-	555,434	76,731
1,818,997	-	-	1,818,753	(1)	237	8
283,378	-	-	99,033	10,671	119,934	53,740
2,674,894	22,396	235,198	1,355,683	2,922	862,195	196,500
58,095	-	-	58,046	20	6	23

פרמיות ברוטו
תקבולים בגין חוזי השקעה שנוקפו
ישירות לעתודות ביטוח
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול (2)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

(1) המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.

(2) המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל (לרבות רווח כולל אחר) לתקופת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לתקופה, כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לתקופה בקרנות הביטוח השונות. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

באור 3: - מגזרי פעילות (המשך)

ג. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח בריאות

נתונים לתשעה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר, 2016

סה"כ	אחר		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
471,561	52,234	363,214	765	55,348
348,599	35,327	220,356	711	92,205

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

נתונים לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 30 בספטמבר, 2016

סה"כ	אחר		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
161,582	17,771	125,043	241	18,527
74,885	11,875	88,233	188	(25,411)

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

נתונים לשנה שהסתיימה
ביום 31 בדצמבר, 2015

סה"כ	אחר		סיעודי	
	זמן קצר	זמן ארוך	קבוצתי	פרט
	מבוקר			
	אלפי ש"ח			
556,807	63,564	419,635	1,009	72,599
296,880	45,702	288,824	981	(38,627)

פרמיות ברוטו
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
ברוטו

באור 4: - מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה:

ליום	ליום 30 בספטמבר		
31 בדצמבר	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
74,937	74,534	75,965	נדל"ן להשקעה
			השקעות פיננסיות:
7,202,014	7,087,117	7,091,956	נכסי חוב סחירים
4,191,450	4,056,345	3,998,507	נכסי חוב שאינם סחירים (*)
4,354,121	4,109,433	4,316,420	מניות
4,472,247	4,193,690	4,910,820	השקעות פיננסיות אחרות (**)
20,219,832	19,446,585	20,317,703	סך הכל השקעות פיננסיות
1,245,185	1,361,541	2,189,385	מזומנים ושווי מזומנים
130,874	134,222	120,274	אחר
21,670,828	21,016,882	22,703,327	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
463,381	471,538	459,652	(*) כולל נכסים שנמדדו לפי עלות מופחתת
521,277	530,605	518,702	השווי ההוגן של הנכסים כאמור

(**) השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3- שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסיים אשר נמדדים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 30 בספטמבר, 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
7,091,956	-	1,009,617	6,082,339
3,538,855	23,421	3,515,434	-
4,316,420	47,931	16,807	4,251,682
4,910,820	1,200,382	1,526,910	2,183,528
19,858,051	1,271,734	6,068,768	12,517,549
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות			
סה"כ			

ליום 30 בספטמבר, 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
7,087,117	75	1,193,780	5,893,262
3,584,807	6,467	3,578,340	-
4,109,433	27,891	9,872	4,071,670
4,193,690	1,099,903	1,271,042	1,822,745
18,975,047	1,134,336	6,053,034	11,787,677
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות			
סה"כ			

ליום 31 בדצמבר, 2015			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
7,202,014	75	1,187,527	6,014,412
3,728,069	2,352	3,725,717	-
4,354,121	27,347	6,578	4,320,196
4,472,247	1,203,884	1,350,725	1,917,638
19,756,451	1,233,658	6,270,547	12,252,246
נכסי חוב סחירים			
נכסי חוב שאינם סחירים			
מניות			
השקעות פיננסיות אחרות			
סה"כ			

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
1,233,658	1,203,884	27,347	2,352	75
(65,158)	(54,093)	(2,107)	(8,883)	(75)
141,338	118,647	22,691	-	-
(65,242)	(65,242)	-	-	-
(8,413)	(6,370)	-	(2,043)	-
35,551	3,556	-	31,995	-
1,271,734	1,200,382	47,931	23,421	-
(48,098)	(34,931)	(2,107)	(10,985)	(75)

יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)
סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
רכישות
מכירות
פדיונות
העברות אל רמה 3
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2016
סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון
ליום 30 בספטמבר, 2016

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
1,131,371	1,078,686	38,671	14,014	-
(5,239)	(3,655)	(3,212)	2,261	(633)
105,341	105,341	-	-	-
(88,037)	(80,469)	(7,568)	-	-
(2,703)	-	-	(2,703)	-
849	-	-	141	708
(7,246)	-	-	(7,246)	-
<u>1,134,336</u>	<u>1,099,903</u>	<u>27,891</u>	<u>6,467</u>	<u>75</u>
3,461	9,975	(5,377)	(504)	(633)

יתרה ליום 1 בינואר, 2015
(מבוקר)
סך הרווחים (הפסדים)
שהוכרו ברווח והפסד
רכישות
מכירות
פדיונות
העברות אל רמה 3
העברות מתוך רמה 3
יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015
סך הרווחים (הפסדים)
לתקופה שלא מומשו
ושהוכרו ברווח והפסד בגין
נכסים המוחזקים נכון
ליום 30 בספטמבר, 2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
1,267,078	1,206,157	49,569	11,352	יתרה ליום 1 ביולי, 2016
(38,416)	(33,079)	(1,638)	(3,699)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
55,751	55,751	-	-	רכישות
(28,447)	(28,447)	-	-	מכירות
(1,546)	-	-	(1,546)	פדיונות
17,314	-	-	17,314	העברות אל רמה 3
1,271,734	1,200,382	47,931	23,421	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2016
				סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו
				ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים
				המוחזקים נכון
(33,525)	(26,128)	(1,638)	(5,759)	

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					יתרה ליום 1 ביולי, 2015 סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד רכישות מכירות פדיונות העברות אל רמה 3 העברות מתוך רמה 3 יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015 סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר, 2015
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
1,120,969	1,069,222	41,192	10,480	75	
25,405	31,431	(5,733)	(293)	-	
24,596	24,596	-	-	-	
(32,914)	(25,346)	(7,568)	-	-	
(1,689)	-	-	(1,689)	-	
80	-	-	80	-	
(2,111)	-	-	(2,111)	-	
1,134,336	1,099,903	27,891	6,467	75	
19,322	29,316	(7,898)	(2,096)	-	

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
	השקעות פיננסיות		נכסי חוב שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים
סה"כ	אחרות	מניות	סחירים	סחירים
1,131,371	1,078,686	38,671	14,014	-
3,418	3,473	(3,756)	4,334	(633)
217,664	217,664	-	-	-
(103,507)	(95,939)	(7,568)	-	-
(9,139)	-	-	(9,139)	-
1,097	-	-	389	708
(7,246)	-	-	(7,246)	-
1,233,658	1,203,884	27,347	2,352	75
יתרה ליום 1 בינואר, 2015				
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד				
רכישות				
מכירות				
פדיונות				
העברות אל רמה 3				
העברות מתוך רמה 3				
יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015				
סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר, 2015				
(2,144)	4,296	(5,920)	113	(633)

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ההרכב:

ליום 30 בספטמבר, 2016

ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,335,208	2,530,300
-----------	-----------

3,418,981	3,129,084
-----------	-----------

6,754,189	5,659,384
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2015

ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,256,070	2,529,833
-----------	-----------

3,300,586	2,998,611
-----------	-----------

6,556,656	5,528,444
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2015

ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	

3,238,925	2,528,172
-----------	-----------

3,374,936	3,064,443
-----------	-----------

6,613,861	5,592,615
-----------	-----------

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור מכשירים פיננסיים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

ליום 30 בספטמבר, 2016			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
2,670,803	341,612	-	3,012,415
177,486	-	8,458	185,944
284,836	485,462	175,989	946,287
3,133,125	827,074	184,447	4,144,646

נכסי חוב סחירים	
מניות	
השקעות פיננסיות אחרות	
סה"כ	

ליום 30 בספטמבר, 2015				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,594,645	381,328	1,129	2,977,102	נכסי חוב סחירים
173,113	-	1,396	174,509	מניות
266,369	537,872	150,060	954,301	השקעות פיננסיות אחרות
3,034,127	919,200	152,585	4,105,912	סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2015				
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,744,100	373,844	53	3,117,997	נכסי חוב סחירים
177,826	-	1,627	179,453	מניות
282,192	472,457	177,188	931,837	אחרות
3,204,118	846,301	178,868	4,229,287	סה"כ

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
סחירים				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
53	1,627	177,188	178,868	יתרה ליום 1 בינואר, 2016 (מבוקר)
(53)	(216)	(3,862)	(4,131)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
-	(517)	(3,776)	(4,293)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
-	7,564	18,456	26,020	רכישות
-	-	(11,201)	(11,201)	מכירות
-	-	(2,000)	(2,000)	פדיונות
-	-	1,184	1,184	העברות אל רמה 3
-	8,458	175,989	184,447	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2016
(53)	(216)	(551)	(820)	סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו
				ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים
				המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר,
				2016

במהלך התקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2016, לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
סחירים				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	6,138	144,526	150,664	יתרה ליום 1 בינואר, 2015 (מבוקר)
(1,033)	(295)	39	(1,289)	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
-	(1,645)	(763)	(2,408)	והפסד
-	-	17,694	17,694	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
-	(2,802)	(11,436)	(14,238)	רכישות
-	-	-	2,162	מכירות
2,162	-	-	2,162	העברות אל רמה 3
1,129	1,396	150,060	152,585	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015
				סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא
				מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין
				נכסים המוחזקים נכון ליום 30
(1,033)	(1,640)	3,763	1,090	בספטמבר, 2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה

מניות	אחרות	סה"כ
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
9,065	175,590	184,655
(209)	(1,672)	(1,881)
(398)	(5,064)	(5,462)
-	10,127	10,127
-	(2,992)	(2,992)
8,458	175,989	184,447

יתרה ליום 1 ביולי, 2016

סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד

סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר

רכישות

מכירות

יתרה ליום 30 בספטמבר, 2016

סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו ושהוכרו
ברווח והפסד בגין נכסים המוחזקים נכון ליום
30 בספטמבר, 2016

במהלך התקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2016, לא היו מעברים
מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
סחירים				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,129	5,849	142,625	149,603	יתרה ליום 1 ביולי, 2015
-	(295)	(576)	(871)	סך ההפסדים שהוכרו ברווח והפסד
-	(1,356)	5,014	3,658	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
-	-	4,823	4,823	כולל אחר
-	(2,802)	(1,826)	(4,628)	רכישות
-				מכירות
1,129	1,396	150,060	152,585	יתרה ליום 30 בספטמבר, 2015
-	(1,640)	(183)	(1,823)	סך ההפסדים לתקופה שלא מומשו
				ושהוכרו ברווח והפסד בגין נכסים
				המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר,
				2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח				
והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
נכסי חוב	מניות	אחרות	סה"כ	
סחירים				
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	6,138	144,526	150,664	יתרה ליום 1 בינואר, 2015
(1,033)	(297)	7,057	5,727	סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח
-	(1,412)	(6,273)	(7,685)	והפסד
-	-	44,860	44,860	סך ההפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר
-	(2,802)	(12,982)	(15,784)	רכישות
2,162	-	-	2,162	מכירות
(1,076)	-	-	(1,076)	העברות אל רמה 3
53	1,627	177,188	178,868	העברות מתוך רמה 3
(451)	(1,642)	11,857	9,764	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015
				סך הרווחים (הפסדים) לתקופה שלא
				מומשו ושהוכרו ברווח והפסד בגין
				נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר,
				2015

העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3 נובעות משינויים בטכניקות ההערכה של ניירות ערך.

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פירוט התחייבויות פיננסיות

ליום			ליום		
31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
2015	2015	2016	2015	2015	2016
	שווי הוגן			ערך בספרים	
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח					

1. התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:

כתבי התחייבויות נדחים (*)
שטרי הון נדחים שהונפקו לחברה האם
פיקדון צובר ריבית

1,125,040	1,076,146	1,095,634	1,021,769	979,288	981,205
304,167	300,035	299,038	275,663	274,074	271,898
9,172	9,304	7,480	3,913	4,194	3,199
1,438,379	1,385,485	1,402,152	1,301,345	1,257,556	1,256,302

2. התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

נגזרים

סך התחייבויות פיננסיות

(*) מזה כתבי התחייבות נדחים המהווים הון משני והון שלישוני

44,526	99,712	25,487	44,526	99,712	25,487
1,482,905	1,485,197	1,427,639	1,345,871	1,357,268	1,281,789
1,027,790	979,273	999,460	919,396	874,163	876,681

באור 4: - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו בסעיף א.2. לעיל.

עבור התחייבויות פיננסיות אשר מוכרות בשווי ההוגן באופן עיתי, מתבצעת הערכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

ליום 30 בספטמבר, 2016				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	25,487	-	25,487	

ליום 30 בספטמבר, 2015				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
3,991	95,721	-	99,712	

ליום 31 בדצמבר, 2015				נגזרים
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
-	44,526	-	44,526	

באור 5: - הון ודרישות הון

ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה על מנת שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה, וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי המפקח על הביטוח (להלן - המפקח).

כחלק מתהליך יישומה של הדירקטיבה Solvency II, נדרשת החברה לבצע תהליך הערכה עצמית של הסיכונים להם היא חשופה ולקבוע הון אשר לדעתה יהווה כרית ביטחון לסיכונים אלו. החברה הגדירה כהון עצמי נדרש (הון יעד) את דרישת ההון כפי שנדרשה על ידי הדירקטיבה, ובלבד שלא יפחת מתקנות ההון. מובהר כי אין מדובר בהון מחייב, אלא בהון יעד שהחברה תשאף לשמור עליו, וכי אין ודאות כי החברה תעמוד בהון יעד זה בכל נקודת זמן.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

2. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 על תיקוניהן (להלן - תקנות ההון) והנחיות המפקח.

ליום	ליום	
31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2015	2016	
מבוקר	מבוקר	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
2,258,362	2,356,801	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח (א)
		הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון:
1,474,622	1,456,735	הון ראשוני בסיסי
268,518	268,329	הון ראשוני מורכב
1,743,140	1,725,064	סך הכל הון ראשוני
406,035	406,153	הון משני מורכב
215,587	172,557	הון משני נחות
621,622	578,710	סך הכל הון משני
297,774	297,971	הון שלישוני מורכב
2,662,536	2,601,745	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
404,174	244,944	עודף לתאריך הדוח (*)
342,795	375,937	(א) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין:
8,827	8,892	פעילות בביטוח כללי
141,358	141,358	פעילות בביטוח סיעודי
883,389	905,893	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
3,670	7,765	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואישפוז
51,702	29,156	דרישות בגין תוכניות מבטיחות תשואה
463,892	518,332	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
140,383	130,833	נכסי השקעה ונכסים אחרים
160,467	176,973	סיכוני קטסטרופה בביטוח כללי
61,879	61,662	סיכונים תפעוליים
2,258,362	2,356,801	ערבויות
		הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

(*) מלבד הדרישות הכלליות בחוק החברות, חלוקת דיבידנד מעודפי הון בחברות ביטוח כפופה גם לדרישות נזילות ועמידה בכללי תקנות ההשקעה.

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

3. הערכות ליישום Solvency II

בשנים האחרונות פורסמו מטעם הממונה מספר מכתבים למנהלי חברות הביטוח בעניין מתווה ליישום משטר כושר פירעון מבוסס Solvency II, שהאחרונים שבהם פורסמו בחודש ספטמבר 2016 (להלן - "המכתבים").

בהתאם למכתבים, החל מיום 1 בינואר, 2017, חברות ביטוח בישראל תידרשנה לעמוד ביחס כושר פרעון לפי הנחיות ההון החדשות בהתאם להוראות המעבר כאמור להלן. בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2017 תידרשנה חברות הביטוח לתת גילוי אודות ההון הכלכלי וההון הנדרש ליום 31 בדצמבר, 2016, בהתאם להוראות שתפרסם הממונה. כמו כן נקבעו במכתבים הוראות גילוי בדוח הדירקטוריון לרבעון השלישי של שנת 2016 ובדוח הדירקטוריון לשנת 2016.

בהתאם לדירקטיבה קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפרעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון") המחייבת השלמת הון מיידית.

בהתאם למכתבים, בכוונת הפיקוח לקבוע כי סף ההון יהיה שווה לסכום הנדרש לפי תקנות ההון הנוכחיות אך לא יותר מ-60% מה-SCR ולא פחות מ-40% מה-SCR.

המכתבים כוללים, בין היתר, הוראות מעבר ליישום Solvency II, המבוססות על הדירקטיבה שעיקרן:

(א) עמידה בדרישות ההון (SCR) - ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח ליום 1 בינואר 2017 יהא 60% מה-SCR. ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח ליום 31 בדצמבר 2017 יהא 80% מה-SCR. החל מ-31 בדצמבר 2018 ההון הנדרש לשמירה על כושר הפרעון של חברת ביטוח יהא ה-SCR.

(ב) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח ביום 31 בדצמבר 2016. כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

בדעת המפקחת לפרסם הנחיות לעניין ניהול הון וקביעת יעד הון פנימי, לעניין סקר פערים שעל חברות הביטוח יהיה לבצע ביחס למערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי ונייר התייעצות לקידום תהליך הערכה עצמית של סיכונים וכושר פירעון (ORSA).

כחלק מההיערכות ליישום המודל, בוצעו, עפ"י הנחיית האוצר, מספר תרגילים (IQIS - סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח בהינתן תמהיל העסקים והמאזן הקיימים שלו) שמטרתם לכייל את המודל. התרגיל האחרון שבוצע התייחס ליום 31 בדצמבר 2015 (להלן IQIS5) והיה מבוסס על תקנות סופיות והנחיות טכניות ליישום שפרסמה הנציבות האירופית וכן על חוזר הנחיה לביצוע שפרסמה המפקחת בחודש אפריל 2016.

על פי תרגיל IQIS5 שביצעה החברה, המבוסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות ליום 31 בדצמבר 2015, וללא התחשבות בהוראות המעבר כאמור, לחברה עודף הון בסך של כ-658 מיליוני ש"ח, המשקפים יחס כושר פרעון בשיעור של כ-120%.

תוצאת תרגיל IQIS5 מהווה אינדיקציה להשפעת משטר כושר פרעון מבוסס סולבנסי II ומשקפת בעיקר, דרישות הון גבוהות יותר ביחס לדרישות ההון הקיימות. בגין סיכונים פיננסיים (הן בתיק הנוסטרו והן בתיק המשתתף) וביטוחיים (בין היתר אריכות חיים, ביטולים ותחלואה).

באור 5: - הון ודרישות הון (המשך)

ניהול ודרישות הון (המשך)

3. הערכות ליישום Solvency II (המשך)

החברה פועלת לעמידה ביעדי ההון על פי משטר ההון החדש על ידי הרחבת בסיס ההון שלה והתאמת תמהיל ההשקעות. כמו כן קיימות לחברה אפשרויות להקטנת דרישות ההון באמצעים נוספים כגון ביצוע פעולות גידור בתיק הנוסטרו, רכישת ביטוחי משנה ועוד. השימוש באמצעים כאמור, עלול להשפיע באופן מהותי על הרווחיות העתידית של החברה, והוא ייבחן בהתחשב במחירים החלופיים שישררו באותה עת, בתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות ובמידת הצורך.

הסכומים לעיל אינם כוללים את השפעת פעילות החברה במהלך שנת 2016 ותוצאותיה על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות וכן השפעות אקסוגניות כגון שינוי של עקום הריבית חסרת הסיכון ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

יודגש כי למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, התרגיל מבוצע כחלק מההערכות ליישום המודל ככל שיחול במתכונתו הנוכחית.

כאמור על פי הנחיית הפיקוח, בוצעו מספר תרגילים המהווים סימולציות של השפעת הדירקטיבה על הונו של המבטח שמטרתם לכייל את המודל ולהתאימו. אי לכך, ייתכן שהתוצאות בפועל יהיו שונות מתוצאות התרגילים. יחד עם זאת, וכמפורט לעיל, החברה נערכת לעמידה במשטר ההון החדש בהתאם לאינדיקציות המתקבלות מתוצאות התרגילים.

4. דיבידנד

בחודש אוגוסט 2016 פרסמה הממונה מכתב בדבר חלוקה דיבידנד על ידי חברת ביטוח (להלן - "המכתב") הבא במקום מכתב קודם מחודש דצמבר 2011. בהתאם למכתב, חברת ביטוח לא רשאה לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פרעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות ויחס כושר פירעון בשיעורים הנקובים להלן לפי תרגיל הערכה הכמותי המעודכן ליישום משטר כושר פרעון חדש (IQIS5), או לפי הנחיות ליישום הנדבך הראשון במשטר כושר הפרעון החדש, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר. יחס כושר הפרעון הנדרש, לאחר ביצוע החלוקה, יהיה לפחות בשיעורים הבאים:

- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2017 - 115%.
- עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2018 - 120%.
- החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרס, 2019 - 130%.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך עשרה ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

באור 6: - התחייבויות תלויות

א. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד החברה ובכמות התובענות שהוכרו כייצוגיות. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, לרבות כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברה, אשר נובע בעיקרו מחקיקת חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ("חוק תובענות ייצוגיות"). מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים במקרה של אישור תביעה כייצוגית כנגדה.

בקשה לאישור תובענה כייצוגית ניתן להגיש בתביעה מהסוג כמפורט בחוק האמור או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת אחרת כי ניתן להגיש בגינה תובענה ייצוגית. יצוין, כי החל משנת 2006, הגדרה של תביעה שבגינה ניתן להגיש בקשה לאישורה כייצוגית כלפי החברה, הינה הגדרה רחבה הכוללת כל עניין שבין חברה ללקוח, בין אם הצדדים התקשרו בעסקה ובין אם לאו. על מנת שבקשה לאישור תובענה ייצוגית תאושר על התובע הייצוגי להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של עילת תביעה אישית (2) כי העילה מבוססת דיה כדי כך שמתקיים סיכוי לכאורה לזכיית התובע בתביעתו (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלה מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה המיוצגת וקיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה (4) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת לבידור המחלוקת (5) התאמת התובע ובא כוחו לייצג את הקבוצה המיוצגת.

בקשות לאישור תובענות כייצוגיות מוגשות באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. ההליך הדיוני בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות נחלק לשני שלבים עיקריים: ראשית, שלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית ("בקשת האישור" ו-"שלב האישור", בהתאמה). במידה ובקשת האישור נדחת באופן חלוט - תם שלב הדיון ברמה הייצוגית. על החלטה בשלב האישור ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לערכאות הערעור. בשלב השני, במידה ובקשת האישור מתקבלת, תתברר התובענה הייצוגית לגופה ("שלב התובענה כייצוגית"). על פסק דין בשלב התובענה כייצוגית ניתן להגיש ערעור לערכאות הערעור.

במסגרת המנגנון לפי חוק תובענות ייצוגיות קיימים, בין היתר, גם הסדרים ספציפיים לעניין הסכמי פשרה, הן בשלב האישור והן בשלב התובענה כייצוגית, וכן הסדרים לעניין הסתלקות התובע מבקשת האישור או מהתובענה הייצוגית.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה וההליך ידחה (לגופו או, במקרה של תובענה ייצוגית, ידחה בית המשפט את אישורה כייצוגית), לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. בהליכים אשר בהם, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה, כולן או חלקן ידחו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה. בהליכים אשר מצויים בשלב ראשוני ולא ניתן להעריך את סיכויי ההליך, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים (ראה סעיף ב' ס"ק 4, 8-22, סעיף ג' ס"ק 1-2 וסעיף ד' ס"ק 1-2 להלן). במקרה בו, במי מההליכים יש לחברה נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה תתקבלנה או שההליך מצוי בשלב ראשוני שבו לא ניתן להעריך את סיכויי ההליך.

בבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המתוארות בסעיף ב' ס"ק 1-3 ו- 5-7 להלן, אשר אושרו כייצוגיות על ידי בית המשפט המחוזי, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה, אלא אם להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") כי טענות ההגנה של החברה בתביעה לגופה תתקבלנה והתובענה, אף אם תנוהל כתובענה ייצוגית, תידחה.

יצוין, כי לעניין באור זה, תובענה ובקשה לאישורה כייצוגית תיחשב כמהותית אם הסכום הנתבע בה, עולה על סך של 15 מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות:

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
1.	01/2008 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הטענה הינה גבייה ביתר ושלא כדין לכאורה של מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות". עילות תביעה: הפרת הוראות הדין הרלבנטיות, חוסר תום לב ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום התת שנתיות שנגבה שלא כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מבוטח אשר נגבה ממנו בגין מרכיב תשלום בפוליסות המכונה "תת שנתיות", בנסיבות ובסכום החורגים מהוראות הדין.	ביום 19 ביולי 2016, החליט בית המשפט המחוזי לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית. עילת התביעה העיקרית שאושרה היא עשיית עושר ולא במשפט, תוך דחיית עילות נטענות נוספות. הסעד המבוקש הינו החזר הסכומים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה וצו עשה המורה לנתבעת לתקן את התנהלותה. ביום 26 בספטמבר 2016, הגיש התובע ערעור לבית המשפט העליון בדבר דחיית הטענה הפרטנית כנגד חלק מהמשיבות (ובכללן החברה), שעניינה גביית "תת שנתיות" בשיעור העולה (לפי הטענה) על המותר בדין.	כ- 2.3 מיליארד ש"ח, בגין תקופה של 7 השנים האחרונות. מתוכם יוחסו לחברה כ- 229 מיליון ש"ח.

(1) תאריך הגשת התובענות והבקשות הינו התאריך המקורי בו הוגשו. הערכאה המציגת הינה הערכאה בה הוגש ההליך במקור.

(2) מבוסס על הקבוצה אותה ביקש התובע לייצג לפי כתב התביעה, המהווה בסיס לאומדן סכום התובענה.

(3) סכום התביעה המפורט לעיל הינו הסכום שהוערך ע"י התובע בעת הגשת התובענה. הסכומים הנקובים בתובענות מוערכים ע"י התובע בהתאם לאומדנים של הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג. ישנן תובענות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה, ועל כן לא צוין. ככל וצוין על ידי התובע סכום שיוחס לחברה, קיימת התייחסות מפורשת.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
2.	04/2008 בי"ד לעבודה י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הפליה לרעה לכאורה של נשים במסגרת פוליסות "ביטוחי מנהלים" וזאת על ידי הענקת גמלא חודשית נמוכה לנשים מבוטחות, בהגיען לגיל פרישה, מזו שמקבל מבוטח זכר בעל נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר אך גביית פרמיית "ריסק" בשיעור זהה לזה שנגבה מהגברים, על אף ששיעורי התמותה הנמוכים יותר של נשים. עילות תביעה: הפליה אסורה מאחר והנתבעת מבחינה בין המגדרים כאשר ההבחנה פועלת לטובתה. סעדים מבוקשים: קביעה כי: (א) ההפליה בה נהגת הנתבעת, לפי הטענה, מנוגדת לדין, וכל הוראה בפוליסה ו/או כל פעולה מכוחה של הפליה זו - בטלות ומבוטלות; (ב) (1) השוואת מקדמי הגמלא למבוטחת אישה לאלה הנוהגים למבוטח גבר באותו גיל. או (2) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו מהתובעת בפוליסה נשוא התובענה כאשר הסכומים שיופחתו יצורפו לסכומי הצבירה לחיסכון של חברי הקבוצה המיוצגת. כמו כן, התובעת מבקשת מבית הדין להתיר פיצול סעדים כך שניתן יהיה לתבוע בנפרד את הפיצוי ללא הוכחת נזק כקבוע בחוק איסור הפליה.	כלל הנשים העובדות שיש להן פוליסות ביטוח אצל הנתבעת, ואשר בחישוב פרמיית הריסק שלהן לא נעשתה אבחנה בין תעריפי נשים לתעריפי גברים.	ביום 17 באוגוסט, 2014, החליט ביה"ד האזורי לעבודה לאשר את התובענה כייצוגית ואת הקבוצה, תוך החלטה גם על נשים שאינן עובדות אך ברשותן פוליסת ביטוח בתקופה הרלוונטית. ביום 3 בדצמבר 2014, הוגשה בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר קבע כי הערעור מצריך תשובה מצד המשיבות, ובתוך כך הורה לתובעת להגיש תשובה. ביום 16 באפריל 2015, קבע בית הדין הארצי, כי יש מקום ליתן רשות ערעור ולקיים דיון בפני מותב. ביום 23 בפברואר, 2016, החליט ביה"ד לבקש עמדת הפיקוח בנוגע לתובענה.	מאות מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
3.	04/2009 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח בריאות נ' החברה.	הטענה בתובענה היא שבפוליסות ביטוח בריאות בהן המבוטח בחר שלא לתבוע את הפוליסה ולקבל את מחצית ערכו של "טופס 17" הנתבעת עורכת חישוב של תגמולי הביטוח, באופן המפחית את סכום התגמולים המגיע לתובעת ולחברי הקבוצה. עילות התביעה: הטעיה והפרת חוזה הביטוח בניגוד לדין. סעדים מבוקשים: השבת תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה וצו המחייב את הנתבעת לפעול מעתה ואילך בהתאם לפרשנות התובעת את הפוליסה.	כלל המבוטחים בביטוח בריאות שעברו ניתוח אלקטיבי שבעלויותיו נשאה קופת החולים בה הם חברים, ולא הנתבעת.	ביום 16 באוגוסט, 2012 אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בעילה של הפרת חוזה. ביום 4 בפברואר, 2013 החליט ביהמ"ש העליון לדחות את בקשת רשות הערעור שהגישה החברה תוך קביעה כי שמורות לה כל טענותיה, היה ויוגש ערעור על פסק הדין הסופי. ביום 4 באפריל, 2013, הוגש כתב תביעה מתוקן ע"י התובעת, בהמשך לכך, הגישה החברה כתב הגנה. ביום 8 במאי, 2016 ניתן פסק דין הדוחה את התובענה. ביום 23 ביוני 2016, הגישה התובעת ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את התובענה.	סכום העולה על 10 מיליון ש"ח.
4.	04/2010 מחוזי - מרכז	המועצה הישראלית לצרכנות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הטענה כלפי הנתבעות הינה הפרה לכאורה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות (מבוטחים, מוטבים ו/או יורשים), אי איתור בעלי זכויות, אי העברת כספים, בהגיע המועד לכך לידי האפוטרופוס הכללי, זאת תוך התעשרות שלא כדין בשל גביית דמי ניהול בשיעור העולה על המותר או מתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו. עילות תביעה: הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות המפקח, הטעיה, חוסר תום לב, הפרת חוזה, רשלנות, הפרת חובת נאמנות ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: מתן צווים מתאימים שיחייבו את המשיבות לקיים את הוראות המפקח בעניין איתור בעלי הזכויות הנ"ל, השבה של כספים שנגבו שלא כדין ומינוי בעל תפקיד לצורך אכיפת הצווים שנתבקשו כאמור או מתן סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל בעלי הזכויות הנכסים המצויים בידי המשיבות, באחריותן או בשליטתן, ואשר המשיבות לא הביאו לידיעתם את דבר היותם בעלי נכסים כאמור.	התובענה מצויה בהליך גישור אשר במסגרתו הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה ("ההסדר"). ביום 22 בספטמבר 2016, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה לעניין ההסדר, שקבעה כי איננו מתנגד לאישור ההסדר. הצדדים ממתינים להחלטה בבקשה לאישור ההסדר.	לא כומת.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
5.	04/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים ובראות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הטענה העיקרית בתובענה הינה שבעת ביטול הביטוח, מכל סיבה שהיא, המשיבות גובות פרמיות עודפות שלא כדין ממבוטחים. כמו כן, לפי הטענה בעת ביצוע החזר פרמיה של החלק היחסי שנגבה ביתר, ההחזר מבוצע בערכים נומינליים. עילות תביעה: הפרות חוק הפיקוח וחוק חוזה הביטוח, חוסר תום לב, הטעיה, מצג שווא, ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: החזר סכום הפרמיות העודפות שנגבו שלא כדין ו/או שלא הוחזרו שלא כדין ו/או של הפרשי שערך שלא שולמו לכאורה לחברי הקבוצה, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן כמתואר בתובענה.	כל מי שהוא ו/או שהיה מבוטח אצל מי מבין המשיבות בפוליסת ביטוח כלשהיא (למעט פוליסת ביטוח רכוש) או יורשו של מבוטח כאמור ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהיא בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרות אירוע ביטוח.	ביום 23 ביוני, 2015, אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית לגבי חלק מהעילות והסעדים שנתבקשו. ביום 29 בספטמבר 2016, הגישו הצדדים לבית המשפט בקשה לאישור הסכם פשרה.	כ-225 מיליון ש"ח לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
6.	04/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	גביית כספים, ללא כל עיגון בהסכם בין הצדדים, המהווים לטענת התובעים שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבוטח והמכונים "גורם פוליסה" ו/או "דמי ניהול אחרים". עילות תביעה: הטעיית לקוחות הן בשלב הטרם חוזי והן בשלב החוזי; הפרה של הוראות הדין ובפרט של חוק הפיקוח והתקנות מכוחו; חוסר תום לב; התעשרות שלא כדין; הפרת הסכם; הפרת חובת חקוקה; תנאי מקפח בחוזה אחיד. סעדים מבוקשים: תשלום סכום פיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה המיוצגת בפועל, בצירוף 85% מהתשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שנוכה מן הפרמיה ולא הושקע בעבורם ולאור זכאותה של חברת הביטוח ל- 15% מהתשואה; מתן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות בכל הקשור בגביית "דמי ניהול אחרים" ו/או "גורם פוליסה".	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח של המשיבות או של מי מהן ושנגבה ממנו סכום כלשהו כ"גורם פוליסה" ו/או כ"דמי ניהול אחרים".	ביום 21 בנובמבר אישר בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית לגבי חלק מהעילות והסעדים שנתבקשו. ביום 10 ביוני, 2015, הוגש הסדר פשרה על ידי הצדדים, לאישור בית המשפט ("הסדר הפשרה"). ביום 11 ביוני, 2015 הורה בית המשפט על מינוי בודק להסדר הפשרה ועל קבלת התייחסות היועץ המשפטי לממשלה להסדר. ביום 18 באוקטובר, 2015, ובהמשך להגשת חוות דעת הבודק והתנגדות שהוגשה להסדר הפשרה, התקיים דיון בו הביע בית המשפט עמדתו הראשונית לפיה נטייתו הברורה הינה שלא לאשר את ההסדר כפי שהוגש ותוך שהוא ממליץ לצדדים לשפר את תנאי ההסדר באופן משמעותי, בית המשפט ציין כי לאחר קבלת עמדת הנתבעות ועמדת בא כח היועץ המשפטי לממשלה, תינתן החלטה ביחס להסדר הפשרה וככל שיידחה ביחס לבקשות האישור. ביום 25 בפברואר, 2016, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 21 באפריל, 2016 הגישו הנתבעות תגובתן לעמדת היועץ המשפטי לממשלה ולהצעת בית המשפט. ביום 21 בנובמבר, 2016, דחה בית המשפט את הסדר הפשרה וכן אישר באופן חלקי את התובענה כייצוגית.	סך של כ- 254 מיליוני ש"ח מתוך סך כולל של כ-2.3 מיליארד המיוחס לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
7.	06/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	עיכוב תשלום תגמולי ביטוח, בשל עיקול או צווי כינוס או זכויות אחרות כלשהן של צדדים שלישיים, בערכים נומינליים ללא שיערוך וללא שהן משיבות למבוטחים הזכאים לתגמולי ביטוח את הפירות שנצמחו על אותם כספים. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט. סעד מבוקש: תשלום הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העיכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה הנ"ל לאחר עיכוב מחמת עיקול ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין תקופת העיכוב.	ביום 12 בדצמבר, 2012, אישר בית המשפט את הבקשה כתובענה ייצוגית, תוך שהוא קובע כי יש להגביל את הקבוצה הרלבנטית לתובענה כך שתתייחס רק לזכאים שעילת תביעתם קמה שלוש שנים לפני מועד הגשת התובענה כנ"ל. עילות התביעה בגין אושרה התובענה היא זכותם של חברי הקבוצה לקבלת הפרשי הצמדה וריבית המייצגים את טובת ההנאה שהפיקו הנתבעות בתקופת העיכוב בשל העיקול. בהמשך להודעת ב"כ התובע הייצוגי הופסקו הליכי הגישור ובית המשפט הורה על הגשת כתב הגנה וכתב תשובה על ידי הצדדים. התובענה מצויה בשלב ההוכחות. ביום 13 באוקטובר 2016, הגישו הצדדים הסכם פשרה לאישור בית המשפט.	כ- 43 מיליון ש"ח מתוך סך כולל של כ- 350 מיליון ש"ח, המיוחס לכלל הנתבעות.
8.	12/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	טענה להפליה בשל כך שהמשיבות מסווגות, לכאורה בניגוד להוראות הדין, כלי רכב מסוג הפנאי-שטח והמיני-וואנים אשר יוצרו עד שנת 2007 ("כלי הרכב"), מועד כניסתה לתוקף של הרפורמה בענף רישוי הרכב, כרכבים מסחריים מסוג N-1 ולא כרכבים פרטיים מסוג M-1. בנוסף נטען, כי ביחס לרכבים שייצרו לאחר כניסת הרפורמה לתוקף, כלומר החל משנת 2008 ואילך, שינו המשיבות את התנהלותן וכלי רכב אלו מבוטחים על ידן ככלי רכב פרטיים. עילות תביעה: עילת ההשבה; עשיית עושר ולא במשפט; הפרת חובות חקוקות לפי חוק הפיקוח וחוזר ביטוח בעניין נושא התובענה דנן; חוסר תום לב ואי גילוי נאות; הטעיה; דוקטרינת הציפיות הסבירות; עוולת הרשלנות הכללית; התנהלות קרטליסטית. סעדים מבוקשים: להצהיר כי הסכומים שנגבו מחברי הקבוצה בגין פוליסות ביטוח בהן סווגו רכבים פרטיים כרכבים מסחריים נגבו שלא כדין ולהורות לנתבעות להשיבם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; מתן כל סעד אחר כפי שנראה לבית המשפט לנכון לעשות בנסיבות העניין; ותשלום גמול למבקשים בשיעור של 5% מסכום ההשבה ושכר טרחה לבאי כוחם בשיעור של 15% מהסכום האמור.	מבוטחים אשר התקשרו בחוזה לביטוח רכב בביטוח חובה ו/או רכוש, מיום 9 בינואר, 2007, אשר ברישיון הרכב שברשותם ו/או היה ברשותם במועד הרלוונטי, מופיע הסיווג M-1, ואשר נגבתה מהם פרמיית ביטוח בהתאם לסיווג רכבם ככלי רכב מסחרי.	כ- 72 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
9.	09/2013 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	טענה לגבייה עודפת של דמי ביטוח חובה לרכב ע"י המשיבות, לאור חישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח, כך שהחל מיום הולדתו של הנהג הצעיר, ייגבה תעריף יחסי מופחת. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה, חוסר תום לב ורשלנות. סעדים מבוקשים: השבת סכומים שנגבו לפי הטענה ביתר ושלא כדין בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, צו המורה על הפסקת התנהלות זו וצו המורה על תיקון מערכות המחשב של המשיבות כך שדמי הביטוח יחושבו אוטומטית יחסית לגילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג ברכב דרך קבע.	כל מי שהתקשר עם המשיבות בחוזה ביטוח חובה לרכב, ושילם דמי ביטוח ביתר כתוצאה מחישוב גילו של הנהג הצעיר ביותר הנוהג דרך קבע ברכב נכון למועד כריתת חוזה הביטוח ולא באופן יחסי לתקופת הביטוח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה. הצדדים ממתינים להחלטת בית המשפט בבקשת האישור. ביום 3 בנובמבר 2016, דחה בית המשפט את הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית.	כ-28 מיליון ש"ח.
10.	10/2013 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	טענה בדבר עדכון פרמיות הביטוח במהלך חיי הפוליסה עקב שינוי גיל המבוטח במועד מוקדם מדי וכן בדבר קביעה בפוליסה של מדד בסיס בהתאם ליום הראשון בחודש בו ביקש המבוטח להתקבל לתכנית ביטוח ולא במועד בו התקבל לתכנית בפועל. עילות תביעה: הפרה של הוראות הדין ובכלל זה הוראות חוק חוזה ביטוח, תשמ"א-1981, חוק הפיקוח ותקנותיו וכן חוזרי המפקח; חוסר תום לב; הפרת ההסכמים עם המבוטחים; התעשרות שלא כדין על חשבונם. סעדים מבוקשים: החזר סכומי הפרמיות העודפים שנגבו, לטענת המבקשים שלא כדין, וכן צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שצורף על ידי המשיבות או מי מהן לתכניות ביטוח אשר בה מועד עדכון הפרמיה הינו מועד מוקדם מן המועד בו הייתה אמורה הפרמיה להתעדכן ו/או שבה נקבע מדד בסיס נמוך מזה שהיה אמור להיות מדד הבסיס.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה. ביום 15 בספטמבר 2016, דחה בית המשפט את הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית.	כ-35 מיליון ש"ח מתוך סך של כ-399 מיליון ש"ח המיוחס לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
11.	04/2014 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' החברה.	גביית דמי ביטוח ביתר ושלא כדין בגין הצמדה לא סימטרית של דמי הביטוח למדד, רק בעליית המדד ולא כאשר המדד יורד מתחת למדד הבסיס. עוד נטען, כי המשיבה נוקבת במדד בסיס נמוך ממדד הבסיס שאמור להיות וכי ערכי מדד הבסיס שבפירוט החיובים שונים מאלו שבהם נוקבת החברה בפוליסות. עילות תביעה: הפרת הסכם לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973, הפרת החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב לפי סעיפים 12 ו-39 לחוק החוזים, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת הוראות המפקח, הטעיה לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח והפרת סעיף 58 לחוק זה, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (איסור גביית תוספת לדמי הביטוח), התשמ"ג-1983 והפרת חובה חקוקה. סעדים מבוקשים: (1) להורות לנתבעת להשיב לכל תובע הנמנה על הקבוצה המיוצגת, את הכספים שנגבו מהם ביתר, בתוספת הפרשי הצמדה למדד ובתוספת ריבית מיוחדת ולחילופין ריבית כדין; (2) לפסוק פיצוי לקבוצה או לציבור בגין הפירות שנצברו לטובת המשיבה על הכספים שנגבו ביתר שלא כדין; (3) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחיובי יתר בגין הצמדת דמי הביטוח למדד וליישם את הוראות הדין המורות על הצמדה סימטרית של דמי הביטוח; (4) להורות לנתבעת לחדול לאלתר מחישוב הפרשי הצמדה על פי מדד בסיס שאיננו המדד הידוע במועד תחילת תקופת הביטוח ו/או תחילת תקופת השינוי שגרר תשלום של דמי ביטוח נוספים.	כל בעלי הפוליסות ו/או המוטבים ו/או המבוטחים שבטחו על ידי מנורה ביטוח בפוליסות ביטוח ו/או תוספות לפוליסות, בענפי הביטוח הכללי, אשר שילמו לחברה בשבע השנים שקדמו לתובענה, הפרשי הצמדה בגין דמי ביטוח, מבלי שהחברה הפחיתה את תשלום דמי הביטוח עקב מדדים שליליים, כאשר המדד היה נמוך ממדד הבסיס בפוליסה.	כ- 31 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
12.	06/2014 מחוזי - י-ם	מבוטח בביטוח חיים למשכנתא נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	גביית תשלומי פרמיה עודפים, כביכול, בפוליסות לביטוח חיים המונפקות לצורך ביטוח משכנתא, באמצעות קביעת סכומי ביטוח שהינם גבוהים מסכום ההלוואה בבנק המלווה וזאת תוך התעלמות, בין היתר, ממסלולי המשכנתא השונים בעלי הריביות השונות. עילות תביעה: רשלנות והפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], התשכ"ח-1968; הפרת סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח; הפרת חובת תום הלב וכן התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: (א) השבה של הפרשי הפרמיות (לפי הטענה) בין הפרמיות אותן היו אמורים לשלם, בהתאם ליתרת הלוואה בבנק המלווה, לפרמיות ששולמו בפועל, בתוספת פיצוי בגין עוגמת נפש; (ב) להורות למשיבות לשנות את אופן פעולתן, כך שתחשיב סכום הביטוח, וכנגזרת - סכום הפרמיה, יתבסס על נתונים מדויקים של הלווים, ויעודכן באופן יזום על ידי המשיבות מידי חצי שנה, לפחות; (ג) להורות לנתבעות למסור למבוטחים מידע מפורט בדבר אופן חישוב סכום הביטוח והפרמיה, לרבות אפשרות עדכון אודות גובה יתרת הלוואה על ידי הלווים.	כל מי שהיה או הינו מבוטח של אחת או יותר מן המשיבות, בפוליסת ביטוח חיים לצורך ביטוח הלוואת משכנתא אותה נטלו באחד הבנקים למשכנתאות בישראל, ואשר כתוצאה מההתנהלות המתוארת לעיל, סכום הביטוח ממנו נגזרות פרמיות הביטוח שנדרשו לשלם, בשבע השנים האחרונות, עלה על יתרת ההלוואה בבנק.	כ-114 מיליון ש"ח.	

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
13.	01/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת תאונות אישיות וביטוח חיים נ' החברה.	אי תשלום תגמולי ביטוח למבוטחים, בפוליסות תאונות אישיות ובפוליסות ביטוח חיים הכוללות נספח "נכות מתאונה", מקום בו נגרמה למבוטחים נכות צמיתה כתוצאה מתאונה, לרבות ובמיוחד מסוג צלקת אסתטית ואשר המשיבה מוצאת אותה כנכות בלתי תפקודית. עילות תביעה: הפרת חוזי הביטוח והפוליסות, הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חוק הפיקוח והטעיה. סעדים מבוקשים: קביעה כי יש לשלם לחברי הקבוצה תגמולי ביטוח, בהתאם לאחוז הנכות שנקבע להם על ידי המוסד לביטוח לאומי, גם בגין פגיעות אסתטית כאמור.	מבוטחים בפוליסת תאונות אישיות ובפוליסות ביטוח חיים: נספח נכות מתאונה, אצל החברה, שנפגעו בתאונה ואשר נקבעה להם בגינה נכות לצמיתות בעטיה של פגיעה, אשר החברה מגדירה כבלתי תפקודית.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה. הבקשה מצויה בשלב הסיכומים.	לא כומת. מוערך במיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
14.	09/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסות ביטוח נ' החברה	התעלמותה (לפי הטענה) של הנתבעת במודע ובמכוון, כמדיניות, מחובתה על פי דין ומכוח ההלכה הפסוקה, כאשר היא משלמת תגמולי ביטוח ללא ריבית כדין. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוזה, קיפוח, הפרת הוראות המפקח על הביטוח והפרת חובה חקוקה. הסעדים מבוקשים: להצהיר ולקבוע כי הנתבעת מפרת את חובתה לצרף ריבית והצמדה כדין לתגמולי ביטוח המשולמים על ידה ולהורות לה לתקן את מדיניותה באופן מיידי מכאן ואילך; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה ריבית צמודה כדין כהגדרתה בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 או בהתאם לשיעור הריבית ההסכמית שנקבעה בפוליסה (הגבוה מביניהם), בגין התקופה שתחילתה במועד קרות מקרה הביטוח ועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל, או לחילופין, בגין התקופה שתחילתה 30 יום מיום מסירת תביעת הביטוח לנתבעת ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל; לחייב את הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום חסר שבוצע על ידה, ממועד תשלום תגמולי הביטוח בחסר ועד למועד בו תשלם הנתבעת לחברי הקבוצה את הריבית הצמודה; בנוסף ו/או לחילופין, היה ובית המשפט יקבע כי פיצוי לחברי הקבוצה אינו מעשי, להורות על מתן פיצוי לטובת הציבור.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התובענה ו/או יקבל עד למתן פסק הדין בתובענה, תגמולי ביטוח מן המשיבה, מבלי שצורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדין.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה. יצוין, כי על פי הנטען בבקשה, תובענות בגין אותה עילה וכן בקשות לאישורן כתביעות ייצוגיות הוגשו כנגד חברות ביטוח נוספות ואושרו כייצוגיות ובשלן הוגשה בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון. ביום 3 באוגוסט 2016, התקיים דיון בפני בית המשפט העליון בו הסכימו החברות הנוספות על מחיקת בקשת רשות הערעור תוך שמירה על זכויותיהן. ביום 1 בנובמבר 2016, הגישה החברה (ביחד עם נתבעות נוספות) בקשה לעיכוב ההליכים בהליך דנן, עד לאחר מתן החלטה סופית בתובענות הייצוגיות שאושרו.	כ- 50 מיליוני ש"ח לכל הפחות

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
15.	09/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב (מקיף) נ' החברה וכנגד 4 חברות ביטוח נוספות	גביית דמי הביטוח ביתר בגין ביטוח רכב מקיף, המחושבים לפי שווי רכב גבוה משווי הרכב בפועל כפי שהוא משוקלל על ידי הנתבעת בעת מקרה ביטוח של אובדן גמור, במצבים שונים בהם מופחת שווי הרכב בגין "משתנים מיוחדים", ובפרט כאשר הרכב נרכש מחברת השכרה או חברת ליסינג. עילות תביעה: עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חוק חוזה הביטוח, היות החוזה פסול ולא חוקי ונוגד את תקנות הציבור, חוסר תום לב, גזל לפי דיני הנזיקין ועוד. סעדים מבוקשים: לחייב את המשיבות להשיב את הסכומים שנגבו ביתר בניגוד לדין מהמבוטחים, בצירוף ריבית כדין; להצהיר כי המשיבות אינן רשאיות לגבות פרמיה לפי ערך רכב שאינו כולל את הפחתת ה"רכיב המיוחד" מערך הרכב; ליתן צו מניעה האוסר על המשיבות להמשיך בפרקטיקה של הגבייה ביתר כאמור וכן כל סעד הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל בעלי הפוליסות אשר רכשו, בשבע השנים האחרונות, ביטוח מקיף מאת המשיבות בעבור רכב אשר לגביו מתקיימים משתנים מיוחדים לפי הפוליסה, שבפוליסת הביטוח נכתב כי בעת מקרה ביטוח מסוג אובדן גמור או אובדן גמור להלכה יופחת מערך הרכב שיעור מסוים, בלא להפחית את דמי הביטוח (הפרמיה) בהתאם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 550 מיליון ש"ח לכל הנתבעות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
16.	11/2015 מחוזי-מרכזי	העמותה למען משרתי המילואים נ' החברה וכנגד 5 חברות ביטוח נוספות	גבייה פסולה, לפי הטענה, של פרמיות ביטוח ממבוטחים המשרתים במילואים, אשר מחויבים בפרמיית ביטוח מלאה גם במהלך תקופת שירות המילואים, למרות שהכסוי הביטוחי שניתן בפוליסה בתקופה כאמור חלקי וחסר, ושוויו נמוך משמעותית מהפרמיות הנגבות ממנו בפועל. עילות התביעה: עשיית עושר ולא במשפט; תנאי מקפח בחוזה אחיד; אפליה פסולה; הפרת חובה חקוקה; הפרת חובת הגילוי היזום וקיום חוזה בחוסר תום לב. סעדים מבוקשים: לחייב את המשיבות להשיב את הסכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד גבייתם ועד למועד השבתם בפועל; להורות למשיבות, מכאן ואילך על התאמת גביית פרמיית הביטוח של המבוטחים בתקופת שירות המילואים וכן להורות על ידוע המבוטחים בדבר המגבלות החלות על מימוש הפוליסה מכח הדין הצבאי.	כל מי שהייתה או שנמצאת בפוליסת ביטוח שכללה שעניינה שירות מילואים, וששילם למשיבות בשבע השנים שקדמו להגשת בקשה זו ועד למועד אישורה כייצוגית, פרמיות ביטוח בתקופה בה המבוטח היה מצוי בשירות מילואים.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת עשרות מיליוני ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
17.	03/2016 מחוזי-מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח רכב נ' החברה	הפחתה מתגמולי הביטוח סכומי מע"מ ו/או פיצוי בגין ירידת ערך וביצוע תשלום מופחת של שכר טרחת שמאי, לכאורה, בניגוד לדין. עילות התביעה: הפרת חובה חקוקה, עשיית עושר ולא במשפט, תרמית, הפרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981, הפרת תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב) התשמ"ו-1986 ותקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח דירות ותכולתן), התשמ"ו-1986, הפרת חוזה והפרת חובת תום הלב. סעדים מבוקשים: חיוב המשיבה להשיב את סכומי המע"מ, סכומי ירידת הערך שלא שולמו לחברי הקבוצה וכן את סכומים שלא שולמו בהחזר שכר טרחת שמאי, בערכים ריאליים כשהם כוללים הפרשי הצמדה וריבית כדין; ולקבוע כי שיטת ההפחתה לפיה פועלת המשיבה מנוגדת לדין ולהורות למשיבה לחדול מין השימוש בה.	כל מבוטח, מוטב או צד שלישי אשר לא תיקן את הנזק שנגרם לרכוש המבוטח עובר להגשת תביעה לקבלת תגמולי ביטוח, ושולמו לו פיצויים, תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ו/או החזר שכר טרחת שמאי, שלפי הטענה, הופחתו מהם סכומים בניגוד לדין, ובכלל זה סכום המע"מ ו/או ירידת הערך, או חלקם.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה. המבקשים ביקשו לאחד את הדיון בתביעה דנן, עם הדיון הקבוע בהליך שבסעיף 20 לעיל, אשר על פי הנטען בבקשה, השאלות המשותפות בו, דומות בעיקרן לאלו העולות בהליך דנן. טרם התקבלה הכרעת בית המשפט בשאלה זו.	לא כומת. הוערך בכ- 60 מיליון ש"ח בשנה.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
18.	04/2016 מחוזי - י-ם	מבוטחת בפוליסת נכות נ' החברה.	הטעייה לכאורה, בעת מענה לפניות ו/או תביעות לתשלום תגמולי הביטוח ושלילת תגמולי ביטוח ממבוטחים, לכאורה, בגין נכות שנגרמה להם בשל מחלה ו/או תאונה בהתבסס על טענת התיישנות לאחר 3 שנים מיום קרות מקרה הביטוח וזאת בניגוד להוראת תיקון 6 לחוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, לפיה, תקופת ההתיישנות לתשלום תגמולי ביטוח במקרים בהם נגרמה הנכות בשל מחלה ו/או תאונה תחל מהיום שקמה למבוטח הזכות לתבוע תגמולי ביטוח לפי תנאי חוזה הביטוח. עילות התביעה: הפרה של הוראות חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, הפרת חובה חקוקה, התנהגות שלא בתום לב בעת קיום החוזה בניגוד לסעיף 39 לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג-1973, ועשיית עושר ולא במשפט; סעדים מבוקשים: (א) להורות על פסיקת פיצוי אינדיבידואלי לכל חבר מחברי הקבוצה (ב) לפסוק פיצוי מיוחד לתובעת בגין הטרחה והסיכון שנטלה על עצמה למען חברי הקבוצה וכן לפסוק לעו"ד המייצגים שכר טרחה כאחוז משווי הפיצוי הכולל שייפסק.	כל מבוטח החל מיום 18 במרס, 2014, ועד ליום בקשת האישור, בביטוח כלשהו, שאינו ביטוח לפי פקודת רכב מנועי ו/או ביטוח אחריות כמשמעותו בסעיף 65 לחוק חוזה ביטוח, ושעמדה לו ו/או עומדת לזכותו, עילת תביעת כנגד הנתבעת, שהנה נכות שנגרמה לו ממחלה ו/או תאונה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 416 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
19.	06/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח מנהלים נ' החברה.	פגיעה, לכאורה, בזכויות המבוטחים עקב מחדלה של הנתבעת בקליטת הכספים המופרשים על ידי המעסיקים לטובת פוליסות ביטוחי המנהלים וקופות הגמל ואי שיוכם במועד כגון: פגיעה בתשואה לה המבוטח זכאי בפוליסה, פגיעה בזכות המבוטח לניוד הפוליסה לחברת ביטוח אחרת ופגיעה בכיסויים הביטוחיים להם זכאי המבוטח. כמו כן, נטען כי למרות שלכאורה הסיבה לאי הפקדת הפרמיה בפוליסה נעוצה במחדלה של הנתבעת, הנתבעת חייבה לכאורה את התובע בריבית פיגורים עקב איחור בתשלום הפרמיה. עילות התביעה: הפרת הסכם הביטוח; רשלנות; הטעיה; קיום חוזה בחוסר תום לב; הפרת חובה חקוקה; ועשיית עושר ולא במשפט. סעדים מבוקשים: צו עשה לחברה להסיר את מחדלה הנטען ולחייב אותה לקלוט את כספי המבוטחים והעמיתים ולשייכם לפוליסות הרלוונטיות; להורות לחברה שלא לפגוע במקדם החישוב של זכויות העמיתים; לקבוע, כי חברי הקבוצה לא יחויבו בריבית פיגורים בגין החודשים בהם תגמולי הפנסיה שהופרשו על-ידי מעסיקהם לא נקלטו על-ידי החברה, ולחלופין להשיב לחברי הקבוצה את סכומי ריבית הפיגורים שנגבתה מהם.	כלל לקוחות הנתבעת בפוליסות ביטוח מנהלים או קופות גמל, אשר במהלך התקופה החל מחדש פברואר 2016 ועד למועד הגשת הבקשה, הופרשו משכרם כספים לטובת הפוליסות אצל הנתבעת אולם כספים אלה לא נקלטו על ידי הנתבעת ולא שוייכו לפוליסות.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	לא כומת.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
20.	09/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת "טופ פייננס" נ' החברה.	גביית רכיב "הוצאות ניהול השקעות" ("הוצאות ישירות") וזאת מעבר לדמי הניהול, בהיעדר, לכאורה, הוראה בפוליסה המאפשרת לגבות. עילות התביעה: גביית ההוצאות הישירות בהיעדר זכות חוזית לביצועה תוך הפרת הפוליסה, תוך הטעיה, אי גילוי, חוסר תום לב והפרת חובת הנאמנות. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) השבה של ההוצאות הישירות שנגבו על ידי החברה; (ב) צו האוסר על החברה לגבות מחברי הקבוצה הוצאות ישירות; (ג) פסיקת גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבאי כוחו.	כל בעלי פוליסת "טופ פייננס" של הנתבעת, בעבר ובהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת התובענה.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ-23.6 מיליוני ש"ח.
21.	09/2016 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח בריאות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	גביית פרמיות, לכאורה, מן המבוטחים בביטוח בריאות, בגין כיסויים מיותרים שהמבוטחים אינם זקוקים להם, וכן מכירה, לכאורה, במודע ובמכוון, פוליסות ביטוח בריאות הכוללות כיסויים אשר למבוטח אין כל צורך בהם, שכן הוא מחזיק בביטוח בריאות משלים מטעם קופת החולים אליה הוא משתייך. עילות התביעה: הטעיה, התעשרות שלא כדין ועשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובת תום הלב, הפרת חובה חקוקה, הפרה של הוראות הדין לרבות חוק חוזה ביטוח, התשמ"א-1981, וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, הפרה של הוראות חוזר המפקח מס' 6-1-2007 וכן תניה מקפחת בחוזה אחד בניגוד לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) החזר של סכומי הפרמיות העודפים שנגבו לכאורה שלא כדין; (ב) צו עשה המורה למשיבות לשנות את דרך פעולתן כפי המתואר בתובענה; (ג) תשלום גמול למבקשים ושכר טרחה לבא כוחם בשיעור יחסי לשווי הסעד ממנו יהנו חברי הקבוצה; (ד) כל סעד נוסף כפי שבית המשפט ימצא לנכון בנסיבות העניין.	כלל מבוטחי הנתבעת בשבע השנים האחרונות, בפוליסת בריאות הכוללת כיסויים חופפים באופן מלא או חלקי.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ-4.45 מיליארד ש"ח לכלל הנתבעות; חלקה היחסי של החברה הוערך בכ-314 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ב. להלן פירוט הבקשות בגין תובענות מהותיות ובקשות לאישורן כייצוגיות: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה (1)	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	הקבוצה המיוצגת (2)	פרטים	סכום התביעה (3)
22.	11/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה וחברות נוספות.	אי תשלום על ידי הנתבעות למבוטחים בפוליסות ביטוח חיים, אגב הלוואה לדיור, בהן מסלול ההלוואה הינו כזה שבו קרן ההלוואה מוחזרת בסוף התקופה (הלוואות גישור), בעת קרות מקרה הביטוח את מלוא יתרת סכום ההלוואה הרשומה בספרי הבנק המוטב וזאת תוך הטעיה בוטה, לכאורה, בכיסוי הביטוחי הניתן. עילות התביעה: עילות בהתאם לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א - 1981 כגון - הטעיה, הפרת חובת הגילוי, הפרת הוראות חוק חוזה ביטוח התשמ"א - 1981, הפרת חובה חקוקה, רשלנות מכח פקודת הנזיקין, חוסר תום לב והפרת הוראות הפוליסה. סעדים עיקריים מבוקשים: (א) להורות לנתבעות לשנות את התנהלותן ביחס לכיסוי הביטוחי כך שבכל מקרה ביטוחי תשולם מלוא יתרת ההלוואה הרשומה בספרי הבנק, בלי קשר למסלול שבו נטל הלקוח את ההלוואה וכן להורות לנתבעות לבצע אבחנה בין סוגי ההלוואות כבר במעמד מילוי טופס ההצעה; (ב) פיצוי בסך מלוא יתרת ההלוואה שהופיעה בספרי הבנק במועד קרות מקרה ביטוח בשבע השנים האחרונות על דרך אומדן הנתונים ששולמו לאורך השנים על ידי הנתבעות או באמצעות מינוי מומחה; (ג) פסיקת גמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם.	לקוחות (או יורשיהם), שנטלו הלוואה לדיור ("משכנתא"), שבה קרן ההלוואה מוחזרת בסוף התקופה, אשר רכשו פוליסות חיים אגב משכנתא מהנתבעות ("הפוליסות") שלא באמצעות סוכנויות הביטוח של הבנקים, ובכללם אלו שבקרות אירוע ביטוח מזכה לא קיבלו מהנתבעות את מלוא יתרת חוב המשכנתא כפי שהופיע בספרי הבנק; לקוחות המחזיקים כיום בפוליסות מהסוג האמור.	התובענה בשלב לאישור ייצוגית. טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 75 מיליון ש"ח לכלל הנתבעות; חלקה היחסי של החברה הוערך בכ- 15 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ג. תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות	פרטים	סכום התביעה
1.	11/2015 מחוזי - ת"א	מבוטחים בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	הפחתת סכומי הנזק הנתבעים על ידי צד ג', בטענה ל"רשלנות תורמת" מצדו של צד ג', ללא הנמקה. וזאת, בניגוד להוראות הדין וחוזרי המפקח.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה הגישה תגובתה לבקשה.	6 מיליון ש"ח.
2.	03/2016 מחוזי-ת"א	מבוטחים בביטוח אלמנטרי נ' החברה	חיוב בפרמיה מוגדלת (בגין הגדלת סכום הביטוח) למן ה- 1 לחודש בו הוגדל סכום הביטוח בפוליסות ביטוח מבנה, גם באותם מקרים שבהם בפועל הורחבה הפוליסה (כלומר, סכום הביטוח הוגדל) לאחר ה- 1 לחודש.	התובענה מצויה בשלב הבקשה לאישור כתובענה ייצוגית. החברה טרם הגישה תגובתה לבקשה.	כ- 14 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ד. תובענות נגזרות ומהותיות אחרות:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	02/2014 04/2014 מחוזי - ת"א	חברי קופ"ח כללית ומכבי נ' קופות החולים, החברה, חברות ביטוח נוספות.	אי מימוש זכות ההשתתפות העומדת לקופות החולים, לכאורה, מכוח הדין כלפי חברות הביטוח לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות שירותי הבריאות הנוספים (השב"ן) ביחס למקרים בהם קיימת חפיפה בחבות בין לבין חברות הביטוח במסגרת פוליסות ביטוח בריאות הנמכרות על ידן. עיקר החפיפה הנטענת הינה בתחום הניתוחים (בחירת מנתח ועלויות נלוות) ובתחום הייעוץ הרפואי. עוד נטען כי חברות הביטוח מתמרצות, לכאורה, את המבוטחים להפעיל את תוכניות השב"ן בקופות החולים באמצעות גמול כספי על מנת להימנע כביכול מלספוג את התממשות הסיכון של האירוע הביטוחי תוך גלגול הסיכון לכאורה לקופות החולים ובראשן הכללית. עילת התביעה: התעשרות שלא כדין. הסעד המבוקש: מימוש זכות ההשתתפות של קופות החולים כלפי חברות הביטוח על ידי חיוב כל אחת מחברות הביטוח לשלם להן לפחות מחצית מהתשלומים שנשאה בהן לצורך כיסוי ההוצאות ששולמו על ידה בתוכניות השב"ן ברכיב הניתוחים ובחירת מנתח בישראל והן ברכיב הייעוץ הרפואי בשבע השנים שקדמו להגשת הבקשה, וזאת במקרים בהם למבוטחי הקופות קיים ביטוח בריאות מסחרי בגין רכיבים אלה.	החברה הגישה תגובתה לבקשה. ביום 14 במאי 2015 נערך דיון בטענתן המקדמית של קופות החולים וחברות הביטוח באשר לשאלת מעמדם של המבקשים בהגשת בקשת האישור. ביום 11 ביוני, 2015, קבע בית המשפט כי חבר באגודה עותמנית רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה נגזרת בשם האגודה. על החלטה זו הגישו קופות החולים בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון, אליה הצטרפו המבטחות. ביום 2 במרס, 2016, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה לבית המשפט, לפיה לתובעים לא עומדת הזכות להגיש תובענה נגזרת כנגד קופות החולים.	3.5 מיליארד ש"ח, ביחס לכללית. 1.7 מיליארד ש"ח, ביחס למכבי.
2.	06/2016 מחוזי - מרכז	סוכן נ' החברה	לטענת הסוכן (התובע) בשל הפרת ההסכם בינו לבין החברה ובשל הפרת חובת הזהירות שלה כלפיו, בוטלו פוליסות ביטוח שתווכו על ידו בשיעורים ניכרים וסוכנות הביטוח שבבעלותו קרסה.	ביום 19 ביוני 2016, הגיש הסוכן תביעה כנגד החברה. ביום 1 בספטמבר 2016, הגישה החברה כתב הגנה.	כ- 35 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ה. תובענות שהסתיימו:

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
1.	07/2015 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה.	עניינה של התובענה הינה תשלום מופחת, לכאורה, של תגמולי ביטוח בפוליסות מסוג "נכות מתאונה" על בסיס נכות פחותה מזו שנקבעה לתובעים והוסכם עליה בפוליסה.	ביום 9 במאי, 2016, הוגשה בקשה להסתלקות מבקשת האישור כתובענה ייצוגית, ללא צו להוצאות. בית המשפט אישר את בקשת ההסתלקות והורה על דחיית התביעה האישית של המבקשים. בכך באה התובענה לידי סיום.	כ-50 מיליוני ש"ח לכל הפחות.
2.	08/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	עניינה של התובענה הינה אי תשלום שיפוי למבוטחי המשיבה בביטוחי רכב, בגין הנזק שנגרם לאמצעי המיגון שהותקן ברכב על-פי דרישתה, תוך הפרת הוראות סעיף 1 לתוספת לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986.	ביום 19 ביוני 2016, אישר בית המשפט את הסדר הפשרה שהוגש על ידי הצדדים, נתן לו תוקף של פסק דין וכן אימץ את המלצת הצדדים לעניין שכר טרחה וגמול לתובעים, תוך תיקון לא מהותי להמלצה לעניין שכר הטרחה לתובע הייצוגי. בכך באה התובענה לידי סיום.	כ-23 מיליון ש"ח.
3.	12/2013 מחוזי-י-ם	מבוטחים בראות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	עניינה של התובענה הפלייה ופגיעה בכבוד ובזכות לשוויון לאור סירוב המשיבות לבטח לקוחות בעלי מוגבלויות בביטוחי פרט, בניגוד, לכאורה, להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.	ביום 13 באפריל 2016, הגישו המבקשים לבית המשפט בקשה להסתלקות מבקשת האישור. ביום 7 בספטמבר 2016, הורה בית המשפט על הסתלקות המבקשים מבקשת האישור ועל מחיקת תביעותיהם האישיות. בכך באה התובענה לידי סיום.	כ-230 מיליון ש"ח לכלל המשיבות.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

ה. תובענות שהסתיימו: (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים	פרטים	סכום התביעה
4.	06/2016 עליון - י-ם	מבוטח בביטוח אלמנטרי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות.	גביה ביתר של פרמיית ביטוח חובה לרכב לתקופה של שנה שלמה, גם כאשר תעודת הביטוח משולמת על ידי המבוטח במועד המאוחר מהתאריך הנקוב בתעודת הביטוח, ונכנסת לתוקף רק במועד התשלום.	ביום 5 באפריל 2016, ניתן על ידי בית המשפט המחוזי פסק דין הדוחה את בקשת האישור. ביום 8 ביוני 2016, הגיש המבקש בבקשת האישור, ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין. ביום 9 באוקטובר 2016, קיבלו המבקשים את המלצת בית המשפט וחזרו בהם מן הערעור. בכך באה התובענה לידי סיום.	4.35 מיליון ש"ח.

באור 6: - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

טבלה מסכמת:

להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברה, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו, לרבות בהליכים שהסתיימו לאחר שאושר בהן הסכם פשרה.

הסכום הנתבע	כמות תביעות	
אלפי ש"ח		
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית:		
535,254	4	צוין סכום המתייחס לקבוצה
225,000	1	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
-	1	לא צוין סכום התביעה
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות:		
702,600	11	צוין סכום המתייחס לקבוצה
966,000	2	התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה
-	5	לא צוין סכום התביעה
5,235,000	2	תביעות מהותיות אחרות (*)

בנוסף על הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שהוגשו כנגד החברה וההליכים המשפטיים ואחרים, קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה למבוטחיה. מורכבות שירותים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות עקב פערי מידע בין החברה לבין המבוטחים ו/או צדדים שלישיים לחוזי הביטוח הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר בתחומי החיסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת החברה. בתחומים אלו המדובר בפוליסות אשר נבחנות על פני שנים בהן מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלה מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. על כן בתחומים אלו בקבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיוניים ארוכי טווח, יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי לקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזי הביטוח, המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

באור 6 - התחייבויות תלויות (המשך)

תובענות ייצוגיות ובקשות לאישור תובענות כייצוגיות (המשך)

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות המאופיינים כאמור באורך חיים ממושך וכפופים לשינויים רגולטוריים ואחרים, תכופים ומורכבים, לשינויים ותוספות לנוסח המוצרים ולשינויים רבים אחרים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי המבוטחים ו/או המעסיקים ו/או מי מטעמם, ביחס לכיסויים הביטוחיים ו/או ביחס להפקדות למרכיב החיסכון. מורכבות ושינויים אילו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ושיעורן, לרכיבי המוצר השונים, לאופן שיוך הכספים למבוטחים ו/או למרכיבים השונים של המוצרים, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם. מורכבות זו מועצמת לאור ריבוי הגורמים המעורבים בניהול המוצרים ותפעולם ולעתים תוך מתן הנחיות סותרות מצדם או מטעמם.

החברה עוסקת באופן שוטף בלימוד, איתור, ניטור וטיפול בסוגיות העולות עקב המורכבויות האמורות, לרבות אגב פניות ציבור, מעסיקים ויועצים פנסיוניים, ישירות או באמצעות המפקח, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי מוצרים ו/או לקוחות. כמו-כן, לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויועלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות.

באור 7 - מסים על ההכנסה

בחודש ינואר 2016 אושר החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) (הפחתת שיעור מס חברות), התשע"ו - 2016, אשר קבע בין היתר הפחתת שיעור מס החברות מ- 26.5% ל- 25%, וזאת בתחולה מיום 1 בינואר, 2016.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים, ובכללם החברה, בעקבות השינוי האמור:

שנה	שיעור מס		
	שיעור מס חברות	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל במוסדות כספיים
		%	
2015	26.5	17.75 (*)	37.58 (**)
2016 ואילך	25.0	17.00	35.90

(*) שיעור מס משוקלל.
(**) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

השפעת השינוי בשיעור המס בתקופת הדוח הינה קיטון בהתחייבויות בגין מסים נדחים וגידול ברווח כולל אחר בסך של כ- 4,975 אלפי ש"ח. מתוך הסכום האמור, סך של כ- 3,599 אלפי ש"ח נזקף לסעיף מסים על ההכנסה בדוח רווח והפסד וסך של כ- 1,376 אלפי ש"ח נזקף לרווח כולל אחר.

באור 8: - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח

א. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהתאם לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, (להלן: "החוק") מוקנית למוסד לביטוח לאומי ("מל"ל") זכות תביעה מצד שלישי להשבת גמלאות ששילם או עתיד לשלם, אם המקרה משמש עילה לחייב צד שלישי לפי פקודת הנזיקין או חוק הפלח"ד ("זכות שיבוב"), על פי הדין כאמור, המל"ל רשאי לתבוע את חברות הביטוח בגין כספים אשר שילם או עתיד לשלם למבוטחיהן.

בחודש יולי 2014, מונתה ועדה בין משרדית לבחינה ועדכון של הנתונים המשמשים את ביטוח לאומי בבואו לחשב את גובה הערך המהוון של הקצבאות ששולמו לנפגעי תאונות עבודה ואת אופן היווןן של אותן קצבאות, אשר נקבע בהתאם לתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח-1978 ("התקנות"), ואשר מבוססים על לוחות תמותה ושיעורי ריבית שלא עודכנו מאז שנת 1987.

בחודש מרס 2016 פורסמו מסקנות הוועדה כאמור הקובעות, בין היתר, כי יש לעדכן את התקנות הן לגבי מרכיב לוחות התמותה והן לגבי שיעור ההיוון (להלן - "ההמלצות"). כמו כן קובעות ההמלצות כי לאחר העדכון האמור יעודכנו התקנות ביום 1 בינואר, 2020 (להלן - מועד העדכון) ובכל ארבע שנים. הוועדה ממליצה כי כל עוד לא נקבע אחרת, יעמוד שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית על 2% במקום 3% הקבועים בתקנות הקיימות.

בחודש ספטמבר 2016 נדחה מועד כניסת התיקון האמור לעיל לתוקף בשנה אחת, ללא דחיה של מועד העדכון.

להערכת החברה, לאור תיקון התקנות, יגדל גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לביטוח לאומי במסגרת תביעות שיבוב שמגיש המל"ל כנגד מבטחים בגין הקצבאות שזכאים להם נפגעי תאונות עבודה וכן יכול והדבר ישפיע גם על גובה הסכומים שיהיה על חברות הביטוח לשלם לנפגעים בתביעות נכות ומוות אחרות.

כתוצאה מהעדכון האמור בשיעור ההיוון, ביצעה החברה אומדן ראשוני בגין השפעת התיקון האמור ובהתאם הגדילה את ההפרשות להתחייבויות ביטוחיות בביטוח כללי, בענפי ביטוח רכב חובה וענפי חבויות אחרים, בתקופת הדוח, בסך של כ- 146 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 94 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי) וברבעון השלישי של השנה, בסך של כ- 10 מיליוני ש"ח (כ- 6 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי).

יודגש כי בשלב זה קיימת אי ודאות בקשר להשפעת התיקון האמור על התחייבויות החברה, שכן אין להן ביטוי של ממש בפסיקת בתי המשפט ולא בתשלומי התביעות הנוכחיים, ולפיכך ייתכן שהתפתחות התביעות בעתיד תהיה שונה משמעותית מאומדני החברה והיא תידרש לעדכן את הערכותיה בהתאם.

ב. ריבית חסרת סיכון ופרמיית אי נזילות

החברה מחשבת את עתודות ביטוח חיים לתשלום קצבה, את נאותות העתודה בביטוח בריאות ואת ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח כללי, בהתבסס על ריבית חסרת סיכון בתוספת פרמיית אי נזילות. כתוצאה מירידה בריבית חסרת סיכון בתקופת הדוח החברה הגדילה את ההתחייבויות הביטוחיות בסך של כ- 112 מיליוני ש"ח (כ- 72 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי), (סך של כ- 78 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, סך של כ- 20 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות וסך של כ- 14 מיליוני ש"ח בביטוח כללי). בתקופה המקבילה אשתקד, החברה הפרישה לעתודות לתשלום קצבה (לגמלאות בתשלום ולגמלאות שטרם החל תשלום קצבה בגינם), סך של כ- 10 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 6 מיליוני ש"ח לאחר מס). ברבעון השלישי של השנה חלה עלייה בריבית חסרת הסיכון והחברה הקטינה את ההפרשה לעתודות בסך של כ- 45 מיליוני ש"ח לפני מס (כ- 29 מיליוני ש"ח לאחר מס לפי שיעור המס הסטטוטורי) (סך של כ- 8 מיליוני ש"ח בביטוח חיים, סך של כ- 26 מיליוני ש"ח בביטוח בריאות וכ- 11 מיליוני ש"ח בביטוח כללי). ברבעון המקביל אשתקד הקטינה הקבוצה את ההפרשה להתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בסך של כ- 5 מיליוני ש"ח (כ- 3 מיליוני ש"ח לאחר מס). בשנת 2015 הגדילה הקבוצה את ההתחייבויות הביטוחיות בביטוח חיים בסך של כ- 14 מיליוני ש"ח (סך של כ- 9 מיליוני ש"ח לאחר מס).

באור 8 - אירועים מהותיים בתקופת הדיווח (המשך)

ג. רפורמה ברכב חובה

(1) בחודש ינואר 2016, פורסם חוזר שעניינו "תיקון הוראות החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה". בעיקרו, החוזר מעדכן את דמי הביטוח השיורי (באמצעות "הפול") לכלי רכב פרטיים ומסחריים, תוך קביעת הוראת שעה שלפיה בגין חוזים לביטוח חובה של רכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון שמועד תחילתם מיום 1 במרס, 2016 ועד ליום 31 בדצמבר, 2016, לא תחול המגבלה הקובעת כי דמי הביטוח בענף ביטוח רכב חובה אינם יכולים לחרוג משיעור של 90% מדמי הביטוח נטו עבור אותו מבוטח במסגרת תעריפי "הפול".

(2) בד בבד עם פרסום החוזר הנ"ל, פורסמה טיוטה לתיקון החוזר המאוחד בענף ביטוח רכב חובה, המבקשת לבצע עדכון נוסף (ולמעשה הפחתה נוספת) של תעריפי "הפול" לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, החל מיום 1 בינואר, 2017. אם וככל שהטיוטה דנן תכנס לתוקף, לא יהיו חברות הביטוח רשאיות להנהיג, החל מהמועד האמור, תעריף נטו החורג מ-90% מדמי הביטוח נטו עבור מבוטח זהה במסגרת תעריפי "הפול".

(3) בחודש פברואר 2016, הגישו חברות הביטוח, באמצעות איגוד חברות הביטוח, וה"פול" עתירה לבג"ץ למתן צווים על תנאי (הכוללת גם בקשה למתן צו ארעי, צו ביניים ובקשה לקביעת מועד דיון דחוף), בקשר עם החוזר. במסגרת הדיון נקבע, בהסכמת הצדדים, כי הסעיף הקובע שלא יאושרו לחברות הביטוח דמי ביטוח נטו עבור רכב שאינו אופנוע העולים על 90% מתעריף "הפול" לרכב בעל מאפיינים זהים, ימחק.

(4) בחודש ספטמבר 2016, פורסם חוזר המבקש לבצע עדכון נוסף של תעריפי "הפול" לרכב פרטי ומסחרי עד 3.5 טון, החל מיום 1 בינואר, 2017. חוזר זה מחליף את החוזר שפורסם בינואר 2016 בהקשר זה וכן את התעריף הקיים "בפול" (שהונהג מיום 1 במרץ, 2017). ככלל, החוזר מביא לידי ביטוי את התוספת הנדרשת לתעריף בעקבות המלצות ועדת וינוגרד באשר לריבית ההיוון, ומשקף ייקור בתעריף הפול בהשוואה לתעריף הקיים.

החברה לומדת את הוראות התיקונים, אך להערכתה למכלול התיקונים, אלה שנכללו בחוזר ואלה שפורסמו כטיוטה בלבד יכול שתהיה השפעה על כמות המבוטחים בפול כמו גם השפעה מהותית על דמי ביטוח בענף רכב חובה אשר עלולה לגרום לירידה ברווחיות ענף זה.

בחודש ספטמבר 2016 נתקבלה פנייה מהפיקוח ובה בקשה להגיש לאישורו תעריף ביטוח חובה חדש, אשר יחול מיום 1 בינואר, 2017. החברה הגישה את בקשת אישור התעריף בחודש נובמבר 2016, וקיבלה אישור ליישום התעריף, החל מיום 1 בינואר, 2017, וזאת כרגע לתקופה קצובה.

ד. ביום 1 באוגוסט, 2016, נחתם הסכם בין החברה ומנורה נדל"ן, אשר על פיו תלווה החברה למנורה נדל"ן סך של עד 50 מיליוני ש"ח. על פי ההסכם, קרן ההלוואה צמודה למדד ותיפרע ב-6 תשלומים שווים, אשר ישולמו מידי שנה החל מיום 1 באוגוסט, 2020 ועד ליום 1 באוגוסט, 2026. הריבית על ההלוואה צמודה למדד ותשולם מידי שנה החל מיום 1 באוגוסט, 2017 ועד לתום ההלוואה. כמו כן, הריבית תיקבע על פי כללים אובייקטיביים ובתנאי שוק רגילים. נקבעו תניות פיננסיות לפיהן דירוג ההלוואה לא יפחת מדירוג השקעה וכן חל איסור שעבוד לנכסי מנורה נדל"ן. ההלוואה אושרה על ידי כל האורגנים המוסמכים בחברה.

באור 9 - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח

א. בהמשך לאמור בבאור 37 בדוחות הכספיים השנתיים ולכניסה לתוקף של חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 ("חוק התגמול") החל מיום 12 באוקטובר, 2016 ("המועד הקובע"), הותאמו, באישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה ("האורגנים המוסמכים"), תנאי השכר של יו"ר החברה והמנכ"ל. בהתאם, נשלחה הודעה לי"ר דירקטוריון החברה כי לאור העובדה שהסכם ההעסקה הקיים עימו שבתוקף יכול שיחרוג, בנסיבות מסוימות, מהתקרה האפקטיבית של התגמול הכולל הקבועה בסעיף 2(א) לחוק התגמול, יופעל, בנסיבות כאמור, מנגנון "קטימה" כך שהתגמול המשתלם לו, החל מהמועד הקובע, לא יעלה על התקרה האמורה.

כמו כן אישרו האורגנים המוסמכים הסכם התקשרות ישיר עם מנכ"ל החברה (להלן: "הסכם ההעסקה החדש"). הסכם ההעסקה החדש הינו התקשרות עם המנכ"ל המכהן בתוקף מהמועד הקובע, כאשר תנאי הסכם ההעסקה החדש דומים בעיקרם לתנאי הסכם הניהול שהיה בתוקף עובר להתקשרות בהסכם ההעסקה החדש, תוך החלת המגבלות הקבועות בחוק התגמול, ובהתאם למדיניות התגמול של החברה.

באור 9: - אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח (המשך)

- ב. ביום 28 בנובמבר 2016, אישר דירקטוריון החברה לגייס הון משני בסך של כ- 100 מיליון ש"ח. הגיוס מותנה בקבלת אישור המפקחת על הביטוח.
- ג. לאחר תאריך הדיווח ובסמוך למועד אישור הדוחות הכספיים, אירעו ברחבי המדינה שריפות חריגות בהיקפם שגרמו לנזקי רכוש מהותיים. ביום 27 בנובמבר 2016, נשלח מכתב מרשות שוק ההון ומרשות המסים (להלן: "המכתב") המבקש מחברות הביטוח לתת מענה מיידי וללא עיכובים למבוטחים. במכתב מצוין כי בכל אירוע של שריפה שלגביו תיקבע רשות המסים כי מדובר באירוע של "נזק מלחמה" או "פגיעת איבה" כהגדרתם בחוק, ואשר מזכים את הניזוק בפיצויים (להלן: "אירוע מוכר"), קרן מס רכוש תהיה מחויבת בתשלום הפיצויים לפי חובתה על פי חוק. אירוע שריפה שלא נקבע לגביו כי הוא אירוע מוכר, יחייב את חברות הביטוח בתשלום תגמולי ביטוח בהתאם לכיסוי הביטוחי שרכש המבוטח. ככל שבשלב מאוחר יותר תקבע רשות המסים כי אירוע שבו שולמו תגמולי ביטוח על ידי חברות הביטוח הינו אירוע מוכר, תשיב קרן מס רכוש לחברות הביטוח את סכום הפיצויים, על פי חוק. במכתב, פורטה תקרת הפיצוי על פי התקנות הרלוונטיות. החברה לומדת את המכתב ומשמעויותיו ובשלב זה, אין ביכולת החברה להעריך את היקף החבות והאחריות של החברה לנזקי השריפות.

לכבוד בעלי המניות של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר לסקירת המידע הכספי ביניים הנפרד לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי ביניים הנפרד המובא לפי דרישת המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 של מנורה מבטחים ביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 30 בספטמבר, 2016 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי ביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי ביניים הנפרד לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי ביניים נפרד מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי ביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות המפקח על הביטוח כפי שנקבעו בחוזר ביטוח 15-1-2015.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
28 בנובמבר, 2016

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם
להנחיות המפקח על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - דוחות סולו), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) למעט העניינים הבאים:

- א. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
- ב. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת שהחזקת זכויות אלה היא עיסוקה היחיד.

דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016	
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
341,465	334,892	335,383	נכסים בלתי מוחשיים
1,087,732	1,071,184	1,124,881	הוצאות רכישה נדחות
561,303	522,898	745,541	רכוש קבוע
247,103	240,060	222,705	השקעות בחברות מוחזקות
74,937	74,534	75,965	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
122,156	108,714	122,691	נדל"ן להשקעה אחר
1,568,617	1,503,375	1,771,604	נכסי ביטוח משנה
120,448	88,355	82,488	נכסי מסים שוטפים
190,976	197,824	179,341	חייבים ויתרות חובה
584,350	662,900	686,657	פרמיות לגבייה
20,219,832	19,446,585	20,317,703	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
3,117,997	2,977,102	3,012,415	נכסי חוב סחירים
5,592,615	5,528,444	5,659,384	נכסי חוב שאינם סחירים
179,453	174,509	185,944	מניות
931,837	954,301	946,287	אחרות
9,821,902	9,634,356	9,804,030	סה"כ השקעות פיננסיות אחרות
1,228,134	1,342,537	2,167,971	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
252,209	330,707	458,568	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
36,421,164	35,558,921	38,095,528	סך כל הנכסים
21,670,828	21,016,882	22,703,327	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות על המצב הכספי (המשך)

ליום	ליום 30 בספטמבר	
31 בדצמבר	2015	2016
2015	2015	2016
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

הון:

291,332	291,332	291,332	הון מניות
333,486	333,486	333,486	פרמיה על מניות
168,730	179,791	274,892	קרנות הון
681,074	753,128	557,025	עודפים
1,474,622	1,557,737	1,456,735	סה"כ הון

התחייבויות:

10,559,500	10,451,928	11,544,946	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
21,361,189	20,612,622	22,405,081	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
141,152	170,705	123,520	התחייבויות בגין מסים נדחים
113,082	122,765	124,496	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
1,425,748	1,285,896	1,158,961	זכאים ויתרות זכות
1,345,871	1,357,268	1,281,789	התחייבויות פיננסיות
34,946,542	34,001,184	36,638,793	סך כל ההתחייבויות
36,421,164	35,558,921	38,095,528	סך כל ההון וההתחייבויות

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2015	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
5,078,599	1,267,048	1,543,886	3,703,454	4,370,682	פרמיות שהורווחו ברוטו
715,474	179,954	183,443	533,254	553,349	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
4,363,125	1,087,094	1,360,443	3,170,200	3,817,333	פרמיות שהורווחו בשייר
912,781	(278,216)	465,206	531,034	670,290	רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון
219,571	(330)	65,211	140,387	151,740	הכנסות מדמי ניהול
109,418	28,627	28,621	81,657	86,975	הכנסות מעמלות
7,945	716	633	7,822	1,065	הכנסות אחרות
5,612,840	837,891	1,920,114	3,931,100	4,727,403	סך כל ההכנסות
4,675,736	707,042	1,635,945	3,102,280	4,329,054	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
(493,567)	(170,255)	(158,387)	(295,187)	(491,326)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,182,169	536,787	1,477,558	2,807,093	3,837,728	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
952,857	237,240	254,336	711,921	754,036	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות הוצאות הנהלה וכלליות
388,030	93,188	95,607	280,602	265,846	
52,946	19,471	19,683	41,942	47,498	הוצאות מימון
5,576,002	886,686	1,847,184	3,841,558	4,905,108	סך כל ההוצאות
17,193	(1,017)	3,084	5,970	5,031	חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
54,031	(49,812)	76,014	95,512	(172,674)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
9,074	(19,178)	20,443	32,191	(50,011)	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
44,957	(30,634)	55,571	63,321	(122,663)	רווח נקי (הפסד)

תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולר") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות המפקח על הביטוח (המשך)

דוחות על הרווח הכולל

לשנה					
שהסתיימה					
ביום	ל- 3 חודשים שהסתיימו		ל- 9 חודשים שהסתיימו		
31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2015	2015	2016	2015	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
44,957	(30,634)	55,571	63,321	(122,663)	רווח נקי (הפסד)
רווח (הפסד) כולל אחר:					
<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד</u>					
(3,722)	9,884	(6,173)	(783)	(11,341)	התאמות הנובעות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ
(11,675)	(38,119)	(845)	(5,827)	65,760	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שנזקף לקרנות הון רווחים והפסדים נטו ממימוש של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועברו לדוחות רווח והפסד
(107,147)	(8,779)	(14,067)	(83,785)	(44,893)	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוחות רווח והפסד
16,539	2,133	1,242	3,781	4,460	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
(106,005)	(34,881)	(19,843)	(86,614)	13,986	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
(40,992)	(13,153)	(7,124)	(32,662)	2,566	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, הועברו או יועברו לרווח והפסד
(65,013)	(21,728)	(12,719)	(53,952)	11,420	<u>פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד</u>
-	-	-	-	126,322	הערכה מחדש בגין רכוש קבוע
1,495	-	-	1,495	-	הערכה מחדש בגין בנייני משרד שייעודם שונה לנדל"ן להשקעה
7,175	(1,863)	1,407	1,305	(2,163)	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
8,670	(1,863)	1,407	2,800	124,159	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד
3,092	(703)	505	888	30,803	מסים על ההכנסה (הטבת מס)
5,578	(1,160)	902	1,912	93,356	סה"כ פריטי רווח (הפסד) כולל אחר, נטו, שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל, לא יועברו לרווח והפסד
(59,435)	(22,888)	(11,817)	(52,040)	104,776	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
(14,478)	(53,522)	43,754	11,281	(17,887)	סך-הכל רווח (הפסד) כולל

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות

א. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר				פירוט בסעיף
אלפי ש"ח				
3,012,415	-	2,996,435	15,980	ב
5,659,384	5,659,384	-	-	ג
185,944	-	171,325	14,619	ד
946,287	-	786,913	159,374	ה
9,804,030	5,659,384	3,954,673	189,973	
נכסי חוב סחירים				
נכסי חוב שאינם סחירים				
מניות				
אחרות				
סה"כ				
ליום 30 בספטמבר, 2015				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר				פירוט בסעיף
אלפי ש"ח				
2,977,102	-	2,940,342	36,760	ב
5,528,444	5,528,444	-	-	ג
174,509	-	159,391	15,118	ד
954,301	-	789,255	165,046	ה
9,634,356	5,528,444	3,888,988	216,924	
נכסי חוב סחירים				
נכסי חוב שאינם סחירים				
מניות				
אחרות				
סה"כ				
ליום 31 בדצמבר, 2015				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מבוקר				פירוט בסעיף
אלפי ש"ח				
3,117,997	-	3,095,199	22,798	ב
5,592,615	5,592,615	-	-	ג
179,453	-	164,783	14,670	ד
931,837	-	770,253	161,584	ה
9,821,902	5,592,615	4,030,235	199,052	
נכסי חוב סחירים				
נכסי חוב שאינם סחירים				
מניות				
אחרות				
סה"כ				

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר, 2016			
הערך בספרים	עלות מופחתת		
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,662,057	1,619,413	אגרות חוב ממשלתיות	
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>	
1,350,323	1,307,853	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
35	61	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
3,012,415	2,927,327	סך הכל נכסי חוב סחירים	
6,621		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
ליום 30 בספטמבר, 2015			
הערך בספרים	עלות מופחתת		
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,755,913	1,693,197	אגרות חוב ממשלתיות	
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>	
1,220,792	1,212,922	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
397	361	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
2,977,102	2,906,480	סך הכל נכסי חוב סחירים	
18,787		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
ליום 31 בדצמבר, 2015			
הערך בספרים	עלות מופחתת		
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,820,846	1,763,986	אגרות חוב ממשלתיות	
		<u>נכסי חוב אחרים:</u>	
1,297,118	1,295,053	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
33	23	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
3,117,997	3,059,062	סך הכל נכסי חוב סחירים	
25,333		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. נכסי חוב שאינם סחיריםאגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

אגרות חוב ממשלתיות

אג"ח מיועדות

נכסי חוב אחרים:

שאינם ניתנים להמרה

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר, 2016

שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,335,208	2,530,300
3,418,981	3,129,084
6,754,189	5,659,384
	89,329

ליום 30 בספטמבר, 2015

שווי הוגן	ערך בספרים
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,256,070	2,529,833
3,300,586	2,998,611
6,556,656	5,528,444
	87,658

ליום 31 בדצמבר, 2015

שווי הוגן	ערך בספרים
מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,238,925	2,528,172
3,374,936	3,064,443
6,613,861	5,592,615
	88,279

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ד. מניות

ליום 30 בספטמבר, 2016		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
177,486	161,121	מניות סחירות
8,458	13,629	מניות שאינן סחירות
185,944	174,750	סך הכל מניות
38,273		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 בספטמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
173,113	155,720	מניות סחירות
1,396	5,809	מניות שאינן סחירות
174,509	161,529	סך הכל מניות
31,634		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
177,826	160,322	מניות סחירות
1,627	6,111	מניות שאינן סחירות
179,453	166,433	סך הכל מניות
34,278		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

מידע נוסף אודות השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ה. השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר, 2016		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
624,157	574,398	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
322,130	309,139	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
946,287	883,537	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
37,740		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 30 בספטמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
647,946	621,751	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
306,355	287,625	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
954,301	909,376	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
29,946		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר, 2015		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
610,394	582,430	השקעות פיננסיות אחרות סחירות
321,443	312,067	השקעות פיננסיות אחרות שאינן סחירות
931,837	894,497	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
31,929		ירידות ערך קבועות שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.
